

**Regionální
operační program
NUTS II
Moravskoslezsko
2007-13**

Verze 3

Ostrava 30. 10. 2006

OBSAH

Seznam tabulek	6
Seznam grafů	6
Seznam zkratk	7
Úvod	9
1 Sociálně-ekonomická analýza	11
1.1 Výchozí dokumenty a legislativa relevantní pro tvorbu ROP	11
1.2 Všeobecná charakteristika	11
1.3 Demografie a obyvatelstvo	13
1.3.1 <i>Struktura osídlení</i>	13
1.3.2 <i>Obyvatelstvo</i>	13
1.4 Ekonomika	14
1.4.1 <i>Vývoj hlavních makroekonomických ukazatelů v kontextu ČR a EU</i>	14
1.4.2 <i>Průmysl</i>	15
1.4.3 <i>Podnikání</i>	16
1.4.4 <i>Investice</i>	16
1.4.5 <i>Znalostní ekonomika, výzkum a vývoj, inovace</i>	17
1.5 Lidské zdroje	18
1.5.1 <i>Školství a vzdělanostní úroveň obyvatelstva</i>	18
1.5.2 <i>Trh práce</i>	19
1.6 Zdravotnictví a sociální péče	21
1.6.1 <i>Zdraví a zdravotnictví</i>	21
1.6.2 <i>Sociální péče</i>	21
1.7 Infrastruktura	22
1.7.1 <i>Dopravní infrastruktura</i>	22
1.7.2 <i>Dopravní obslužnost</i>	23
1.7.3 <i>Technická infrastruktura, energie</i>	24
1.7.4 <i>Informační infrastruktura</i>	24
1.7.5 <i>Lokality brownfields</i>	24
1.8 Cestovní ruch	25
1.8.1 <i>Přírodní podmínky a infrastruktura cestovního ruchu</i>	25
1.8.2 <i>Kapacity pro rozvoj cestovního ruchu</i>	25
1.9 Životní prostředí	27
1.9.1 <i>Ovzduší</i>	27
1.9.2 <i>Voda</i>	28
1.9.3 <i>Odpady</i>	28
1.10 Rizika a jejich prevence	29
1.11 Ochrana obyvatel	29
1.12 Vývoj měst	29
1.13 Zemědělství, příroda a venkov	31
1.13.1 <i>Zemědělství</i>	31
1.13.2 <i>Chráněné krajinné oblasti</i>	31
1.13.3 <i>Venkov</i>	31
1.14 Analýza zkušeností s realizací předchozích programů	33
1.14.1 <i>Společný regionální operační program (SROP)</i>	33
1.14.2 <i>Další operační programy a Iniciativy Společenství</i>	35
1.15 SWOT analýza	37
2 Strategie ROP NUTS II Moravskoslezsko pro období 2007-2013	42
2.1 Globální cíl ROP NUTS II Moravskoslezsko	43
2.2 Specifické cíle operačního programu	44
2.2.1 <i>Prioritní osa 1 – Regionální infrastruktura a dostupnost</i>	44
2.2.2 <i>Prioritní osa 2 – Podpora prosperity regionu</i>	44

2.2.3 Prioritní osa 3 – Rozvoj měst	44
2.2.4 Prioritní osa 4 – Rozvoj venkova	44
2.2.5 Prioritní osa 5 – Technická pomoc	44
2.3 Vnější koherence ROP	44
2.3.1 Vazby ROP Moravskoslezsko na Strategické obecné zásady Společenství	44
2.3.2 Vazba prioritních os ROP na strategii NSRR	45
2.3.3 Vazby ROP na Lisabonskou strategii a Národní program reforem	46
2.3.4 Vazby ROP Moravskoslezsko na Strategii udržitelného rozvoje České republiky (SUR ČR)	46
2.3.5 Vazby ROP Moravskoslezsko na Politiku územního rozvoje ČR (PÚR ČR)	47
2.3.6 Vazby ROP Moravskoslezsko na Strategii hospodářského růstu (SHR)	48
2.3.7 Vazby ROP Moravskoslezsko na Strategii regionálního rozvoje ČR (SRR ČR)	49
2.3.8 Vazba prioritních os ROP na Program rozvoje Moravskoslezského kraje	49
2.3.9 Horizontální cíle ROP	51
2.3.10 Vazby ROP Moravskoslezsko na jiné operační programy a na Program rozvoje venkova	51
2.4 Inovativní akce	53
2.5 Mezinárodní spolupráce	53
2.6 Koordinace a partnerství při zpracování Regionálního operačního programu	53
3 Prioritní osy ROP NUTS II Moravskoslezsko	56
3.1 Prioritní osa 1 Regionální infrastruktura a dostupnost	56
3.1.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy	56
3.1.2 Cíle prioritní osy	57
3.1.3 Strategie pro dosažení cílů	58
3.1.4 Hlavní oblasti podpory	59
3.1.5 Kategorie intervencí	60
3.1.6 Příjemci	61
3.1.7 Forma podpory	61
3.1.8 Typ podpory	61
3.1.9 Flexibilita (křížové financování)	61
3.1.10 Koordinace s intervencemi jiných OP	61
3.2 Prioritní osa 2 Podpora prosperity regionu	62
3.2.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy	62
3.2.2 Cíle prioritní osy	64
3.2.3 Strategie pro dosažení cílů	64
3.2.4 Hlavní oblasti podpory	65
3.2.5 Kategorie intervencí	68
3.2.6 Příjemci	68
3.2.7 Forma podpory	69
3.2.8 Typ podpory	69
3.2.9 Flexibilita (křížové financování)	69
3.2.10 Koordinace s intervencemi jiných OP	69
3.3 Prioritní osa 3 Rozvoj měst	70
3.3.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy	70
3.3.2 Cíle prioritní osy	70
3.3.3 Strategie pro dosažení cílů	71
3.3.4 Hlavní oblasti podpory	71
3.3.5 Kategorie intervencí	72
3.3.6 Příjemci	73
3.3.7 Forma podpory	73
3.3.8 Typ podpory	73
3.3.9 Flexibilita (křížové financování)	73
3.3.10 Koordinace s intervencemi jiných OP	73
3.4 Prioritní osa 4 Rozvoj venkova	74

3.4.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy	74
3.4.2 Cíle prioritní osy	74
3.4.3 Strategie pro dosažení cílů	74
3.4.4 Hlavní oblasti podpory	75
3.4.5 Kategorie intervencí	75
3.4.6 Příjemci	76
3.4.7 Forma podpory	76
3.4.8 Typ podpory	76
3.4.9 Flexibilita (křížové financování)	76
3.4.10 Koordinace s intervencemi jiných OP	76
3.5 Prioritní osa 5 Technická pomoc	77
3.5.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy	77
3.5.2 Cíle prioritní osy	77
3.5.3 Strategie pro dosažení cílů	77
3.5.4 Hlavní oblasti podpory	77
3.5.5 Kategorie intervencí	78
3.5.6 Příjemci	78
3.5.7 Forma podpory	78
3.5.8 Typ podpory	78
3.5.9 Flexibilita (křížové financování)	78
3.5.10 Koordinace s intervencemi jiných OP	78
3.6 Velké projekty	78
3.7 Indikátory pro monitoring a evaluaci	79
3.7.1 Vlastnosti a charakteristiky indikátorové soustavy	79
3.7.2 Indikátory kontextu	80
3.7.3 Programové indikátory	81
3.7.4 Indikátory prioritních os	82
Indikátory prioritní osy 1: Regionální infrastruktura a dostupnost	82
Indikátory prioritní osy 2: Podpora prosperity regionu	83
Indikátory prioritní osy 3: Rozvoj měst	84
Indikátory prioritní osy 4: Rozvoj venkova	84
Indikátory prioritní osy 5: Technická pomoc	85
4 Realizační část Regionálního operačního programu	86
4.1 Implementace programu	86
4.2 Řídící orgán	87
4.3 Úkoly příjemce, systém výběru projektů	89
4.3.1 Úkoly příjemce	89
4.3.2 Systém výběru projektů	90
4.4 Finanční řízení	90
4.4.1 Systém finančních toků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti	90
4.4.2 Platební a certifikační orgán (PCO)	91
4.4.3 Finanční útvar Úřadu	92
4.5 Kontrolní systém	92
4.5.1 Auditní orgán	92
4.5.2 Systém finanční kontroly	93
4.6 Monitorování	95
4.6.1 Monitorovací výbor	96
4.6.2 Výroční zprávy a závěrečná zpráva o provádění	96
4.6.3 Monitorovací systém strukturálních fondů 2007-2013	97
4.7 Hodnocení programu (evaluace)	98
4.8 Publicita programu	99
5 Finanční zajištění Regionálního operačního programu	101
6 Ex-ante hodnocení ROP Moravskoslezsko – souhrnný popis	103

6.1 Informace o průběhu ex-ante hodnocení ROP MSK	103
6.2 Shrnutí závěrů a doporučení vlastního ex-ante hodnocení ROP MSK	103
6.2.1 <i>Analýza zkušeností s realizací předchozích programů</i>	103
<i>Situační analýza a analýza SWOT</i>	104
<i>Zdůvodnění konzistence navrhované strategie</i>	104
<i>Závěry týkající se navržených prioritních os a provedené kvantifikace</i>	105
<i>Vnější koherence programu</i>	105
<i>Očekávané výsledky a dopady programu</i>	105
<i>Finanční rámec</i>	106
<i>Závěry týkající se kvality implementačních a monitorovacího systému</i>	106
<i>Závěry k ostatním okolnostem programového dokumentu</i>	106
6.3 Závěr ex-ante hodnocení	106
7 Posouzení vlivů provádění Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko na životní prostředí	107
7.1 Průběh přípravy a realizace Posouzení vlivu koncepce na životní prostředí	107
7.2 Stanovisko Ministerstva životního prostředí	109

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Administrativní členění kraje k 1. 1. 2005	12
Tabulka 2 - Vývoj počtu obyvatel na území Moravskoslezského kraje	13
Tabulka 3 - Vývoj HDP kraje	15
Tabulka 4 - Vývoj hrubé přidané hodnoty kraje v letech 2000-2004	15
Tabulka 5 - Průmyslové ukazatele okresů a kraje v roce 2004	15
Tabulka 6 - Výzkum a vývoj v Moravskoslezském kraji	17
Tabulka 7 - Školství v Moravskoslezském kraji v roce 2004 (v osobách)	18
Tabulka 8 - Vysoké školství (celkový počet studentů k 31. 10. 2005)	19
Tabulka 9 - Vývoj počtu zaměstnavatelů, zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných	19
Tabulka 10 - Věková struktura evidovaných uchazečů o zaměstnání	20
Tabulka 11 - Zařízení sociální péče	21
Tabulka 12 - Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v MSK v roce 2004	26
Tabulka 13 - Hromadná ubytovací zařízení cestovního ruchu v MSK	26
Tabulka 14 - Podíl městského obyvatelstva v kraji (k 31.12.2004)	30
Tabulka 15 - Počty obcí v kraji podle počtu obyvatel (k 1. 1. 2005)	30
Tabulka 16 - Města nad 10 000 obyvatel v MSK (počet obyvatel k 31. 12.)	30
Tabulka 17 - Finanční nároky individuálních projektů v jednotlivých pod/opatřeních SROP (v mil. Kč)	33
Tabulka 18 - Finanční nároky žadatelů u akcí do grantových schémat SROP (alokace 2004 a 2005, dle pod/opatření, v mil. Kč)	34
Tabulka 19 - Předložené projekty a výše podpory (v Kč)	35
Tabulka 20 - Podíl NUTS 2 Moravskoslezsko na počtu podpořených projektů v ČR	36
Tabulka 21 - Podíl NUTS 2 Moravskoslezsko na celkové výši přiznané podpory v ČR	36
Tabulka 22 - Indikátory sociálně-ekonomické situace	80
Tabulka 23 - Alokace ROP NUTS II Moravskoslezsko 2007-2013 podle let (v EUR)	101
Tabulka 24 - Alokace ROP NUTS II Moravskoslezsko 2007-2013 podle prioritních os programu a podle finančních zdrojů (v EUR)	102

Seznam grafů

Graf 1 - Struktura osídlení měst a obcí podle počtu obyvatel	13
Graf 2 - Implementační schéma ROP	86

Seznam zkratk

AO	Auditní orgán
BF	Brownfields (pozemky a nemovitosti uvnitř urbanizovaného území, které ztratily svoji funkci a využití, jsou opuštěné či podvyužité, často mají ekologickou zátěž a zdevastované výrobní či jiné budovy)
CR	Cestovní ruch
CTV	Centrum tísňového volání
ČNB	Česká národní banka
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
CZK	Koruna česká
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (European Agricultural Fund for Rural Development)
EK	Evropská komise
EQUAL	Iniciativa Společenství Evropské komise (jejím cílem je vývoj a prosazování nových prostředků boje se všemi formami diskriminace a nerovností na trhu práce)
EO	Ekvivalentní obyvatel
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje (European Regional Development Fund)
ES	Evropská společenství
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EUR	euro
FS	Fond soudržnosti
GS	Grantové schéma
HDP	Hrubý domácí produkt
CHKO	Chráněná krajinná oblast
ICT	Informační a komunikační technologie (Information and Communication Technology)
IOP	Integrovaný operační program
IS MSSF Central	Informační systém Monitorovacího systému strukturálních fondů – na řídicí (centrální) úrovni – je základním softwarovým nástrojem řídicího orgánu operačního programu)
ISPA	Nástroj předvstupních strukturálních politik (Instrument for Structural Policies for Pre-accession) – je zaměřen na financování velkých infrastrukturních projektů v oblastech životního prostředí a dopravy
IT Cluster	Klaster informačních technologií (klaster je soubor regionálně propojených společností (podnikatelů) a přidružených institucí a organizací – zejména institucí terciárního vzdělávání (VŠ, VOŠ) – jejichž vazby mají potenciál k upevnění a zvýšení jejich konkurenceschopnosti.
KoP	Komunikační plán (pro potřeby publicity OP)
MF	Ministerstvo financí ČR
MHD	Městská hromadná doprava
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MS kraj	Moravskoslezský kraj
MSK	Moravskoslezský kraj
MSP	Malé a střední podniky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
NGE	Čistý ekvivalent grantu
NNO	Nestátní neziskové organizace
NROS	Nadace rozvoje občanské společnosti
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický referenční rámec

NUTS	Územní statistická jednotka (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques)
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
OP	Operační program
OPI	Operační program Infrastruktura (2004-2006)
OPPI	Operační program Podnikání a inovace (2007-2013)
OPPP	Operační program Průmysl a podnikání (2004-2006)
OPRLZ	Operační program Rozvoj lidských zdrojů (2004-2006)
PHARE	Program předvstupní pomoci pro kandidátské země EU
PCO	Platební a certifikační orgán
PO	Prioritní osa
PRV	Program rozvoje venkova (2007-2013)
PÚR	Program územního rozvoje
ROP	Regionální operační program regionu soudržnosti NUTS II Moravskoslezsko 2007-2013
RPIC	Regionální poradenské a informační centrum
RR	Regionální rada
ŘKV	Řídící a koordinační výbor
ŘO	Řídící orgán (operačního programu)
SAPARD	Program předvstupní pomoci pro kandidátské země EU pro rozvoj zemědělství a venkova
SEA	Posouzení vlivu strategie na životní prostředí a veřejné zdraví (Strategic Environmental Assessment)
SF	Strukturální fondy (EU)
SHR	Strategie hospodářského růstu
SROP	Společný regionální operační program (2004-2006)
SRR ČR	Strategie regionálního rozvoje ČR
SŠ	Střední školy
SUR ČR	Strategie udržitelného rozvoje České republiky
SWOT	Analýza silných a slabých stránek a dále příležitostí a hrozeb, kterým čelí předmět analýzy (organizace, program, projekt apod.), Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats
UNESCO	Vzdělávací, vědecká a kulturní organizace Spojených národů (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation), mj. vytváří Seznam světového (přírodního a kulturního) dědictví
ÚP	Úřad práce
VaV	Výzkum a vývoj
VOŠ	Vyšší odborná škola
ZCHÚ	Zvláště chráněné území

Úvod

Regionální operační program regionu NUTS II Moravskoslezsko (ROP) je zpracován pro období let 2007-13, ve kterém bude tento region patřit do Cíle Konvergence. Cíl Konvergence je určen pro podporu urychlení sociálního a ekonomického rozvoje nejméně rozvinutých členských států a regionů tím, že zlepší podmínky pro růst a zaměstnanost prostřednictvím investic do fyzického a lidského kapitálu, rozvoje inovací a znalostní společnosti, zlepšení schopnosti přizpůsobovat se hospodářským a sociálním změnám, ochrany a zlepšování životního prostředí i výkonné správy.

Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko bude financován Evropským fondem pro regionální rozvoj.

Region NUTS II Moravskoslezsko je územně totožný s územím Moravskoslezského kraje. Usnesením Rady Asociace krajů ČR č. 371 z 8. října 2004 byl schválen záměr krajů připravovat pro programové období EU 2007-13 samostatné regionální operační programy pro jednotlivé regiony NUTS II. Tento záměr byl znovu potvrzen na 2. zasedání Rady Asociace krajů ČR dne 11. února 2005. Regionální operační programy jsou součástí jak Národního rozvojového plánu, tak i Národního strategického referenčního rámce, který je základním národním programovacím dokumentem pro politiku hospodářské a sociální soudržnosti pro období 2007-13.

Usnesením vlády č. 175/2006 bylo hejtmanům krajů doporučeno zajistit zpracování regionálních operačních programů pro jednotlivé regiony soudržnosti a jejich předložení vládě prostřednictvím Ministerstva pro místní rozvoj. Toto usnesení rovněž doporučilo hejtmanům pověřit výkonem funkce řídicího orgánu regionálního operačního programu Regionální radu, vzniklou na základě zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění zákona č. 138/2006 Sb.

Regionální operační program vychází z cílů Strategických obecných zásad Společenství a je vypracován ve shodě s Nařízeními ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti pro příští programové období.

ROP NUTS II Moravskoslezsko 2007–2013 také odráží strategické cíle Programu rozvoje územního obvodu Moravskoslezského kraje na léta 2005–2008, které jsou financovatelné z prostředků Evropské unie.

První verze analýzy a strategie ROP Moravskoslezsko byla zpracována v listopadu 2005. Tato verze byla v prosinci 2005 zveřejněna na internetových stránkách zpracovatele a v lednu 2006 byla prezentována veřejnosti. V průběhu ledna 2006 bylo rovněž zpracováno stanovisko ex-ante hodnotitele k těmto částem ROP. Další verze ROP (verze 2.1) pak byla zpracována k datu 17. 3. 2006 a zveřejněna začátkem dubna 2006. Veřejnost byla informována o průběhu zpracování ROP prostřednictvím e-mailů, které zajišťoval Sekretariát Regionální rady NUTS II Moravskoslezsko a od 1. 7. 2006 Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko – úřad Regionální rady. Tyto zprávy byly rozesílány vždy při zveřejnění nové verze ROP, současně s informací o možnosti předkládat připomínky. Celkem došlo 26 připomínek, které byly zpracovatelem vypořádány.

Byly uspořádány kulaté stoly k problematice cestovního ruchu a venkova v Regionálním operačním programu.

Připomínky ex-ante hodnotitele, veřejnosti a Krajského úřadu byly zapracovány do druhé verze ROP, jež byla v rozpracovaném stavu projednána některými pracovními skupinami, které se již v průběhu roku 2005 podílely na přípravě Programu rozvoje Moravskoslezského kraje. Následně byly provedeny úpravy ROP dle výsledků jednání o dělbě s národními (tématickými) operačními programy a Programem rozvoje venkova a byly zohledněny připomínky Evropské komise z jednání, která proběhla 31. 3. 2006, 20. 4. 2006 a 15.-16. 5. 2006. Pro potřeby co největšího zapojení klíčových regionálních partnerů vznikla v březnu 2006 Pracovní skupina pro přípravu a programování Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko 2007-2013. Jejimi členy byli vybráni na

principu partnerství zástupci kraje, měst, MMR a MF, vysokých škol, nestátních neziskových organizací, hospodářských komor apod.

4. května 2006 byl ROP schválen zastupitelstvem Moravskoslezského kraje a odeslán na mezirezortní připomínkové řízení. Na svém jednání začátkem června 2006 vzala vláda na vědomí ROP Moravskoslezsko. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR následně zaslalo Národní strategický referenční rámec a operační programy Evropské komisi k neformálním připomínkám. V září 2006 Evropská komise zaslala k těmto materiálům tzv. Poziční dokument. Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko zahrnula připomínky obsažené v pozičním dokumentu a závěry dalšího kola vyjednávání mezi operačními programy do verze ROP 2.5, kterou předložila vládě ČR ke schválení. Po zapracování připomínek z mezirezortního připomínkového řízení a z dalších jednání s Evropskou komisí je definitivní verze 3 ROP Moravskoslezsko připravena ke schválení Vládou ČR a k předložení Evropské komisi ke schválení.

1 Sociálně-ekonomická analýza

1.1 Výchozí dokumenty a legislativa relevantní pro tvorbu ROP

Návrh Regionálního operačního programu regionu soudržnosti NUTS II – Moravskoslezsko (dále jen ROP) vychází z následujících dokumentů:

- Strategické obecné zásady Společenství (vydané EK 6. 10. 2006),
- Strategie udržitelného rozvoje ČR,
- Národní lisabonský program 2005-2008 (Národní program reformy ČR),
- Národní rozvojový plán pro období 2007-2013,
- Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013, verze 5 z října 2006,
- Strategie regionálního rozvoje ČR z května 2006,
- Program rozvoje územního obvodu Moravskoslezského kraje pro období 2005-8 a další koncepční a rozvojové dokumenty Moravskoslezského kraje přijaté na regionální i místní úrovni.

Dále byla zohledněna následující legislativa:

- Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999,
- návrh Nařízení Komise (ES), kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj
- zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění zákona č. 138/2006 Sb.,
- zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,
- zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole,
- zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

1.2 Všeobecná charakteristika

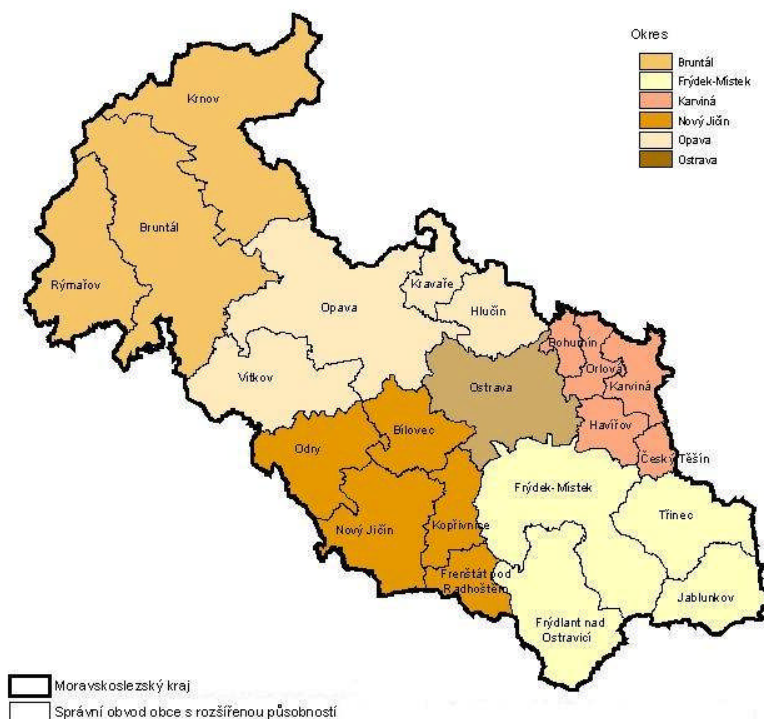
Moravskoslezský kraj vznikl podle ústavního zákona č. 347/1997 Sb. k 1. 1. 2000 v prostoru severní Moravy a Slezska. Podle usnesení vlády České republiky č. 707/1998 představuje statistickou jednotku NUTS 3 a současně i statistickou jednotku NUTS 2 – region soudržnosti Moravskoslezsko. Krajským městem je Statutární město Ostrava.

Moravskoslezský kraj je vymezen okresy Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a Ostrava-město a je rozdělen na 22 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (tzv. obcí III. stupně), do kterých spadá celkem 299 obcí, z toho je 39 měst.

Tabulka 1 - Administrativní členění kraje k 1. 1. 2005

Obce s rozšířenou působností (tzv. obce 3)	Obce
Bílovec	13
Bohumín	2
Bruntál	31
Český Těšín	3
Frenštát p. Radh.	7
Frýdek-Místek	37
Frýdlant n. Ost.	10
Havířov	5
Hlučín	15
Jablunkov	12
Karviná	4
Kopřivnice	10
Kravaře	9
Krnov	25
Nový Jičín	16
Odry	9
Opava	40
Orlová	4
Ostrava	13
Rýmařov	11
Třinec	11
Vítkov	12
MSK celkem	299

Zdroj: Český statistický úřad 2005

Pro kraj je typické, že ve větších městech nad 20 tisíc obyvatel žije většina obyvatelstva, to je 62 % obyvatel kraje (12 % nad průměrem ČR – nejvíce po Praze).

Kromě výše zmíněného administrativního členění se v Moravskoslezském kraji nacházejí také 4 euroregiony (Beskydy, Praděd, Silesia a Těšínské Slezsko) a řada dobrovolných svazků obcí. Jejich cílem je především dobrovolná hospodářská spolupráce, rozvoj infrastruktury, ochrana životního prostředí, kulturně-vzdělávací činnost a cestovní ruch.

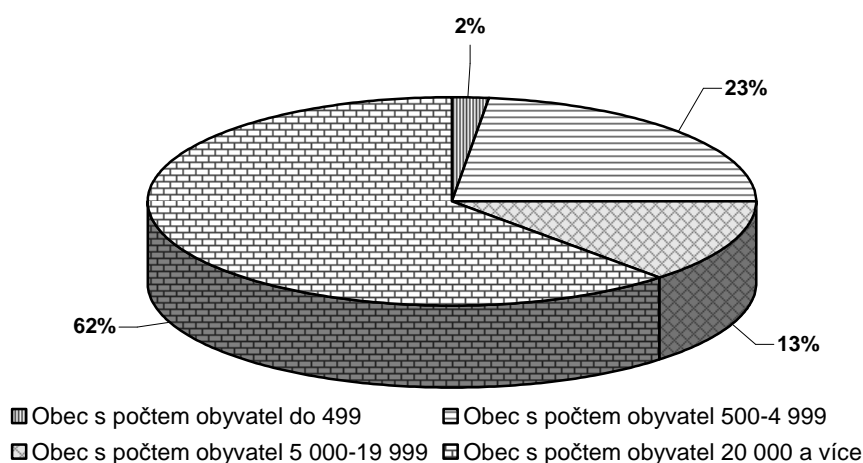
1.3 Demografie a obyvatelstvo

1.3.1 Struktura osídlení

Moravskoslezský kraj se svými 299 obcemi patří k regionům s nejmenším počtem obcí. V kraji se uplatňují dva značně odlišné typy osídlení: velké průmyslové aglomerace s vysokou koncentrací obyvatelstva v centrální ostravsko-karvinské části a převážně zemědělské, horské a podhorské řidčeji osídlené oblasti na západě a jihovýchodě kraje. Tomu také odpovídají rozdílné hodnoty hustoty obyvatel: 800-1500 obyvatel/km² v okresech Karviná a Ostrava-město, naproti tomu hodnoty 60-180 obyvatel/km² v okresech Bruntál, Opava, Nový Jičín a Frýdek-Místek. Hodnota hustoty osídlení pro celou ČR je 129,6 obyvatel na km², hodnota hustoty osídlení kraje je téměř dvojnásobná – 230,9 obyvatel na km².

Průměrná rozloha katastru obce 18,3 km² je druhá největší v republice a je o téměř 50 % větší než katastr průměrné obce v ČR (12,6 km²). V obcích do 499 obyvatel bydlí jen necelé 2 % obyvatel, v obcích od 500 do 4 999 obyvatel okolo 23 % obyvatel, v obcích od 5 000 do 19 999 obyvatel žije téměř 13 % občanů kraje. Většina obyvatel kraje (cca 62 %), žije ve městech nad 20 tisíc obyvatel. V krajské metropoli Ostravě žije přes 311 tis. obyvatel, tj. zhruba čtvrtina obyvatel kraje. Dalšími velkými městy s počtem obyvatel nad 50 tisíc jsou Havířov, Karviná, Opava a Frýdek-Místek. Ačkoliv je obyvatelstvo silně koncentrováno v ostravské aglomeraci, existují i území, kde je podstatně odlišná struktura osídlení – např. okres Bruntál (8 % obyvatel, nejnižší hustota osídlení v ČR). Podíl městského obyvatelstva je ve srovnání s ostatními regiony ČR nadprůměrný a k 31. 12. 2004 činil 76,7 %.

Graf 1 - Struktura osídlení měst a obcí podle počtu obyvatel

Zdroj: ČSÚ 2005

1.3.2 Obyvatelstvo

Moravskoslezský kraj je se svými 1 253 257 obyvateli k 1. 1. 2005 nejlidnatějším krajem v ČR. Na zhruba 7 % rozlohy České republiky žije 12,2 % populace. Jádrová část regionu v okolí měst Ostrava, Havířov, Karviná a Frýdek-Místek patří k nejhustěji osídleným oblastem České republiky.

Tabulka 2 - Vývoj počtu obyvatel na území Moravskoslezského kraje

Rok	1961	1980	1991	2001	2005*	2010**
Počet obyvatel	1 036 546	1 265 542	1 287 821	1 265 912	1 253 257	1 244 525

Zdroj: ČSÚ (2005), * – stav k 1.1.2005, ** – prognóza, bez vlivu migrace

Počet obyvatel kraje v posledních letech mírně klesá. Prognóza vývoje počtu obyvatel do roku 2010 předpovídá mírný pokles počtu obyvatel kraje (1 % za 10 let). Nízká porodnost je základním rysem současné populační situace nejen v Moravskoslezském kraji, ale v celé České republice. Obyvatel v Moravskoslezském kraji však ubývá i v souvislosti s migrací.

Přes nepříznivý vývoj porodnosti v Moravskoslezském kraji je index stárí (tedy podíl obyvatel ve věku 65 a více let ke skupině 0-14 let) relativně stále příznivý a dosahuje hodnoty 0,83, což znamená čtvrtou nejnižší hodnotu mezi kraji v ČR.

Věkové složení obyvatel Moravskoslezského kraje je příznivější, než je celostátní průměr. Podíl dětí do 15 let činil v roce 2004 v Moravskoslezském kraji 15,5 % proti 14,9 % průměru ČR, obyvatel ve věku 15-64 let bylo v kraji 71,6 % proti 71 % v ČR a obyvatel starších 65 let bylo v kraji 12,9 % proti 14 % celostátního průměru. Průměrný věk obyvatel kraje je 39,1 let, proti 39,8 letům úhrnu České republiky (ČSÚ 2005).

1.4 Ekonomika

Ekonomika kraje je od 20. let 19. století založena na oborech hornictví, hutnictví a těžkého strojírenství. Tuto jednostrannou orientaci průmyslu dále znásobil extenzivní rozvoj těchto oborů v 50.-70. letech 20. století.

Nezbytná restrukturalizace a rekonverze této základny regionu z původních převažujících oborů těžkého průmyslu (doly, hutě, těžké strojírenství aj.) na efektivnější aktivity s vyšší přidanou hodnotou však přináší řadu problémů, které musí region řešit. Nedostatečná je podpora i finanční zdroje pro služby podporující rozvoj inovačních aktivit a přenos nových progresivních technologií. Je nutné zvýšit podporu nově vznikajících firem, zejména firem navazujících na výsledky vývoje a výzkumu, rozšířením služeb podnikatelských inkubátorů a technologických parků i s ohledem na to, že potenciálem technických škol a technicky vzdělaných pracovníků patří region k nejlepším v ČR. Zpracovaná regionální inovační strategie není realizována vzhledem k nedostatku prostředků na podporu navrhovaných aktivit. Jen pomalu se prosazuje spolupráce pracovišť VaV (výzkumu a vývoje) se soukromým sektorem a zatím tato sféra nedostatečně pružně reaguje na vznik nových oborů, směrů výzkumu a potřeb uživatelů, kteří využívají výsledky VaV.

Přesto je i dnes Moravskoslezský kraj z ekonomického hlediska významným regionem ČR. Tvorba HDP v kraji byla v roce 2004 čtvrtá nejvyšší z krajů po Praze, Středočeském a Jihomoravském kraji.

1.4.1 Vývoj hlavních makroekonomických ukazatelů v kontextu ČR a EU

Od roku 2000 dochází k pozvolnému růstu ekonomiky regionu, což se projevuje i nárůstem HDP. Dynamika tohoto růstu je v Moravskoslezském kraji nejvyšší z krajů v ČR (nárůst 34,12 % HDP v běžných cenách mezi lety 2000-2004). Srovnatelnou dynamiku růstu HDP mezi lety 2000-2004 měly kraje Jihomoravský (33,22 %) a Ústecký (30,32 %). V ukazateli tvorby HDP na obyvatele – 82,1 % průměru ČR – patří Moravskoslezský kraj k podprůměru ČR. Pozice kraje v rámci ČR se v tomto ukazateli dlouhodobě nemění.

Tabulka 3 - Vývoj HDP kraje

	2000	2001	2002	2003	2004
HDP – BC (mil.Kč)	208 924	222 906	233 072	248 746	280 210
HDP – BC – změna k 1999		6,69%	11,56%	19,06%	34,12%
Podíl na HDP ČR	9,71%	9,63%	9,65%	9,73%	10,12%
HDP – SC - 1995 = 100	96,10%	97,20%	98,80%	104,10%	112,40%
HDP – PPS/obyvatele (PPS)	9 991	10 499	11 151	11 587	12 979
HDP – PPS/obyv. k průměru ČR	78%	77,60%	77,90%	78,70%	82,10%
HDP – PPS/obyv. k průměru EU 25	50,50%	51,20%	52,70%	54,20%	58,20%

Zdroj: Regionální účty, ČSÚ 2004;

HDP – hrubý domácí produkt, BC – běžné ceny, SC – stálé ceny, PPS – parita kupního standardu

Hrubá přidaná hodnota, která charakterizuje objem vložené práce ve výrobním procesu, od roku 2000 roste a dynamika tohoto růstu je opět nejvyšší mezi kraji ČR (33,21 %).

Tabulka 4 - Vývoj hrubé přidané hodnoty kraje v letech 2000-2004

	2000	2001	2002	2003	2004
HPH (mil.Kč)	192 349	205 389	215 414	230 382	256 236
HPH/obyv. (mil.Kč)	0,151	0,162	0,171	0,183	0,204

Zdroj: Regionální účty, ČSÚ 2004

HPH – hrubá přidaná hodnota

1.4.2 Průmysl

Moravskoslezský kraj se významně podílí na průmyslové produkci ČR. Z hlediska tržeb z průmyslové výroby je Moravskoslezský kraj na druhém místě v ČR za Středočeským krajem a jeho podíl na tržbách z průmyslu v rámci ČR do roku 2004 mírně klesal.

Odvětví průmyslu se rovněž stále významně podílí na zaměstnanosti v Moravskoslezském kraji. Počet zaměstnaných v průmyslu v Moravskoslezském kraji se po prudkém poklesu na konci 90. let 20. století částečně stabilizoval. Přes výrazný pokles počtu zaměstnanců v průmyslu, způsobený restrukturalizací průmyslu, je tento počet zdaleka nejvyšší ze všech krajů České republiky.

Z hlediska územního rozložení průmyslu připadá největší počet zaměstnanců i nejvyšší objem tržeb v kraji na podniky se sídlem v Ostravě, kde jsou také koncentrovány největší podniky. V celostátním srovnání je z hlediska tržeb průmyslu okres Ostrava na třetím místě v ČR, po Praze a okresu Mladá Boleslav. Okres Frýdek-Místek je na 9. a Nový Jičín na 12. místě v rámci ČR. Rovněž okresy Opava a Karviná se umístily v první polovině celostátního pořadí okresů z hlediska průmyslových tržeb.

Tabulka 5 - Průmyslové ukazatele okresů a kraje v roce 2004

Správní jednotka (okres)	Počet podniků	Tržby (mil. Kč)	Počet zaměstnanců	Průměrná velikost podniků (poč.zaměst.)
Bruntál	89	15 398	10 436	118
Frýdek-Místek	141	60 169	22 536	160
Karviná	96	27 674	17 364	182
Nový Jičín	96	39 101	20 478	212
Opava	117	21 980	15 361	132
Ostrava-město	178	153 656	57 803	324
Moravskoslezský kraj	717	317 978	143 979	201

Zdroj: ČSÚ, Okresy České republiky 2004

Podniky nad 20 zaměstnanců

Z hlediska tržeb zaznamenal nejvýraznější růst obor výroby dopravních prostředků (více než dvojnásobek mezi lety 2000 – 2004). Vzdávající tendenci z hlediska tržeb měl rovněž obor výroby strojů, kovozpracujících, chemický a farmaceutický průmysl.

Z hlediska počtu zaměstnanců rostl obor výroby dopravních prostředků a obor výroby skla, keramiky a stavebních hmot, naopak k výraznému poklesu počtu zaměstnanců došlo v textilním průmyslu. Pokles zaměstnanců v kovozpracujícím průmyslu byl ovlivněn snižováním počtu zaměstnanců především v hutích.

V roce 2002 byla na území Moravskoslezského kraje z iniciativy Agentury CzechInvest provedena identifikace silných průmyslových uskupení (průmyslových klastrů). S podporou OPPP v kontextu Národní klastrové strategie ČR v kraji vznikly čtyři klastrové organizace: Moravskoslezský strojírenský klaster, Moravskoslezský dřevařský klaster, IT Cluster a Vodíkový klaster. Připravuje se vznik Klastru automobilových subdodavatelů.

1.4.3 Podnikání

Moravskoslezský kraj má po kraji Vysočina druhý nejmenší počet podnikatelských subjektů přepočtených na 1 000 obyvatel. Hlavními důvody málo rozvinuté kultury podnikavosti je tradiční soustředění průmyslové výroby do velkých firem.

K datu 31. 12. 2004 bylo v kraji podchyceno ve statistickém Registru ekonomických subjektů přes 227 tis. subjektů. Z hlediska právní formy připadal největší počet na fyzické osoby, nezapsané v obchodním rejstříku (více než 167 tis. subjektů, tj. 74,9 % z celkového počtu), dále pak na společnosti s ručením omezeným (15 366 – 6,9 %), fyzické osoby podnikající podle zvláštních zákonů (12 630 – 5,6 %) a samostatně hospodařící rolníky (10 076 – 4,5 %), atd. Z celkového počtu 227 tis. evidovaných subjektů bylo 169 tis. soukromých podnikatelských subjektů.

Rozmístění ekonomických subjektů v Moravskoslezském kraji je značně nerovnoměrné, především pokud se týká malých a středních podniků, respektive podniků s méně než 500 zaměstnanci. Zcela jasně dominuje okres Ostrava-město, kde se nachází nejvíce ekonomických subjektů, a to ve všech velikostních kategoriích. Naopak nejméně ekonomických subjektů se nachází v okrese Bruntál.

V mezikrajském srovnání je Moravskoslezský kraj v počtu podniků v kategorii 0-49 zaměstnanců na 4. místě za Prahou, Středočeským a Jihomoravským krajem. Stejně umístění si Moravskoslezský kraj drží i ve velikostních kategoriích 50-99 a 100-499 zaměstnanců. Naopak v počtu podniků s 500-999 a v podnicích s více než 999 zaměstnanci je kraj druhý, hned za hlavním městem Prahou.

1.4.4 Investice

Moravskoslezský kraj nebyl ve středu zájmu potenciálních investorů i přesto, že na firmy, které investují na území kraje, se většinou vztahují nejvýhodnější podmínky z národních pobídkových schémat a zároveň nejvyšší možné podpory. Jednou z hlavních bariér příchodu investorů byla zejména špatná dopravní dostupnost – neexistence napojení regionu na dálniční systém. Teprve zahájení výstavby dálnice D47 a rychlostní komunikace R48 na území kraje poněkud zvýšilo zájem investorů o kraj. V poslední době zájem investorů naráží na bariéru nedostatku připravených ploch pro podnikání a potenciálně i na dostatek pracovních sil v požadovaných profesích. Regionu schází efektivní marketingová propagace investičních příležitostí kraje s cílem přispět ke změně image regionu.

V rámci investičních pobídek pro zpracovatelský průmysl bylo v období od dubna 1998 do února 2005 podpořeno v rámci MS kraje celkem 19 investorů, kteří investovali přes

15 mld. Kč a vytvořili 3 300 pracovních míst. Jedná se o necelou desetinu podpořených investorů v ČR, avšak z hlediska objemu investic a počtu vytvořených míst se jedná o pouhých 5 % resp. 5,7 % za uvedené období. Doposud získaný podíl zahraničních investic nestačí k urychlení dynamiky vývoje produkce regionu, nutné pro snížení nezaměstnanosti. Od poloviny roku 2006 je na území regionu připravována výstavba závodu automobilky Hyundai, která spolu s navazujícími investicemi subdodavatelů této automobilky situaci regionu v oblasti investic pozitivně ovlivní.

Poněkud příznivější je situace při udělování investičních podpor pro technologická centra a centra služeb. V rámci těchto investičních podpor byli v období od dubna 2001 do února 2005 podpořeni v rámci MS kraje 4 investoři, kteří investovali nebo plánují investovat celkem 181 mil. Kč a vytvořili nebo vytvoří přes 900 pracovních míst.

V kraji obecně přetrvává slabá nabídka připravených podnikatelských nemovitostí. V oblasti průmyslových zón je situace nepříznivá, v oblasti dostupných průmyslových hal a kancelářských prostor vysokého standardu je situace ještě horší. V kraji nebo v městě Ostrava není ucelená nabídka volných administrativních prostor typu A, které by byly vhodné pro investory ze sektorů strategických služeb, sdílených služeb nebo technologických center. Výjimkou jsou Vědecko-technologický park Ostrava a CTP park v průmyslové zóně Hrabová.

V důsledku nezbytné restrukturalizace tradiční hospodářské základny regionu zde existuje velké množství nemovitostí, uvolněných po ukončení průmyslové činnosti (tzv. brownfields), které jsou v kraji systematicky sledovány a hodnoceny s cílem nalézt pro ně vhodné využití.

1.4.5 Znalostní ekonomika, výzkum a vývoj, inovace

Výzkum a vývoj představuje rozhodující potenciál pro další rozvoj kraje a udržení vysoce kvalifikovaných pracovníků v regionu. Infrastruktura VaV je v Moravskoslezském kraji tvořena zejména čtyřmi vysokými školami a dalšími vzdělávacími institucemi, vysoký podíl na vývoji a výzkumu mají i firmy a jejich výzkumná a vývojová pracoviště.

Speciální skupinu institucí v Moravskoslezském kraji tvoří instituce, které jsou orientovány na přímou podporu inovací a transfer technologií, v nichž probíhá dotažení výsledků výzkumu a vývoje do realizační fáze. Patří k nim připravované Centrum pokročilých inovačních technologií (CPIT) při VŠB-TU, Vědecko-technologický park Ostrava a inovační centra. Z pohledu potenciálu a potřeb kraje je jejich kapacita i vybavení nedostatečné.

Pozici Moravskoslezského kraje z hlediska dvou základních ukazatelů – výdajů na VaV a počtu zaměstnanců VaV – ilustruje následující tabulka.

Tabulka 6 - Výzkum a vývoj v Moravskoslezském kraji

Výzkum a vývoj	2002	2003	2004
Výdaje na VaV (mil.Kč)	1 410	2 416	2 212
Podíl na výdajích na VaV v ČR	4,8 %	7,5 %	6,3 %
Zaměstnanci VaV (fyzické osoby)	3 345	3 367	3 831
Podíl na počtu zaměstnanců ve VaV v ČR	6,2 %	6,6 %	6,4 %

Zdroj: Strategie regionálního rozvoje ČR – VŠE 2005

V obou uvedených parametrech je Moravskoslezský kraj na čtvrtém místě mezi kraji ČR za Prahou, Středočeským a Jihomoravským krajem.

Ve struktuře zdrojů financování VaV v Moravskoslezském kraji je, na rozdíl od Prahy a Jihomoravského kraje, kde výdaje na VaV jsou převážně kryty z vládních zdrojů a zdrojů školství, většina výdajů kryta ze zdrojů soukromého sektoru se zanedbatelným podílem vládních zdrojů. Rovněž podíl financování školství neodpovídá kapacitě vysokých škol v kraji.

1.5 Lidské zdroje

1.5.1 Školství a vzdělanostní úroveň obyvatelstva

Oblast školství a úroveň vzdělávání v Moravskoslezském kraji je zabezpečena především sítí základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol, předškolních a školských zařízení. Zřizovateli jsou kraj, obce, církve, ministerstvo, fyzické i právnické osoby. Na rekvalifikačním studiu a dalším vzdělávání se pak podílejí i jiné instituce v kraji (úřady práce, vzdělávací zařízení v podnikatelské sféře apod.).

Při porovnání vzdělanostní struktury jednotlivých okresů se objevují značné rozdíly. Moravskoslezský kraj se ve srovnání s jinými kraji ČR vyznačuje podprůměrnými podíly vyučených, středoškoláků i osob s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním a zároveň nadprůměrnými podíly osob s pouze základním a nezjištěným vzděláním. Na 422 základních školách plní povinnou školní docházku 119 989 žáků. Střední školství je tvořeno 39 gymnázii, 90 středními odbornými školami a 53 středními odbornými učilišti; doplňuje je 12 vyšších odborných škol a 4 vysoké školy.

Tabulka 7 - Školství v Moravskoslezském kraji v roce 2004 (v osobách)

	MSK celkem	v tom okresy					
		Bruntál	Frýdek- Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava- město
mateřské školy	463	57	98	87	58	86	77
počet dětí	33 681	2 966	6 307	6 516	4 503	5 432	7 957
základní školy	422	43	94	71	69	79	66
žáci celkem	119 989	10 149	22 241	26 567	16 076	17 192	27 764
gymnázia	39	5	6	8	4	4	12
žáci denního studia	16 643	1 572	2 194	3 959	1 979	1 907	5 032
střední odborné školy	90	11	15	20	9	13	22
žáci denního studia	28 169	2 556	4 113	6 167	3 423	3 785	8 125
střední odborná učiliště	53	7	8	10	10	8	10
žáci celkem	24 766	1 948	3 526	6 279	2 945	2 774	7 294
vyšší odborné školy	12	–	2	2	1	1	6
žáci denního studia	2 568	–	499	261	245	231	1 332

Zdroj: ČSÚ – Statistická ročenka MSK 2005

Kapacita základních a středních škol (s výjimkou gymnázií) dostačuje poptávce a v návaznosti na populační vývoj dochází k racionalizaci jejich kapacit. Problémem je kvalita vybavení těchto škol i stavební stav mnohých jejich objektů.

Pro uplatnitelnost absolventů škol v praxi a konkurenceschopnosti účastníků kurzů a rekvalifikací je nutné, aby odborný výcvik odpovídal moderním vývojovým trendům a technologiím. Počátečnímu i dalšímu vzdělávání na učebních zařízeních chybí kvalitní technologie, adekvátní dnešní moderní potřeby.

Dle zjištění České školní inspekce je didaktické vybavení teoretického vyučování a technické zázemí pracovišť odborné praxe a odborného výcviku nedostačující. Zastaralé technologie a strojní zařízení neodpovídají požadované úrovni technického vývoje a požadavkům zaměstnavatelů na trhu práce. Toto zjištění se týká i vybavenosti škol ICT, u kterého je

regionální školství Moravskoslezského kraje ve všech sledovaných ukazatelích pod průměrem ČR.

Školy jsou vzhledem k možnosti využití prostorových kapacit a pedagogického potenciálu rovněž vhodnými centry pro další vzdělávání. Pro realizaci výše zmíněných aktivit se však školy potýkají jednak s nedostatkem ICT vybavení a multimediální techniky (pro uplatňování nových forem výuky apod.), ale také s nedostatkem vhodně upravených prostor (stavební úpravy, bezbariérový přístup apod.).

Oblast terciárního vzdělání v Moravskoslezském kraji představují 3 veřejné vysoké školy – Slezská univerzita v Opavě (s Obchodně-podnikatelskou fakultou v Karvině), Vysoká škola báňská-Technická univerzita v Ostravě a Ostravská univerzita – a jedna soukromá vysoká škola v kraji – Vysoká škola podnikání, a.s., Ostrava.

V oborové struktuře VŠ převládají technické (44 % studentů) a ekonomické vědy (26 % studentů). Postupně narůstá počet studentů vysokých škol a oborová struktura se pomalu začíná přizpůsobovat společenské poptávce.

Tabulka 8 - Vysoké školství (celkový počet studentů k 31. 10. 2005)

Vysoká škola	Bc.	Mgr.	Nav.Mgr.	Ph.D.	Celkem
Ostravská univerzita	4 010	3 254	592	198	8 054
Slezská univerzita	3 179	1 349	222	91	4 841
VŠB – TU	12 599	3 863	1 613	1 713	19 788
Vysoká škola podnikání, a.s.	1 981	0	122	0	2 103

Zdroj: OU, SU, VŠB-TU, VŠP 2005

V současné problematické situaci na trhu práce je nutné, aby vysoké školy pružně přizpůsobovaly nabídku svých studijních oborů měnícím se potřebám. VŠ proto spolupracují s podniky v regionu, stejně jako s řadou dalších českých i zahraničních firem. Tato spolupráce však není mnohdy efektivní a školy pomalu a nepružně reagují na oprávněné potřeby firem.

1.5.2 Trh práce

V kraji bylo ke konci roku 2004 zaměstnáno přes 407 tisíc osob. Počet evidovaných uchazečů o zaměstnání u úřadů práce v Moravskoslezském kraji k 31. 12. 2005 činil 96 528 osob, což znamená, že téměř čtvrtina všech nezaměstnaných v ČR je z Moravskoslezského kraje. Zvýšení zaměstnanosti tudíž představuje v regionu klíčový úkol mimořádné důležitosti.

Celková zaměstnanost u moravskoslezských zaměstnavatelů se dlouhodobě snižuje. V roce 2004 se však intenzita poklesu zaměstnanosti snížila zhruba na polovinu proti průměru let předchozích, a to ve všech okresech kraje.

Tabulka 9 - Vývoj počtu zaměstnavatelů, zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných

Ukazatel (celkový počet)	Stav			06/2004-06/2005	
	30. 6. 2004	31. 12. 2004	30. 6. 2005	absolutně	%
zaměstnavatelé všech velikostních kategorií	25 124	25 115	25 380	+256	+1,0
– z toho zaměstnavatelé se stavem do 25 osob	22 729	22 720	22 994	+265	+1,2
zaměstnanci u firem všech velikostních kategorií	408 692	404 729	407 719	–973	–0,2
– z toho zaměstnanci u firem se stavem do 25 osob	104 840	103 665	106 653	+1 813	+1,7
osoby vykonávající samostatně výdělečnou činnost	88 614	86 801	84 479	–4 135	–4,7

Zdroj: ÚP Ostrava – KOMENTÁŘ stavu a vývoje trhu práce v Moravskoslezském kraji v prvním pololetí roku 2005 a předpokládaný další vývoj v roce

Na tomto úbytku se výrazněji podílely monitorované podniky se stavem 26 a více osob, u nichž zaměstnanost klesla o 2 786 pracovníků, zatímco u malých firem s počtem do 25 zaměstnanců přibýlo 1 813 zaměstnanců.

Přestože pro ekonomiku Moravskoslezského kraje jsou typické větší podniky, malé firmy zaměstnávají více než čtvrtinu všech zaměstnanců.

Po strmém nárůstu nezaměstnanosti mezi lety 1997-2000 míra nezaměstnanosti v Moravskoslezském kraji rostla s mírnými výkyvy, přičemž mezi léty 2003 a 2004 došlo k mírnému poklesu. Stejný trend sleduje i nezaměstnanost v jednotlivých okresech kraje, rozdíl mezi nimi je v úrovni nezaměstnanosti, na níž došlo ke stabilizaci. K 31. 12. 2005 měl podle nové metodiky nejvyšší nezaměstnanost v kraji okres Karviná (18,6 %), následovaný okresy Bruntál (15,9 %) a Ostrava-město (14,8 %). Nejnižší míru nezaměstnanosti dlouhodobě vykazoval okres Opava (11,5 %), ke konci roku 2005 však byla nejnižší nezaměstnanost v okrese Nový Jičín (10,9 %).

Velkým problémem regionu je dlouhodobá nezaměstnanost – více než polovina uchazečů o práci je nezaměstnaná rok a více a tento podíl neustále roste. Průměrná doba evidence uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadů práce v Moravskoslezském kraji představovala v závěru roku 2004 průměrně 379 dní.

Struktura a počty uchazečů se z hlediska vzdělanosti v posledních letech pouze kolísají, ale výrazněji se nemění.

Tabulka 10 - Věková struktura evidovaných uchazečů o zaměstnání

věk	Stav k 31. 12. 2001		Stav k 31. 12. 2002		Stav k 31. 12. 2003		Stav k 31. 12. 2004	
	absolutně	%	absolutně	%	absolutně	%	absolutně	%
do 19 let	7 053	7,5	7 162	7,1	7 188	6,8	6 373	6,0
20-34 let	38 557	40,9	41 397	40,9	42 173	39,7	40 211	38,1
35-49 let	32 567	34,6	33 314	32,9	34 619	32,6	35 195	33,4
nad 50 let	16 049	17	19 341	19,1	22 324	20,9	23 707	22,5
celkem	94 226	100,0	101 214	100,0	106 304	100,0	105 486	100,0

Zdroj: Úřad práce v Ostravě. Url.: http://portal.mpsv.cz/sz/local/ot_info

Z analýzy úřadů práce v Moravskoslezském kraji vyplývá, že nejohroženějšími skupinami na trhu práce jsou a budou nadále zejména:

- osoby se zdravotním postižením,
- osoby bez kvalifikace, popřípadě málo kvalifikované,
- osoby starší 50 let věku,
- matky pečující o malé děti, které zpravidla mohou pracovat jen na ranní směny.

Adaptabilita pracovních sil na potřeby trhu je velmi nízká, zejména u lidí uvolněných z velkých společností. Vzdělávací systém se pružně neorientuje na rozvoj kompetencí absolventů tak, jak požaduje trh práce. Řada kvalifikovaných a vzdělaných lidí odchází za lepšími podmínkami a odpovídající prací do jiných míst ČR i do zahraničí.

1.6 Zdravotnictví a sociální péče

1.6.1 Zdraví a zdravotnictví

Střední délka života mužů a žen, žijících v Moravskoslezském kraji, je nižší než je průměr ČR, má však rostoucí tendenci. K nejčastějším příčinám úmrtí v Moravskoslezském kraji patří nemoci oběhové soustavy a zhoubné novotvary.

Na zdraví obyvatel negativně působí stav životního prostředí, velký podíl zaměstnanosti v těžkém průmyslu, hektický životní styl, stres a další faktory.

Pro síť zdravotnických zařízení v ČR v roce 2004 je charakteristický pokles lůžek akutní péče, který je částečně kompenzován nárůstem lůžek ošetrovatelských. Počet lůžek v nemocnicích Moravskoslezského kraje má klesající tendenci, která je srovnatelná s průměrem za celou ČR. V celém kraji je k dispozici přes 7 600 lůžek ve 20 nemocnicích a dalších 3 149 lůžek v odborných léčebných ústavech a léčebnách dlouhodobě nemocných. Počet obyvatel na jednoho lékaře v roce 2004 činil 280, to je více než celorepublikový průměr (253 osob na jednoho lékaře), přičemž v jednotlivých okresech tato hodnota kolísá mezi 194 (okres Ostrava) a 354 (okres Nový Jičín).

1.6.2 Sociální péče

Demografické změny v regionu musí reflektovat také oblast sociálních služeb. Sociální služby je potřeba rozvíjet v souladu s potřebami seniorů, kteří představují stále významnější skupinu obyvatel. V Moravskoslezském kraji zajišťuje sociální služby celkem 370 poskytovatelů. Zhruba 20 % z celkového objemu poskytovaných sociálních služeb v kraji představují terénní služby. Tyto služby jsou zajišťovány zejména obcemi a nestátními subjekty. V kategorii terénních služeb převládá pečovatelská služba – ze 63 poskytovatelů terénních služeb pečovatelskou službu zajišťuje 48 poskytovatelů, a to zejména na území Opavy, Frýdku-Místku a Ostravy. Dále jsou poskytovány služby osobní asistence, podporované bydlení v Opavě a průvodcovské, předčitatelské a tlumočnické služby. Osobám, jež se nachází v situacích, které nejsou schopny vyřešit vlastními silami, jsou poskytovány poradenské služby. V Moravskoslezském kraji poskytuje intervenční služby 117 subjektů. Jedná se zejména o poradny, centra denních služeb, nízkoprahová a kontaktní centra.

Tabulka 11 - Zařízení sociální péče

	2002	2003	2004
Domovy důchodců	42	46	45
Penziony pro důchodce	11	10	10
Domovy s pečovatelskou službou	144	145	151

Zdroj: ČSU

Síť sociálních služeb není rovnoměrně vyvinuta. Sociální služby jsou zajištěny na Opavsku a Ostravsku, v ostatních částech regionu je jejich zajištění nedostatečné. Nejnižší počet poskytovaných služeb je v mikroregionu Fulnek. Proto je potřeba propojit a doplnit sociální služby v místech, kde schází, a zohledňovat individuální potřeby klientů.

1.7 Infrastruktura

1.7.1 Dopravní infrastruktura

Území Moravskoslezského kraje se – vedle hlavního města Prahy a severních Čech – vyznačuje největší koncentrací obyvatelstva a průmyslových aktivit v České republice. Území severní Moravy a Slezska je svým charakterem navíc předurčeno pro tranzitní charakter silniční i železniční dopravy ve směru severovýchod-jihozápad. Stávající komunikace jsou však kapacitně přetížené, navíc jsou často vedeny nevyhovujícím způsobem (přes centra obcí, v nevyhovujícím šířkovém uspořádání). Největším nedostatkem kraje z hlediska dopravní infrastruktury je chybějící napojení na dálniční síť České republiky a sousedních zemí. Nízká dopravní dostupnost tak snižuje atraktivitu kraje pro potenciální investory, a tím i možnost oživení ekonomického rozvoje a snížení míry nezaměstnanosti v regionu. Nejsou dořešeny obchvaty měst a obcí na důležitých trasách, což přináší zátěž pro životní prostředí a kvalitu života. Rovněž propojení venkovských částí regionu na větší centra osídlení je nedostatečné, stejně jako propojení přes hranice do Polska a na Slovensko. V okrajových částech regionu tak hrozí další prohlubování rozdílů v ekonomické a sociální oblasti, jejímž důsledkem by byla snížená mobilita a následné vylidňování těchto oblastí.

Ve městech a turistických centrech schází řešení statické dopravy a oddělené komunikace pro cyklisty. Nízká kvalita komunikací je rovněž překážkou rozvoje cestovního ruchu.

Mezinárodní komunikace D47 a R48 jsou ve výstavbě. V důsledku investice Hyundai dojde k urychlení dostavby komunikace R48 od Frýdku-Místku po hranice Slovenska. Rizikem je možné zpoždění výstavby navazujících komunikací na území Slovenska a Polska (v případě D47).

Silniční síť kraje zahrnuje 713 km silnic I. třídy, 744 km silnic II. třídy a 1 888 km silnic III. třídy.

Při porovnání struktury silniční sítě kraje a ČR je zřejmé, že v kraji je nižší hustota silnic na plochu i podle počtu obyvatel. Téměř dvojnásobná oproti ČR je však hustota silnic I. třídy: z celkové délky silnic je 21 % silnic I. třídy, v ČR je to 11,1 %. Podle výsledků sčítání dopravy v roce 2000 patří v Moravskoslezském kraji mezi nejvíce zatížené úseky silnic (nad 10 000 vozidel/24 hod.) R48 Bělotín – Dobrá, R56 Frýdek-Místek – Ostrava, I/58 Příbor – Ostrava a I/11 Havířov-Opava.

Podle prognózy Ředitelství silnic a dálnic ČR Praha lze předpokládat v období 2000 – 2015 průměrný nárůst dopravního výkonu komunikační sítě na dálnicích a rychlostních komunikacích o 44 %, na silnicích I. třídy o 40 %, na silnicích II. třídy o 31 %, na silnicích III. třídy o 25 %.

Ročně je do údržby sítě silnic II. a III. tříd na území regionu investováno cca 500 mil.Kč. Problémem současného nevyhovujícího stavu dopravní infrastruktury je vysoká vnitřní zadluženost silniční sítě ve správě kraje (II. a III. tříd), která je odhadována cca 4–4,5 mld. Kč. Pokud by měl být tento vnitřní dluh splacen a stávající silniční síť II. a III. tříd se měla dostat do 10 let na odpovídající úroveň, bylo by nutno investovat do oprav a údržby ročně cca 1 mld. Kč.

Z pohledu železniční dopravy hraje významnou roli jak osobní, tak nákladní železniční doprava. Územím kraje procházejí dvě důležité tratě mezinárodní kombinované dopravy, a to ve směru Gdyně-Rijeka a Le Havre-Lvov. Moravskoslezský kraj protíná rovněž značná část 2. železničního koridoru, který vede z Břeclavi do Petrovic u Karviné v délce 206 km. Tento koridor má velký význam pro tranzitní nákladní přepravu a jeho celkový podíl na tržbách Českých drah z nákladní a osobní dopravy činí přes 20 %. Také ve směru

na Slovensko je železniční doprava z regionu v rámci celé země nejintenzivnější. Lze konstatovat, že v železniční dopravě se kraj řadí mezi nejvýznamnější území v České republice.

Leteckou dopravu v regionu představuje především mezinárodní letiště Ostrava – největší regionální letiště v České republice s dobrými kapacitními parametry pro rozvoj, jemuž ovšem schází dopravní napojení na evropské destinace a které má zastaralou infrastrukturu, jež brání realizaci rozvojových záměrů (cargo, opravy letadel aj.). Dalším problémem je dopravní napojení letiště na regionální centra. Značný význam má jeho poloha v blízkosti hranic s Polskem a Slovenskem.

Počet cestujících na tomto letišti se od roku 1997 téměř zdvojnásobil a nákladní doprava narostla od roku 1996 téměř trojnásobně. Počet letů do roku 2000 stále klesal, od té doby však začal výrazně narůstat. Mezi lety 2004-2005 byl nárůst počtu letů v porovnání s pražským, brněnským a karlovarským letištěm relativně nejvyšší. Absolutní čísla však ostravské letiště řadí v počtu letů až na třetí místo v ČR.

V návaznosti na rozvoj dopravní infrastruktury bude žádoucí soustředění výkonů a služeb do logistických center a terminálů kombinované dopravy, které by měly být situovány v místech, kde dojde k souběhu či křížení základních tahů železniční, dálniční, silniční a případně letecké či vodní dopravy. Realizace projektů na využití vodních cest však s největší pravděpodobností proběhne v delším časovém horizontu.

Protože Moravskoslezský kraj sousedí s Polskem a se Slovenskem, hraje významnou roli v dopravní infrastruktuře kraje také problematika hraničních přechodů, které představují relativně poddimenzovanou část infrastruktury. Z celkového počtu osob, které za rok překročí státní hranici se Slovenskem po železnici, více než polovina cestuje přechodem Mosty u Jablunkova – Čadca. Hraniční přechod Petrovice u Karviné – Zebrzydowice ročně překročí tři čtvrtiny z celkového počtu osob, které cestují mezi Polskem a ČR po železnici.

Významné jsou ovšem také silniční hraniční přechody. Silničním hraničním přechodem Chotěbuz–Cieszyn na česko-polské hranici projede více než polovina nákladních automobilů, které ročně překročí státní hranici s Polskem, a téměř polovina autobusů. Nový hraniční přechod by měl být otevřen v souvislosti s výstavbou dálnice D47 ve Věřňovicích na hranici s Polskem. Celkově je na hranicích kraje s Polskem v provozu 12 silničních hraničních přechodů, z nichž jen dva (Chotěbuz a Bartultovice) jsou bez jakéhokoli omezení dopravy (i pro kamióny nad 20 tun celkové hmotnosti).

1.7.2 Dopravní obslužnost

Rozvoj využívání individuální dopravy vede k úbytku cestujících veřejné dopravy. Tento úbytek je způsoben nedostatečnou variabilitou veřejné dopravy a její nekoordinovaností jako celku. Tento problém je postupně řešen organizací veřejné hromadné dopravy pomocí integrovaného dopravního systému na území regionu. V současné době již existuje na území regionu Ostravský dopravní integrovaný systém (dále ODIS), který se postupně rozvíjí směrem od jeho nejvíce urbanizovaného středu do dalších měst a obcí.

ODIS vznikl 23. listopadu 1997 na území města Ostravy a jeho bezprostředním okolí. V současné době je v ODIS zapojeno celkem 105 měst a obcí Moravskoslezského kraje s rozlohou 1779 km² a s více než 735 000 obyvateli. Koordinaci a další rozvoj ODIS zajišťuje společnost KODIS, založená zúčastněnými obcemi a Moravskoslezským krajem.

Obsluhu území ODIS zajišťuje 6 dopravců 172 linkami o celkové délce téměř 3500 km přičemž využívá cca 800 dopravních prostředků (autobusy, trolejbusy, tramvaje, vlaky).

Kromě potřeby zkvalitnění veřejné dopravy je třeba také řešit systém záchytných parkovišť a přestupních terminálů, včetně bezpečnosti přepravy a dostupnosti pro lidi se zdravotním postižením.

V některých oblastech regionu mimo území obsluhovaného ODIS se projevuje zhoršení dopravní obslužnosti. Týká se to zejména okrajových a méně lidnatých podhorských a venkovských oblastí regionu, jako jsou Osoblažský výběžek a západní část okresu Bruntál, Vítkovsko v okrese Opava, na které navazuje oblast Poodří a Oderských vrchů v okrese Nový Jičín a oblast Beskyd v okrese Frýdek–Místek.

1.7.3 Technická infrastruktura, energie

Moravskoslezský kraj je díky svému průmyslovému charakteru významným odběratelem elektrické energie, která je dostupná na celém území Moravskoslezského kraje. Spotřeba elektrické energie je přitom v kraji vyšší než její výroba; rozdíl činí asi 1 GWh. Zemní plyn pokrývá přibližně 70 % spotřeby paliv domácnostmi. Území, která ještě nejsou plynofikována, se v kraji nacházejí především v okrese Bruntál. Energetické zdroje v kraji lze tedy považovat za dostatečné a budoucnost by měla patřit rozšíření alternativních zdrojů energie. Území Moravskoslezského kraje nemá vhodné podmínky pro využívání větrné energetiky (průměrná rychlost větru dosahuje rychlosti okolo 4 m/s, v několika málo lokalitách nad 5 m/s – část okresů Frýdek – Místek, Opava a Bruntál). Vzhledem k charakteru krajiny s malými a středně velkými vodními toky se silně kolísajícím průtokem je podobně obtížně využitelná energie vodních toků. Mezi nejvýznamnější možnosti využívání obnovitelných zdrojů v Moravskoslezském kraji patří energie biomasy, tj. využívání energetických plodin a spalování dřevní hmoty.

1.7.4 Informační infrastruktura

V oblasti informačních a komunikačních technologií se domácnosti Moravskoslezského kraje nacházejí poměrně výrazně pod průměrem ČR. Pevnou telefonní linkou bylo v roce 2004 vybaveno 45,9 % domácností v kraji, což je jedna z nejnižších hodnot v rámci krajů České republiky, k internetu bylo připojeno 20,9 % domácností, což je v porovnání s ČR (23,8 %) rovněž podprůměrná hodnota. V roce 2004 byl podíl domácností s vysokorychlostním napojením na internet 4,2 % – oproti 4,5 % v celé ČR. Pokrytí u všech mobilních sítí již dosahuje téměř 100 % obyvatelstva České republiky. V roce 2003 vlastnilo mobilní telefon v Moravskoslezském kraji 60,1 % osob starších 15 let, což je méně než byl průměr ČR (66 %) v daném roce. Domácností, vybavených osobním počítačem, bylo v roce 2004 v kraji 27,8 %, což je o necelá dvě procenta méně než průměr ČR (29,5 %).

1.7.5 Lokality brownfields

Lokality typu brownfields (areály a objekty, které jsou vlivem minulého využívání ekologicky či jinak postižené a vyžadují prostředky pro svou regeneraci) jsou pro umístění investorů, ale i jiných aktivit obtížně použitelné. V dnešním modelu soutěže s greenfieldy lze prakticky nabízet pouze „minulý brownfield“, to znamená lokalitu, která prošla regenerací.

V letech 2003-2004 byl podle zadání Agentury CzechInvest zpracován projekt Národní strategie regenerace brownfieldů, jehož výstupem je dokument Národní strategie regenerace brownfields pro Českou republiku. Strategie nabízí rámec, jehož prostřednictvím bude možno řešit široké spektrum problémů, souvisejících s regenerací brownfieldů, a zároveň by měl přispět ke vzniku regionálních strategií.

Jedním z pilotních výstupů Národní strategie regenerace brownfields pro Českou republiku bylo doporučení zřídit regionální jednotky regenerace brownfields. Moravskoslezský kraj jako

první v České republice podpořil vznik profesionálního týmu pro řešení postižených a devastovaných lokalit – brownfields.

V rámci projektu Národní strategie regenerace brownfields bylo v Moravskoslezském kraji identifikováno 216 lokalit o celkové rozloze 2 269 ha, z čehož bývalé průmyslové lokality představují 43 %. Tyto lokality jsou zavedeny do databáze brownfields, která slouží k identifikaci lokalit, pro charakteristiku a zařazení těchto lokalit do jedné z osmi kategorií, které odrážejí úroveň kontaminace, umístění lokality a velikost budov/staveb v lokalitě. Vedle územní a typové identifikace je v databázovém listě obsažen také současný status lokality a základní kvalitativní hodnocení.

Na tento projekt navazuje příprava vládního dokumentu Národní strategie regenerace brownfields (2005–2006), jehož nedílnou součástí je i vyhledávací studie brownfields. Vyhledávací studie je prováděna ve všech krajích České republiky podle společné metodiky a kritérií, aby jednotlivé výstupy mohly být v dokumentu porovnány a zhodnoceny. Vyhledávací studie probíhá ve čtyřech krocích. V první kroku je v kraji vyhledáno cca 200 – 300 lokalit, z nichž je do druhého kroku vybráno cca 30, které mají vysoký potenciál pro brzkou regeneraci. V třetím kroku je proveden další výběr 10 nejvhodnějších lokalit. V závěrečném kroku bude vytvořeno pořadí těchto deseti lokalit pro řešení. Závěry z aktualizace databáze brownfields budou podkladem pro novou Národní strategii regenerace brownfields.

1.8 Cestovní ruch

1.8.1 Přírodní podmínky a infrastruktura cestovního ruchu

Moravskoslezský kraj má významné kulturně-historické bohatství, technické památky (zejména na Ostravsku, Karvinsku a Novojičínsku), připomínající průmyslovou historii regionu, rozmanitou atraktivní krajinu a dostatek vhodných lokalit k rekreaci a k rozvoji cestovního ruchu. V regionu se pravidelně konají akce národního i mezinárodního významu. Kraj má velmi výhodné geografické i klimatické podmínky pro celoroční horskou rekreaci zejména v oblasti Beskyd a Jeseníků, se snadnou dostupností z městských aglomerací regionu i okolí. Tyto oblasti nabízejí velmi rozsáhlá zalesněná území. V pohoří Jeseníků se v některých mikroregionech vyskytuje rekordní, až sedmdesátiprocentní pokryvnost území lesy. Je zde síť značených turistických tras, řada vhodných terénů, lokalit pro využití v rámci celé řady forem cestovního ruchu. Malebnost Beskyd a velmi zachovalá a nepoškozená příroda Jeseníků vytvářejí obrovský potenciál pro sportovně i zdravotně orientovanou turistiku.

Kromě výše zmíněných aktivit kraj disponuje podmínkami pro další formy cestovního ruchu v podobě pěší turistiky, cykloturistiky, agroturistiky, průmyslové turistiky, kongresové turistiky, poznávací turistiky či pro nákupní cestovní ruch, jako rozvíjející se specifickou formu cestovního ruchu.

1.8.2 Kapacity pro rozvoj cestovního ruchu

Přestože je potenciál pro rozvoj cestovního ruchu (CR) v kraji značný, je jeho využití nedostatečné. To je způsobeno vlivem nízké úrovně dopravní a informační infrastruktury pro CR, zejména v příhraničních oblastech, nedostatečnou nabídkou základních a doplňkových služeb a produktů CR, nedostatečným a nekoordinovaným marketingem a nedostatečnou úrovní kvalifikované pracovní síly. V regionu je nedostatek zdrojů na obnovu a údržbu památek, mezi nimiž navíc scházejí mezinárodně vnímané památky, např. zapsané na Seznamu světového dědictví UNESCO. Nevyužití potenciálu regionu a neřešení komplexního rozvoje CR by proto mohlo přinést nevratné škody na historických

památkách v důsledku nedostatečné údržby. Nejzávažnějším problémem by však bylo nevyužití možností pro tvorbu pracovních příležitostí se všemi průvodními důsledky, protože CR je spojen s tvorbou nových pracovních míst a přispívá ke snižování nezaměstnanosti, zejména v okrajových oblastech regionu.

Tabulka 12 - Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v MSK v roce 2004

země	Počet hostů	podíl	počet přenocování	podíl	průměrná doba pobytu
Hosté celkem	597 136	100 %	2 118 693	100 %	4,5
z toho zahraniční celkem	108 193	18,1 %	287 772	13,6 %	3,7

Zdroj: Statistická ročenka MSK 2005

Historický vývoj sektoru cestovního ruchu – většina podniků v cestovním ruchu vznikla v procesu tzv. malé privatizace – s sebou přinesl i současnou rozdrobenost sektoru, s velmi omezeným počtem středních podnikatelů a s téměř neexistujícími většími podnikateli v aktivním cestovním ruchu. Důsledkem toho je jednak nedostatek rozvojového kapitálu, ale také teprve se rodící asociace, aliance, kooperace či společenství malých podnikatelů, kteří díky rozdrobenosti a finanční slabosti nejsou prozatím schopni zajistit takovou úroveň komplexnosti služeb, na jakou jsou turisté zvyklí v turisticky vyspělých zemích.

Významnou překážkou rychlejšího rozvoje cestovního ruchu v kraji, a zejména v oblasti Beskyd, ale i Jeseníků, jsou nedořešené vlastnické poměry a turistická infrastruktura. Řada rekreačních objektů nemá dodnes jasného vlastníka, který by byl specialistou na provozování takovýchto aktivit, a forma pronájmů s sebou přináší velmi omezenou oddanost profesi či sektoru podnikání a téměř neexistující investiční rozvojové aktivity, v horším případě ukončenou činnost a devastaci objektu. Rovněž charakter těchto objektů nevyhovuje dnešním požadavkům zahraniční klientely, ale často ani požadavkům klientely domácí a neodpovídá mezinárodním standardům.

Tabulka 13 - Hromadná ubytovací zařízení cestovního ruchu v MSK

	2002	2003	2004
Hromadná ubytovací zařízení celkem¹⁾	514	504	490
Pokoje ¹⁾	10 364	10 016	9 920
Lůžka ¹⁾	26 988	26 605	26 353
Průměrná cena za ubytování (Kč)	240	244	254
Pracovníci v ubytovacích zařízeních ¹⁾	4 589	4 454	4 339
Hosté	671 310	664 836	597 136
z toho cizinci	139 249	119 226	108 193
Přenocování	2 579 886	2 464 231	2 118 693
z toho cizinci	412 292	352 947	287 772
Průměrný počet přenocování	3,8	3,7	3,5
z toho cizinci	3,0	3,0	2,7
Průměrná doba pobytu (dny)	4,8	4,7	4,5
z toho cizinci	4,0	4,0	3,7
Čisté využití lůžek ²⁾ (%)	39,3	32,7	30,7
Využití pokojů ²⁾ (%)	44,5	39,5	38,7

¹⁾ v roce 2002 stav k 31. 7., v letech 2003 – 2004 stav k 31. 12

²⁾ u hotelů a penzionů

Zdroj: Statistická ročenka MSK 2005

Po nárůstu počtu návštěvníků v předchozích letech došlo v letech 2002-2004 k výraznému poklesu počtu cizinců a mírnému úbytku počtu tuzemských návštěvníků regionu. Příčinou poklesu počtu zahraničních návštěvníků je posilování koruny vůči měnám sousedních států, a tím i relativní zvyšování cen služeb při stagnující kvalitě.

Dokumentem, zpracovaným pro oblast cestovního ruchu, je Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu v turistickém regionu Severní Moravy a Slezska, která byla schválena 19. 9. 2002 zastupitelstvem Moravskoslezského kraje. Aktualizace této strategie byla zpracována v říjnu 2005. Marketingová strategie slouží jako dlouhodobý nástroj koordinace aktivit, prezentace potřeb regionu pro využívání potenciálu cestovního ruchu i inspirace pro jednotlivé spolupracující subjekty.

Přes přijatou strategii rozvoje CR existují slabiny, jejichž odstraněním spolu s využitím nabízených příležitostí bude možno více přispět k ekonomickému růstu jak okrajových částí, tak i celého regionu. Jedná se zejména o lepší využití četných atraktivit a technických památek v regionu, tvorbu žádaných a nových ucelených produktů CR, zkvalitnění služeb a informací pro návštěvníky, včetně vybudování potřebné komplexní infrastruktury. Nedostatečné jsou nabídky pro nejbližší a nejčetnější návštěvníky z Polska a Slovenska.

1.9 Životní prostředí

Moravskoslezský kraj patří z hlediska kvality životního prostředí mezi nejzatíženější oblasti v České republice. Postiženy jsou všechny složky životního prostředí, ale nejzávažnější je velkoplošné poškození krajiny těžbou uhlí (důlní poklesy), kontaminace horninového prostředí a podzemních vod v důsledku průmyslové činnosti (staré ekologické zátěže i v urbanizovaných územích), znečištění povrchových vod a znečištění ovzduší z dopravy a ze stacionárních zdrojů.

Stav životního prostředí kraje je determinován rozdílným přírodním charakterem i odlišným ekonomickým vývojem jeho jednotlivých oblastí. Nejzávažnější dopady na životní prostředí se koncentrují do střední a severovýchodní části kraje (Ostravsko, Karvinsko, Třinecko). Na druhé straně jsou součástí Moravskoslezského kraje také území s významnými a cennými přírodními zvláštnostmi, chráněnými v rámci tří velkoplošných chráněných krajinných oblastí (CHKO Jeseníky, Beskydy a Poodří), které zaujímají téměř pětinu rozlohy kraje (což kraj řadí na 7. místo v ČR) a řady maloplošných zvláště chráněných území (ZCHÚ).

1.9.1 Ovzduší

Po prudkém poklesu emisí v 90. letech 20. století, k němuž došlo díky investicím do snižování emisí a útlumu výroby u hlavních znečišťovatelů, se situace spolu s hospodářským oživením na přelomu století mění. Od roku 2000 je zaznamenán mírný nárůst emisí ze zdrojů znečišťování ovzduší. Dominantními zdroji emisí jsou velké zdroje (REZZO 1), které v roce 2004 vyprodukovaly 90,2 % emisí SO₂, 80 % CO, 58,6 % NO_x a 48 % TZL. Na emisích se však významně podílejí i mobilní zdroje (25,6 % TZL a 38 % NO_x) a u TZL i malé zdroje (21,6 %).

Negativním jevem je stoupající objem jak vnitrostátní dopravy, tak hlavně mezinárodní kamionové přepravy. Dochází k nárůstu znečištění oxidy dusíku a dalšími exhaláty výfukových plynů v městských centrech i v okolí mezinárodních komunikací. Soustředěná intenzivní doprava v sídlech nepříznivě zvyšuje i hlukovou zátěž.

Z hlediska imisí přetrvává problém zvýšeného znečištění ovzduší suspendovanými částicemi PM₁₀, především v ostravsko-karvinské průmyslové aglomeraci a přilehlých územích, ale i ve větších městech mimo tuto aglomeraci. Přípustný průměrný roční limit 40 µg.m⁻³ je téměř na všech městských měřicích stanicích překročen. Na většině území kraje je rovněž překročen i přípustný počet 35 dní v roce s naměřenou hodnotou vyšší než 24hodinový limit 50 µg.m⁻³. Mezi 20 lokalitami v ČR s nejvyšším počtem naměřených překročení denní přípustné hodnoty koncentrace PM₁₀ bylo v roce 2005 14 lokalit na území regionu.

Koncentrace benzenu v ostravsko-karvinské aglomeraci je vyšší než v dalších částech kraje a blíží se, nebo i překračuje (v roce 2005 v jedné lokalitě) cílový roční limit pro benzen. Rovněž limitní roční koncentrace benzo(a)pyrenu 1 ng.m^{-3} je na území této aglomerace trvale vysoce překračována – jedná se o nejvyšší naměřené roční koncentrace v ČR.

Na téměř 99 % území regionu Moravskoslezsko, obdobně jako na téměř na celém území České republiky, je překračována hodnota cílového imisního limitu pro troposférický ozón pro ochranu zdraví.

Podle modelu kvality ovzduší, založeného na datech roku 2004, žije polovina obyvatel regionu na území, ve kterém byl v tomto roce překročen imisní limit pro suspendované částice PM_{10} a ještě větší podíl na území s indikovaným překročením cílového imisního limitu BaP. Podíl území regionu se zhoršenou kvalitou ovzduší v regionu se v letech 2001-4 pohyboval mezi 22,5 % až 36,4 %, přičemž tato oblast tvoří souvislé území, pokrývající průmyslovou, vysoce urbanizovanou část regionu a místní průmyslová centra na západě a jihozápadě regionu. Region Moravskoslezsko je procentuálním podílem i rozlohou nejpostiženějším regionem České republiky z pohledu překračování ročního imisního limitu, stanoveného pro suspendované částice frakce PM_{10} , druhý nejpostiženější region překračováním 24hodinového imisního limitu pro suspendované částice frakce PM_{10} . Rozlohou je Moravskoslezský kraj největší oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší.

1.9.2 Voda

Průmyslové podniky v Moravskoslezském kraji mají zajištěno čištění odpadních vod na úrovni legislativou požadovaných standardů.

Komunální odpadní vody mají dominantní podíl na znečištění vod jak co do množství, tak co do přiváděného organického znečištění a vnosu dusíku a fosforu do povrchových vod. Na kanalizaci je napojeno 74,1 % obyvatel regionu, což je o 3,7 % méně, než je průměr ČR. Pro naplnění právních předpisů ČR a evropské legislativy je potřeba do roku 2010 zajistit:

- řádnou likvidaci splaškových vod u přibližně 30 obcí a městských částí nad 2000 ekvivalentních obyvatel (EO),
- zajistit asi 10 ČOV v aglomeracích nad 10.000 EO,
- zavedení nebo intenzifikaci technologie na odstraňování fosforu a dusíku,
- zajistit přiměřeným způsobem čištění odpadních vod z již existujících kanalizací v obcích menších než 2.000 EO; především je zde ale nutno dokončit evidenci těchto zdrojů a uvést jejich vypouštění vod do souladu s platnou legislativou.

1.9.3 Odpady

Moravskoslezský kraj, zejména ostravsko-karvinská průmyslová aglomerace, je charakteristický řadou probíhajících asanačně rekultivačních staveb, kde jsou využívány především odpady a materiály z těžby uhlí, stavební odpady a vybrané druhy odpadů z energetiky.

Struktura produkce odpadů odpovídá struktuře průmyslové výroby; převládajícími oblastmi jsou výroba železa a oceli, výroba elektrické a tepelné energie a související výroba koksu. Významná část produkce odpadů připadá na skupinu 10 (anorganické odpady z tepelných procesů) a skupinu 05 (odpady ze zpracování ropy, z čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí – odpady z koksochemie).

Velká část odpadů v regionu se řeší skládkováním.

Podíl využitých odpadů (bez recyklace) u vlastních původců je 2 520 730 t, tj. cca 28,4 % a u převzatých 2 798 175 t, tj. 31,4 %.

1.10 Rizika a jejich prevence

Obyvatelstvo je ohrožováno riziky přírodních katastrof, průmyslových a dopravních havárií, požáry i riziky vyplývajících z mezinárodních konfliktů, jako jsou teroristické útoky apod. Specifikem části území regionu jsou rizika, spojená s poklesy území, způsobenými důlní činností a výstupy důlních plynů.

Největší přímé nebezpečí v oblasti přírodních katastrof představují pro ČR povodně, jejichž ohrožení je způsobeno snížením retenční schopnosti krajiny, nevhodnou regulací vodních toků a vysokým podílem půd, ohrožených erozí. V rámci ČR je horský masív Beskyd místem s nejčastějším výskytem extrémních srážek, na třetím místě jsou Jeseníky. Na území kraje byla po povodních v letech 1996 a 1997 nově stanovena záplavová území. Souběžně s protipovodňovými opatřeními je nutno v krajině realizovat revitalizační opatření, zlepšující její vodní režim a snižující nebezpečí záplav. Program těchto opatření je stanoven Koncepcí pro opatření na ochranu před povodněmi v ploše povodí na území MSK.

Specifické riziko představují poklesy půdy vlivem důlní činnosti, provázené výskytem metanu. V širším pohledu dochází i ke změnám reliéfu krajiny kvůli poklesům území a vršení odvalů. Sekundárním jevem je pak vznik různě velkých vodních ploch v místech poklesů a na okrajích odvalů. Důlní projevy jsou koncentrovány hlavně v oblasti Karvinska, kde těžba ještě nebyla ukončena, ale také v ostravském regionu, kde se sice už netěží, ale stále dochází k výronům metanu.

1.11 Ochrana obyvatel

Základ při koordinování činností a postupů jednotlivých složek při přípravě na mimořádné události, při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu tvoří Integrovaný záchranný systém Moravskoslezského kraje. Dominantní úlohu v něm sehrává Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje (HZS MSK), který je samostatnou organizační složkou státu. Složky integrovaného záchranného systému, především profesní organizace a jednotky požární ochrany na místní, respektive na krajské úrovni, jsou připraveny plnit základní úkoly v oblasti ochrany obyvatelstva.

Operativní řízení Integrovaného záchranného systému, do kterého kromě hasičů patří dále zdravotnická záchranná služba, Policie ČR a obecní policie, zajišťují centra tísňového volání. V současné době je na území regionu funkční jedno centrum tísňového volání ve městě Ostrava. Toto centrum zahájilo činnost v roce 1996 jako společné pracoviště všech výše uvedených emergenčních složek. Na centrum jsou napojeny tísňové linky hasičů, policie, zdravotnické záchranné služby i městské policie. Na linky 150 (policie) a 155 (zdravotnická záchranná služba) jsou kromě tísňových volání z území města Ostravy směrována i tísňová volání ze sítí mobilních operátorů z území Moravskoslezského kraje. Na tísňovou linku 158 na Centrum tísňového volání (CTV) jsou směrována tísňová volání z pevné i mobilní telefonní sítě z území města Ostravy, na tísňovou linku 112 jsou směrována tísňová volání z pevné i mobilní sítě z území celého Moravskoslezského kraje.

Od roku 1996 stoupl počet případů, řešených centrem, na téměř 85 000 případů ročně. Počet operátorů tísňových linek na Centru tísňového volání (CTV) Ostrava byl zvýšen z původních osmi na jedenáct (3 x Hasičský záchranný sbor, 3 x Zdravotnická záchranná služba, 3 x Policie ČR, 2 x Městská policie Ostrava). I přes toto organizačně-technické opatření je současný provoz Centra tísňového volání Ostrava na hranici své kapacity.

1.12 Vývoj měst

Pro region Moravskoslezsko je charakteristický vysoký podíl městského obyvatelstva.

Existuje však kontrast mezi hustě osídlenou centrální částí regionu a okrajovými částmi regionu, které mají venkovský charakter.

Tabulka 14 - Podíl městského obyvatelstva v kraji (k 31.12.2004)

Okres	Podíl městského obyvatelstva
Ostrava-město	100,0 %
Karviná	88,8 %
Bruntál	68,7 %
Nový Jičín	67,9 %
Frýdek-Místek	56,9 %
Opava	55,3 %
Moravskoslezský kraj	76,7 %
Česká republika	71,0 %

Zdroj: ČSÚ 2005

Rozdělení obyvatel do jednotlivých kategorií obcí (podle počtu obyvatel) od roku 1991 má v rámci kraje setrvalý charakter. Ačkoliv je početně nejvíce zastoupena kategorie obcí do 2 000 obyvatel, stále téměř 75 % obyvatel kraje žije v obcích s počtem obyvatel větším než 5 000 obyvatel.

Tabulka 15 - Počty obcí v kraji podle počtu obyvatel (k 1. 1. 2005)

Typ obce	Velikost	Počet obcí v regionu
velmi malé obce	do 200 obyvatel	13
malé obce	do 500 obyvatel	62
střední obce	do 2 000 obyvatel	153
velké obce	do 5 000 obyvatel	39
města	nad 5 000 obyvatel	32

Zdroj: ČSÚ 2005; RIS

Poznámka: Místní části měst a obcí s venkovským charakterem jsou započítávány v rámci příslušné obce a nejsou vedeny samostatně.

V regionu je 16 měst s více než 10 000 obyvatel, ve kterých žijí téměř 2/3 obyvatel kraje (65,9 %):

Tabulka 16 - Města nad 10 000 obyvatel v MSK (počet obyvatel k 31. 12.)

Obec	Okres	2001	2003	2004	2005
Ostrava	Ostrava-město	316 744	313 088	311 402	310 078
Havířov	Karviná	85 855	84 914	84 784	84 427
Karviná	Karviná	65 141	63 677	63 467	63 385
Frýdek-Místek	Frýdek-Místek	61 400	60 290	59 897	59 682
Opava	Opava	61 382	60 252	59 843	59 426
Třinec	Frýdek-Místek	38 953	38 415	38 218	37 841
Orlová	Karviná	34 856	34 282	34 026	33 717
Nový Jičín	Nový Jičín	26 970	26 547	26 331	26 271
Český Těšín	Karviná	26 429	26 159	26 059	25 913
Krnov	Bruntál	25 764	25 547	25 442	25 282
Kopřivnice	Nový Jičín	23 747	23 424	23 389	23 314
Bohumín	Karviná	23 284	23 075	23 078	23 028
Bruntál	Bruntál	17 627	17 686	17 631	17 568
Hlučín	Opava	14 346	14 228	14 195	14 201
Frenštát p. R.	Nový Jičín	11 361	11 334	11 209	11 201
Studénka	Nový Jičín	10 505	10 341	10 343	10 261

Zdroj: ČSÚ

Z výše uvedené tabulky je patrné, že počet obyvatel ve městech nad 10 000 obyvatel v Moravskoslezském kraji stagnuje či mírně klesá – v posledních 5 letech ubylo v těchto městech od 1 % do 3,3 % obyvatel.

Z věkového složení obyvatel vyplývá, že většina měst nad 10 000 obyvatel má vyšší podíl obyvatel v produktivním věku, než je průměr regionu (71,6 %). Podíl dětí v těchto městech se pohybuje kolem regionálního průměru (15,5 %) od 14,8 % do 17,2 %. Nejvýznamnější rozdíly mezi městy jsou v počtu obyvatel poproduktivního věku, který se pohybuje od 8,8 % do 14,1 %, je však u většiny měst nižší než je průměr kraje (12,9 %).

1.13 Zemědělství, příroda a venkov

1.13.1 Zemědělství

Z hlediska zemědělské výroby je v Moravskoslezském kraji zastoupena řepařská, bramborářská a horská výrobní oblast. Rozmanitost oblastí je dána rozdílným reliéfem kraje.

Moravskoslezský kraj je rozlohou zemědělské půdy na 6. místě mezi kraji, rozlohou orné půdy na 7. místě, trvalých travních porostů na 3. místě, lesních pozemků na 5.-6. místě (spolu s Jihomoravským krajem).

Rozložení zemědělské půdy je v rámci kraje nerovnoměrné – nejvyšší zastoupení je v okrese Bruntál, Opava a Nový Jičín. Nejvíce orné půdy je v okrese Opava, kde je i nejvyšší procento zornění.

Pozemky s méně příznivými podmínkami (LFA) představují oblasti se značně omezenými možnostmi využití půdy a výrazným zvýšením nákladů na její obdělávání. V Moravskoslezském kraji zaujímají 60 % z celkové rozlohy, 49 % z výměry zemědělské půdy. Území LFA zasahuje 159 z 299 obcí kraje (v rámci některých obcí jde pouze o některá katastrální území). Rozdíly v zastoupení u jednotlivých druhů pozemků ukazují, že na území LFA v kraji mají velký podíl podhorské okresy Bruntál a Frýdek Místek.

1.13.2 Chráněné krajinné oblasti

Významnou plochu – 16 % rozlohy kraje – zaujímají chráněné krajinné oblasti. Jde o rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, s výrazným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě dochovanými historickými památkami. Na území Moravskoslezského kraje se nenachází žádný národní park, jsou zde ale 3 chráněné krajinné oblasti (CHKO):

CHKO Poodří – 81,5 km², vyhlášena v roce 1991

CHKO Jeseníky – 743,91 km², v MSK jen část – zhruba 1/3 – 247,9 km²,

CHKO Beskydy – 1 200 km² (největší CHKO v ČR) – v MSK 46,7 % – 560,4 km²

V regionu je celkem 136 maloplošných chráněných území o rozloze 5 752 ha (1 % rozlohy regionu).

1.13.3 Venkov

Přestože má Moravskoslezský kraj nadprůměrný podíl městského obyvatelstva, převážnou část území kraje tvoří osídlení venkovského charakteru. Venkovský charakter si uchovala i větší sídla, která obecně přijímaným definicím venkova nevyhovují. Proto je v Koncepti rozvoje zemědělství a venkova Moravskoslezského kraje, zpracované v roce 2005, navržena definice venkovského prostoru kraje tak, že zahrnuje obce do 4 000 obyvatel a dále obce i města mezi 4 000 až 10 000 obyvateli, jejichž hustota osídlení je nižší než 200 obyvatel

na km². Podle této definice patří do venkovského prostoru 269 obcí (z 299), které zahrnují necelých 81 % rozlohy kraje, a v nichž žije 27 % obyvatel kraje.

Venkovský prostor kraje není homogenní. Zahrnuje oblasti, ve kterých dochází k vylidňování a které jsou charakterizovány nevyvážeností věkového složení obyvatelstva, zhoršující se kvalitou služeb a infrastruktury (Bruntálsko, Rýmařovsko, Krnovsko, Odersko, Fulnecko, Vítkovsko); dále zde patří oblasti čelící tlakům městských center, plynoucím z rozvoje městských aglomerací (Karvinsko, Třinecko, Frýdecko-Místeko, okolí Ostravy), oblasti s rekreačním potenciálem (Bruntálsko, Rýmařovsko, Krnovsko, oblast Beskyd, Poodří) i oblasti, které mají potenciál stát se významným hnacím prvkem regenerace venkova (Bruntálsko, Rýmařovsko, Krnovsko, Opavsko, Těšínsko, oblast Beskyd, Fulnecko, Odersko, Bílovecko).

Pro účely ROP budou do venkovského prostoru zařazeny obce pod 10 000 obyvatel.

1.14 Analýza zkušeností s realizací předchozích programů

Region soudržnosti NUTS II Moravskoslezsko, definovaný územím Moravskoslezského kraje, čerpá zkušenosti z implementace předvstupních programů (PHARE, SAPARD, ISPA) a také z operačních programů a Iniciativ Společenství, realizovaných v programovém období 2004-2006. Největší zkušeností minulého programového období 2004-2006 byla implementace Společného regionálního operačního programu (SROP), na který ROP NUTS 2 Moravskoslezsko 2007-2013 v mnoha aspektech navazuje. Cenné však byly také zkušenosti s přípravou projektů pro čerpání prostředků z ostatních operačních programů.

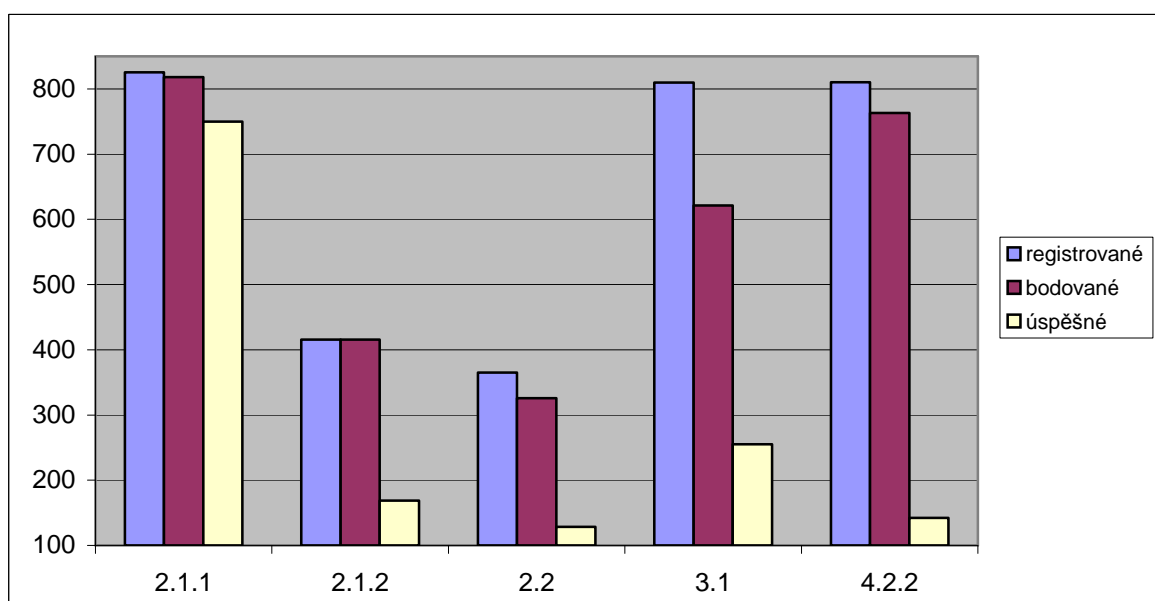
1.14.1 Společný regionální operační program (SROP)

Priority a opatření SROP pokrývaly hlavní oblasti potřeb regionu, kterými jsou: podpora podnikání, modernizace silnic, dopravní obslužnost, informační a komunikační technologie, rozvoj měst, lidské zdroje a cestovní ruch.

Na region soudržnosti Moravskoslezsko připadlo cca 2,3 mld. Kč ze strukturálních fondů EU, z této částky byly k 30. 4. 2006 nasmlouvány (nebo jsou připraveny k podpisu smlouvy) prostředky v objemu cca 1,8 mld. Kč (78 %).

Na individuální projekty bylo v regionu alokováno 1,45 mld. Kč (ERDF). Všechny tyto prostředky byly rozděleny v rámci 1., 2., 4., 5. a 8. kola výzvy pro předkládání projektů. Sekretariát Regionální rady (od 1. 7. 2006 úřad Regionální rady) zaregistroval celkem 203 projektů, z nichž bylo vybráno k financování 71 projektů (35 %). Ve všech opatřeních byl zaznamenán převis poptávky nad alokovanými zdroji, jak dokládá následující graf.

Tabulka 17 - Finanční nároky individuálních projektů v jednotlivých pod/opatřeních SROP (v mil. Kč)

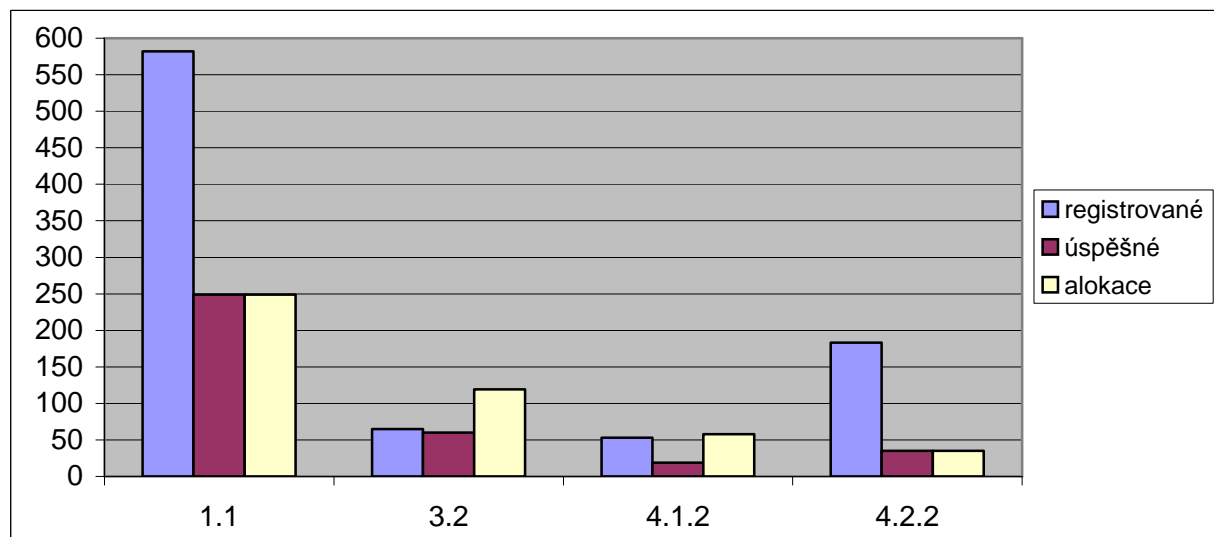

Zdroj: Sekretariát Regionální Rady, 2006

Jak vyplývá z grafu, více než polovina prostředků byla alokována v podopatření 2.1.1 Rozvoj regionální dopravní infrastruktury. V tomto podopatření je jediným vhodným žadatelem kraj. Zdaleka největší zájem žadatelů vyvolalo opatření 3.1 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech a podopatření 4.2.2 Podpora regionální a místní infrastruktury cestovního ruchu. Nároky předkladatelů byly oproti možnostem programu v opatření 4.2.2 až pětinasobné. Podobně náročné bylo i hodnocení velkého množství projektů v těchto pod/opatřeních (60 projektů v opatření 3.1, 63 projektů v podopatření 4.2.2).

Na grantová schémata SROP v regionu Moravskoslezsko bylo alokováno celkem 822 mil. Kč z ERDF a ESF. Ve výzvách pro alokace let 2004 a 2005 bylo zaregistrováno 302 akcí, z nichž bylo podpořeno 145 akcí (48 %).

Tabulka 18 - Finanční nároky žadatelů u akcí do grantových schémat SROP (alokace 2004 a 2005, dle podopatření, v mil. Kč)

Zdroj: odbor regionálního a ekonomického rozvoje KÚ MSK, 2006

Tři čtvrtiny prostředků, distribuovaných prostřednictvím grantových schémat SROP, plynuly na podporu podnikání v regionu (opatření 1.1). Jak je patrné z grafu, poptávka po těchto dotacích je dvojnásobná oproti možnostem programu. Zájem malých a středních podniků o investice v oblasti infrastruktury cestovního ruchu je dokonce pětinasobný. Naopak pouze poloviční zájem o dotace byl zaznamenán v opatření 3.2 Podpora sociální integrace v regionech, a to z důvodu nedořešené problematiky zálohových plateb pro nestátní neziskové organizace. U podopatření 4.1.2 Podpora služeb pro cestovní ruch byl předběžný zájem vyrovnaný s nabízenou alokací.

Kritické faktory ovlivňující realizaci programů a jejich efektivnost

Z hodnocení dosavadní realizace SROP vyplývá, že se osvědčilo zaměření jednotlivých oblastí podpory (podpora podnikání, podpora infrastruktury, rozvoj měst, rozvoj lidských zdrojů, cestovní ruch). Potvrdilo se očekávání velkého zájmu o finanční prostředky hlavně ze strany malých a středních podniků v opatření 1.1 (Regionální podpora podnikání) a 4.2.2 (Infrastruktura pro rozvoj regionálního a místního cestovního ruchu) a zájem veřejných a neziskových subjektů o oblast cestovního ruchu (podopatření 4.2.2) a infrastrukturu pro rozvoj lidských zdrojů (opatření 3.1).

Hlavní problémy a kritická místa implementace programu lze rozdělit do několika skupin:

- *Z hlediska rozdělení finanční alokace na priority a opatření a výše alokace* – nesoulad alokací u jednotlivých priorit a opatření s reálnou poptávkou ze strany soukromého i veřejného sektoru.
- *Z hlediska žadatele o dotaci:*
 - problémy s požadavkem na 100% předfinancování projektu z vlastních zdrojů, nejvíce postihuje nestátní neziskové organizace (NNO), ale je problémem i pro menší obce,
 - podrobné a komplikované vyplňování projektové žádosti a příloh a další dokumentace v průběhu realizační fáze projektu (průběžné a závěrečné zprávy, žádost o platbu) – je nutná revize současných požadovaných údajů a celkové zjednodušení formulářů, dále nabídka konzultací žadatelů s pracovníky

- implementačního orgánu a školení potencionálních žadatelů, příp. poradenských firem ve snaze snížit podíl formálně nevyhovujících žádostí,
- složitý implementační systém, nepřehledný pro žadatele – řešením je „politika jedné dveře“ – informace o programech EU na jednom místě; dále zjednodušení implementace programu (odbourání implementačního „mezičlánku“ grantových schémat v regionálním programu).
- *Z hlediska implementačního systému* – fluktuace pracovníků, zapojených do implementace a jejich personální poddimenzovanost vede k přetěžování pracovníků a k prodlužování lhůt pro konkrétní procesy (hodnocení, kontrola apod.) – řešením je reálné zhodnocení jednotlivých procesů implementace z hlediska času a personálních kapacit pro programové období 2007-2013.

1.14.2 Další operační programy a Iniciativy Společenství

V programovém období 2004-2006 se nejen samotný Moravskoslezský kraj, ale také další subjekty v regionu ucházely o podporu z různých dotačních titulů, spolufinancovaných EU, na podporu realizace jimi připravených projektů. Jednalo se zejména o následující operační programy a Iniciativy Společenství:

- Operační program Průmysl a podnikání
- Operační program Infrastruktura
- Operační program Rozvoj lidských zdrojů
- Iniciativa Společenství EQUAL
- Iniciativa Společenství INTERREG IIIA Česko-Polsko
- Iniciativa Společenství INTERREG IIIA Česko-Slovensko

V následující tabulce jsou pro názorné srovnání uvedeny údaje o počtu předložených projektů v rámci výše zmíněných programů a výše přiznané podpory pro tyto projekty, a to vždy za NUTS 2 Moravskoslezsko a celou ČR (v případě INTERREG IIIA za danou hranici).

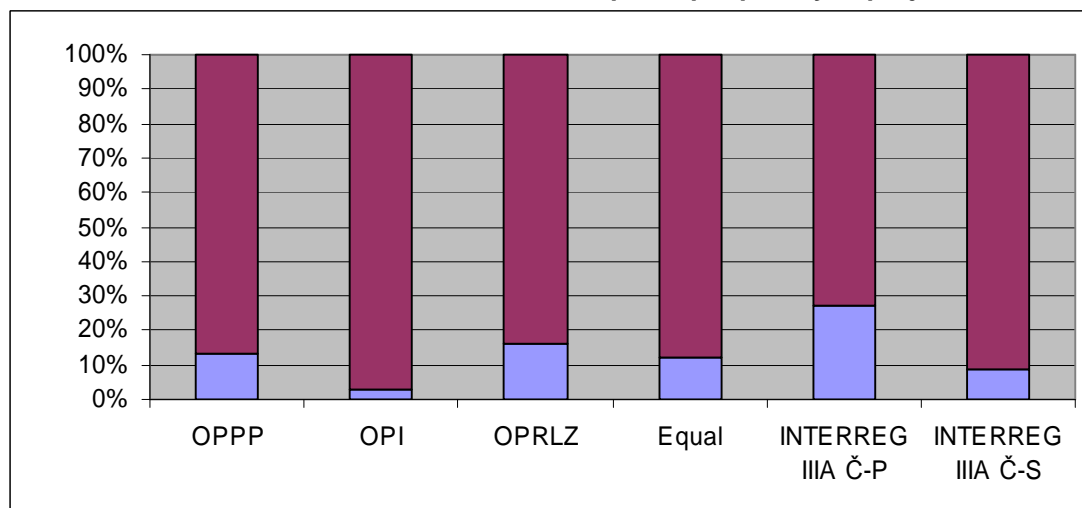
Tabulka 19 - Předložené projekty a výše podpory (v Kč)

Program	počet schválených projektů (za MSK)	počet schválených projektů (za ČR)	výše přiznané podpory (MSK)	výše přiznané podpory (ČR)
OPPP	246	1 620	438 884 470	2 486 200 000
OPI	11	343	279 300 125	6 555 200 000
OPRLZ	96	505	586 197 568	3 505 371 529
EQUAL	8	59	8 529 673	51 561 708
INTERREG IIIA Č-Polsko	28	75	141 721 468	465 335 865
INTERREG IIIA Č-Slovensko	10	106	11 270 685	273 285 000
Celkem	398	2708	1 312 911 836	12 598 333 237

Zdroj: Agentura pro regionální rozvoj, a.s. Ostrava; Sekretariát Regionální rady, 2006

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že celkem bylo v rámci uvedených programů schváleno v celé České republice 2708 projektů, přičemž podíl NUTS 2 Moravskoslezsko činí 14,7 %. Celková výše přiznané finanční podpory v ČR dosáhla hodnoty 12,5 mld. Kč. Podíl NUTS 2 Moravskoslezsko na této hodnotě je 10,42 % (tj. 1,3 mld. Kč).

Tabulka 20 - Podíl NUTS 2 Moravskoslezsko na počtu podpořených projektů v ČR

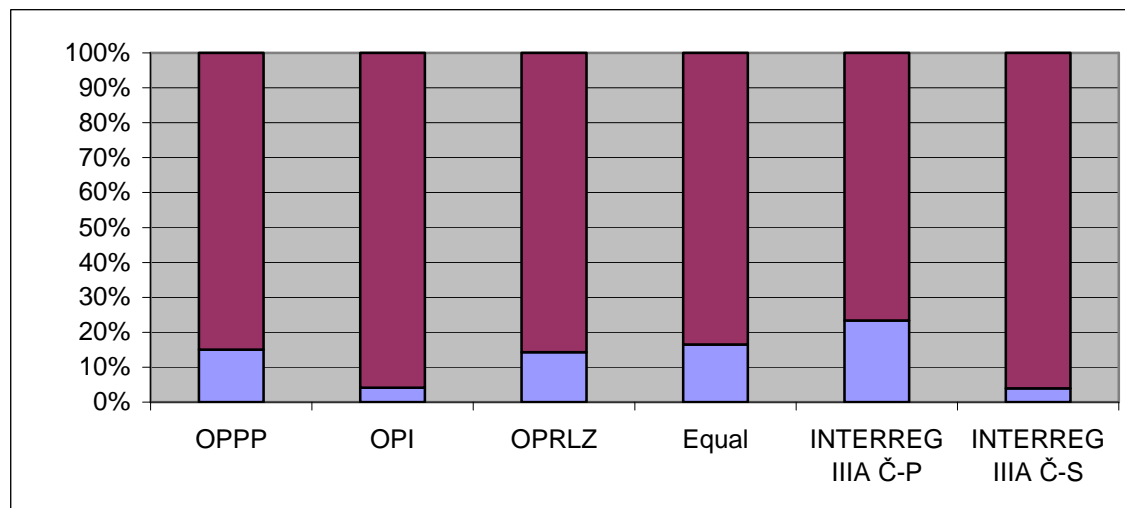

Zdroj: Agentura pro regionální rozvoj, a.s. Ostrava; Sekretariát Regionální rady, 2006

Z uvedeného grafu je zřejmé, že největší podíl na celkovém počtu podpořených projektů v rámci celé ČR dosáhl NUTS 2 Moravskoslezsko u operačních programů OPRLZ a OPMP, kde tento podíl činí 19,00 %, resp. 15,19 %. Ještě lepšího výsledku dosáhla Iniciativa Společenství INTERREG IIIA na česko-polské hranici (36,00 %), kde se ovšem předkládají projekty pouze z česko-polského pohraničí (5 krajů ČR).

Další graf ukazuje podíl NUTS 2 Moravskoslezsko na celkové výši přiznané podpory v ČR u jednotlivých programů.

Tabulka 21 - Podíl NUTS 2 Moravskoslezsko na celkové výši přiznané podpory v ČR

Zdroj: Agentura pro regionální rozvoj, a.s. Ostrava; Sekretariát Regionální rady, 2006

Z výsledků obsažených v grafu je zřejmé, že podíly NUTS 2 Moravskoslezsko vůči celkové výši přiznané podpory v ČR jsou oproti předchozím výsledkům odlišné, protože nejvyšší podíl dosáhla Iniciativa Společenství EQUAL, konkrétně 19,76 %. V rámci Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česko-Polsko získal Moravskoslezský kraj v konkurenci pěti krajů 30,46 % přiznaných prostředků.

1.15 SWOT analýza

SWOT analýza je u silných a slabých stránek členěna podle prioritních os Regionálního operačního programu (zvlášť byly analyzovány 1. a 2. prioritní osa, 3 a 4. prioritní osy byly řešeny kumulativně). Příležitosti a ohrožení nejsou tématicky členěny.

Silné stránky	Slabé stránky
Regionální infrastruktura a dostupnost	
<ul style="list-style-type: none"> • Výhodná poloha regionu na mezinárodní dopravní křižovatce. • Letiště pro mezinárodní provoz na území regionu s perspektivou dalšího rozvoje. • Průběh multimodálního koridoru VI.b transevropské komunikační sítě regionem. • Zavedený systém zpětného odběru odpadů a jejich zpětného využívání v průmyslu. • Stabilizovaný systém krizového řízení a systém monitoringu a prognózy povodňových stavů. • Připravenost regionu na realizaci regenerace brownfields. 	<ul style="list-style-type: none"> • Chybějící napojení regionu na českou a evropskou dálniční síť a nevyhovující napojení na okolní státy. • Nevyhovující technický stav silnic 1. i nižších tříd (technický stav, šířka). • Dopravní problémy v centrech větších měst a tranzitních obcích. • Nedostatečná kapacitní a technická způsobilost propojení centra regionu s okolím. • Absence rychlého a kapacitního spojení měst s letištěm Ostrava-Mošnov. • Absence záchytných parkovišť, garáží a přestupních terminálů. • Nedostatečný podíl cyklostezek – oddělených komunikací pro cyklisty na značených cyklotrasách. • Velkoplošné poškození krajiny v důsledku dlouhodobé těžební činnosti včetně výstupů metanu. • Přetrvávající zvýšené znečištění NOx, PAU, poletavým prachem, překračování imisních limitů u těchto látek. • Snížená retenční schopnost krajiny nevhodná regulace vodních toků a plošné odvodnění území zvyšující nebezpečí povodní.

Podpora prosperity regionu	
<ul style="list-style-type: none"> • Využitelný a dostupný potenciál zdrojů pro ekonomický rozvoj regionu. • Silná průmyslová základna. • Vyšší investiční pobídky pro investory ve srovnání s většinou území ČR. • Rozvinutá infrastruktura poradenských služeb pro investory a podnikatele. • Rozvinutá síť veřejných a soukromých škol, včetně 4 vysokých škol. • Nadprůměrný podíl studentů technických oborů ve srovnání s ČR. • Snadná dostupnost rekreačních oblastí (Beskydy, Jeseníky) z městských aglomerací regionu i Horního Slezska. • Kumulace technických a průmyslových památek na Ostravsku, Karvinsku a Novojičínsku. • Pravidelné konání kulturních a sportovních akcí národního a mezinárodního významu. • Rozvinutá síť kulturních zařízení vč. kulturních zařízení celostátního významu v centrech kraje. • Hustá síť značených tras pro pěší a cyklisty a upravovaných běžeckých lyžařských tras. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek investičně připravených ploch a objektů pro investory a rozvoj podnikání. • Nedostatečně efektivní a provázaná marketingová propagace investičních příležitostí v kraji, celkově špatná image kraje. • Nedostatečná infrastruktura pro vznik nových technologických firem založených na využití výsledků VaV • Nedostatečný systém služeb pro podporu inovací. • Narůstající nerovnováha mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce, zejména v některých kvalifikovaných technických profesích. • Dlouhodobě nepříznivé charakteristiky nezaměstnanosti v MS kraji ve srovnání s jinými regiony ČR. • Odchod řady vzdělaných lidí s vysokým pracovním a podnikatelským potenciálem do jiných míst ČR i do zahraničí. • Nedostatečná orientace vzdělávacího systému na rozvoj kompetencí absolventů, které požaduje trh práce, nízká spolupráce škol a zaměstnavatelů. • Nízká úroveň adaptace pracovních sil na nové podmínky pracovního trhu, zvláště u lidí uvolněných z velkých společností, dlouhodobě a opakovaně nezaměstnaných. • Nedostatečné vybavení škol, školských a školicích zařízení špičkovým technologickým zařízením a školicími programy pro praktickou přípravu budoucích zaměstnanců. • Nedostatečné materiální a technické vybavení škol a školských zařízení. • Velká část disponibilní pracovní síly s nevhodnou kvalifikací pro současný trh práce. • Nepřipravenost veřejného sektoru na projekty PPP. • Neadekvátní využití řady památkových objektů. • Nedostatečná úroveň materiální základny CR a jeho nízké využívání pro ekonomický a sociální rozvoj obcí a mikroregionů. • Nízká kvalita základních a doplňkových služeb CR. • Nedostatečná nabídka ucelených produktů CR. • Nedostatečná úroveň dopravní a informační infrastruktury pro CR. • Nedostatečné informační zajištění návštěvníků, neprovázanost nabídky služeb, nedostatečný společný marketing. • Nerovnoměrné pokrytí území regionu zdravotními a sociálními službami.

Rozvoj městského a venkovského prostředí	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvinutá infrastruktura služeb na trhu práce. • Rozvinutý systém základní zdravotní a sociální péče. • Rozvinutá síť neziskových organizací v oblasti sociálních služeb. • Rostoucí pozitivní úloha regionální metropole – Ostravy – ve vývoji regionu. • Zajištění efektivnosti a dostupnosti poskytování zdravotnických služeb. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nízký počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel ve srovnání s jinými kraji ČR. • Vyšší míra výskytu sociálně patologických jevů u dětí a mládeže ve srovnání s průměrem v ČR. • Nedostatečné řešení sekundární a terciální prevence a terapie drogových závislostí vč. koordinace protidrogové politiky. • Vysoký podíl obyvatel žijících v panelových domech na hranici jejich životnosti. • Nedostatečně rozvinutý systém a nedostatečná nabídka a motivace k celoživotnímu vzdělávání. • Dlouhodobě pomalá a nedostatečná integrace specifických skupin obyvatelstva. • Nedostatek pracovních a rekvalifikačních příležitostí na venkově a odliv obyvatel v produktivním věku. • Existence starých ekologických zátěží v urbanizovaných územích. • Zhoršená dostupnost veřejných služeb na venkově a v okrajových oblastech regionu. • Neexistence nástrojů na komplexní řešení problematiky brownfields • Devastace krajiny v důsledku těžby černého uhlí v severovýchodní části kraje, včetně rizika výstupu důlních plynů • Zastarání technického a věcného vybavení zdravotnických zařízení

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Zprovoznění dopravní infrastruktury multimodálního dopravního koridoru. • Využití rozvojového potenciálu mezinárodního letiště Ostrava-Mošnov k diverzifikaci dopravního napojení regionu. • Využití rozvojového potenciálu splavnění řeky Odry do Bohumína k diverzifikaci dopravního napojení regionu. • Vyšší využití spolupráce veřejného a privátního sektoru při financování infrastrukturních staveb. • Rozšíření dostupnosti a zkvalitnění připojení k vysokorychlostnímu internetu. • Vyšší využití brownfields pro rozvoj podnikatelských aktivit a občanskou výstavbu. • Kombinované využití dostupných programů podpory pro biologickou rekultivaci, pozemkové úpravy a revitalizaci území. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zpoždování budování a modernizace mezinárodních komunikačních tahů. • Zpoždování budování a modernizace navazujících regionálních dopravních cest (silnice, železnice, logistická centra, parkoviště). • Nárůst těžké automobilové dopravy s negativním vlivem na ŽP a technický stav silnic. • Nekoordinovanost priorit a postupu výstavby dopravní infrastruktury v ČR, Polsku a SR. • Konflikt mezi ekologickými omezeními a výstavbou nové dopravní energetické a podnikatelské infrastruktury. • Rychlé zastarávání městských dopravních sítí. • Nedostatečný rozvoj záchytných parkovišť a přestupních terminálů. • Útlum provozu a zánik regionálních železničních tratí. • Návrat spotřebitelů k méně hodnotným zdrojům energie. • Rizika plynoucí z koncentrace potenciálně nebezpečné průmyslové výroby v regionu. • Přetrvávající kontaminace půdy a podzemních vod v průmyslových areálech. • Snížená mobilita obyvatelstva v oblastech s nízkou dopravní obslužností.
<ul style="list-style-type: none"> • Zpřístupnění technických památek, jejich komerční využití a zvýšení informovanosti. • Rostoucí poptávka návštěvníků po nových produktových balících CR. • Spolupráce veřejné správy a nestátních neziskových organizací v oblasti volnočasových aktivit. • Zpřístupnění školních sportovních zařízení a zařízení sportovních organizací široké veřejnosti pro využití volného času a CR. • Spolupráce s přeshraničními partnery v oblasti volnočasových aktivit. • Nabídka služeb kulturních institucí a sportovních zařízení v rámci rozvoje cestovního ruchu. • Rozvoj cestovního ruchu na venkově jako zdroje diverzifikace ekonomických aktivit. • Nabídka zvláštností, výjimečných osobností a jedinečných atraktivit regionu v rámci rozvoje CR. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sílicí konkurence orientující se na tuzemské turisty a turisty z Polska, Slovenska a Německa. • Nevratné škody na historických památkách v důsledku nedostatečné údržby a zániku jejich dosavadního využití. • Konflikt mezi ochranou přírody a jejího využití pro rekreaci ve zvláště chráněných územích. • Podcenění významu rozvoje CR pro tvorbu pracovních příležitostí. • Přetrvávající negativní image regionu.

<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj inovační kultury. • Partnerská spolupráce průmyslových podniků s univerzitami v regionu. • Příchod dalších investorů, vytváření a expanze nových podniků místními podnikateli. • Trh 5 milionů spotřebitelů v okruhu 100 km od centra regionu. • Dynamický rozvoj automobilového průmyslu a jeho subdodavatelského sektoru v kraji a jeho relativní blízkosti (Slovensko, Polsko, Česko). • Potenciál růstu cestovního ruchu, průmyslových a sociálních služeb. • Využití potenciálu velkých podniků pro rozvoj místních MSP. • Přeměna nevyužitého potenciálu brownfields pro podnikatelské účely. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pokračování „odlivu mozků“ a kvalifikovaných pracovních sil z důvodu nedostatku pracovních příležitostí. • Vysoká závislost ekonomiky kraje na několika dominantních firmách. • Nízký podíl investic do vědy a výzkumu v kraji z veřejných zdrojů. • Podcenění významu organizace, řízení a marketingu, zejména v MSP. • Pomalá reakce pracovišť VaV na vznik nových oborů, směry výzkumu a potřeby uživatelů jejich výsledků. • Nedostatečná vazba vzdělávacího systému a systému celoživotního vzdělávání na potřeby trhu práce. • Vysoká energetická náročnost průmyslových odvětví Moravskoslezského regionu (v evropském prostoru se jedná o nevýhodu, jejíž význam poroste, zřejmě souvislost je tu i s poškozováním životního prostředí).
<ul style="list-style-type: none"> • Zvyšování zaměstnatelnosti a konkurenceschopnosti pracovních sil. • Zvýšení atraktivnosti technických profesí. • Zavádění komunitního plánování a standardů kvality v oblasti sociálních služeb. • Rozvoj neziskových subjektů působících v sociální oblasti. • Cílená prevence sociálně patologických jevů, zejména mládeže. • Česko-polsko-slovenská přeshraniční spolupráce v sociální oblasti. • Využití škol a jejich zařízení pro veřejnost. • Zvyšování poptávky po efektivních veřejných službách. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná dynamika rozvoje ekonomiky kraje, a tím nízká tvorba pracovních příležitostí. • Rostoucí podíl ekonomicky neaktivních obyvatel. • Nezvládnutí dopadu demografických změn ve vazbě na trh práce. • Nízká efektivnost prorůstových opatření (programů a projektů) financovaných z veřejných zdrojů. • Nárůst počtu osob, závislých na sociální péči. • Zhoršování bezpečnosti občanů v důsledku kriminality v územích s vyšší koncentrací sociálně nepříznivých občanů. • Nárůst problémů v občanském soužití ve vztahu k etnickým menšinám. • Úpadek odlehklých venkovských oblastí v důsledku nedostatku pracovních příležitostí a zhoršování služeb.

2 Strategie ROP NUTS II Moravskoslezsko pro období 2007-2013

Návrh strategie Regionálního operačního programu regionu soudržnosti NUTS II – Moravskoslezsko (dále jen ROP) a stanovení jeho tématického zaměření vychází z následujících dokumentů:

- Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999,
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006, o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999,
- návrh Nařízení Komise (ES), kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj,
- Strategické obecné zásady Společenství (vydané EK 6. 10. 2006),
- Národní rozvojový plán České republiky pro období 2007-2013 (schválen vládou ČR v únoru 2006),
- Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013 (verze 5, říjen 2006),
- Program rozvoje územního obvodu Moravskoslezského kraje 2005-2008 (schválen v květnu 2006 zastupitelstvem kraje) a další koncepční a rozvojové dokumenty, přijaté na regionální i místní úrovni.

Důležitým vstupem je návrh priorit ROP, přijatý všemi regiony soudržnosti (i kraji) v ČR, který slouží jako podklad pro vyjednávání obsahového zaměření ROP zástupců regionu v pracovních skupinách v rámci ŘKV při MMR ČR.

Strategie vychází z endogenních přístupů k regionálnímu rozvoji – je zaměřena na stimulaci rozvojového potenciálu, odstraňování bariér, posilování sociální soudržnosti, podporu progresivních a inovativních postupů, a to vše při respektování zásad udržitelného rozvoje a maximálním využití principu partnerství.

Strategie usiluje o takovou kvalitativní přeměnu sociálního a ekonomického prostředí v regionu, která umožní využít místní rozvojový potenciál, a tím posílit komparativní výhody regionu. Strategie je dále zaměřena na zvyšování atraktivity regionu a celé ČR pro vlastní obyvatele a podnikatele, návštěvníky regionu a zahraniční subjekty, kteří mohou poskytnout dodatečné rozvojové impulsy a přispět ke zvýšení zaměstnanosti a rozvoji místních lidských zdrojů.

Strategie ROP respektuje zásady, které byly definovány při formulování strategie NRP, i stanovení tří pilířů politiky regionálního rozvoje:

- nezbytnost posílení konkurenceschopnosti ČR, regionů a jednotlivých aktérů,
- posílení sociální soudržnosti,
- posílení vyváženého a harmonického rozvoje regionů.

Kombinací těchto tří pilířů je možné, při respektování zásad udržitelného rozvoje, dosáhnout v regionu soudržnosti NUTS II Moravskoslezsko udržitelného růstu, který bude vyšší než průměr Evropské unie. Z těchto strategických úvah byl definován globální cíl ROP.

2.1 Globální cíl ROP NUTS II Moravskoslezsko

Moravskoslezský kraj ve svém politickém programovém dokumentu „Cesta vpřed“ a následně v Programu rozvoje Moravskoslezského kraje stanovil pro střednědobý horizont (do roku 2015) následující vizi:

„Moravskoslezský kraj je atraktivním místem pro život, práci i volný čas, živý, soběstačný a ctižádostivý, s dynamickou ekonomikou, zdravým životním prostředím a svěbytnou kulturou.“

K naplnění vize přispěje:

- všestranný ekonomický rozvoj;
- rozvoj lidského, kulturního a přírodního potenciálu kraje;
- kvalitní dopravní infrastruktura v kraji a napojení na evropské dopravní cesty;
- poskytování kvalitních sociálních a zdravotních služeb občanům kraje;
- zrychlení obnovy měst a vesnic;
- zlepšení celkového vnímání kraje zvenčí.

Pro dílčí naplnění vize bude sloužit navazující ROP NUTS II Moravskoslezsko, jenž bude vymezovat rámec podporovaných aktivit a projektů, které odpovídají zásadám financování ze strukturálních fondů EU pro období 2007-2013 a dohodnutému rozdělení aktivit mezi operačními programy v ČR.

Region soudržnosti NUTS II Moravskoslezsko je územím se značným rozvojovým potenciálem, ale také s řadou závažných problémů, které jsou důsledkem minulého rozvoje, zaměřeného na těžký průmysl. Restrukturalizace těžkého průmyslu, spolu s budováním nové perspektivní a konkurenceschopné hospodářské báze, předpokládá řešení širokého spektra náročných úkolů, jejichž strategické zaměření definuje globální cíl ROP regionu soudržnosti NUTS II Moravskoslezsko. Globální cíl navazuje na globální a strategické cíle a priority Národního rozvojového plánu a Národního strategického referenčního rámce na období 2007-2013 a podporuje naplnění stanovené vize regionu.

Globálním cílem ROP regionu soudržnosti NUTS II Moravskoslezsko je:

Urychlit rozvoj regionu a zvýšit jeho konkurenceschopnost efektivnějším využitím jeho potenciálu. Tohoto cíle bude dosaženo zejména zvyšováním kvality života obyvatel a atraktivity regionu pro investory a návštěvníky, zlepšováním podmínek pro práci i volný čas, zejména modernizací dopravní infrastruktury a rozvojem dalších atributů spokojenosti obyvatel a návštěvníků regionu. Konkurenceschopnost regionu Moravskoslezsko bude posilována vytvářením příhodných podmínek pro podnikání a aktivním marketingem Moravskoslezského kraje.

Globální cíl je v souladu se Strategickými obecnými zásadami Společenství 2007-2013 a rovněž s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006, o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999, současně reflektuje závažnost regionálních problémů.

Globální cíl ROP naplňuje 5 specifických cílů, jež odpovídají věcné orientaci prioritních os ROP a současně věcně naplňují priority Národního strategického rozvojového rámce :

- Zkvalitnit dopravní infrastrukturu, infrastrukturu krizového řízení a dopravní dostupnost v regionu při současném respektování ochrany životního prostředí.
- Zvýšit prosperitu ekonomiky a kvalitu života v regionu a snížit míru nezaměstnanosti.
- Všeestranně zkvalitnit prostředí měst a jejich občanskou i podnikatelskou infrastrukturu v souladu s potřebami jejich udržitelného rozvoje.

- Podpořit komplexní rozvoj venkova a zachovat základní funkce venkovského prostoru regionu Moravskoslezsko pro obyvatele, návštěvníky i investory.
- Vytvořit institucionální, technické a administrativní podmínky pro realizaci ROP a absorpční kapacitu regionu.

Strategie rozvoje regionu Moravskoslezsko bude realizována prostřednictvím 5 prioritních os.

Prioritní osa 1 – Regionální infrastruktura a dostupnost

Prioritní osa 2 – Podpora prosperity regionu

Prioritní osa 3 – Rozvoj měst

Prioritní osa 4 – Rozvoj venkova

Prioritní osa 5 – Technická pomoc

2.2 Specifické cíle operačního programu

2.2.1 Prioritní osa 1 – Regionální infrastruktura a dostupnost

Zkvalitnit dopravní infrastrukturu, infrastrukturu krizového řízení a dopravní obslužnost v regionu při současném respektování ochrany životního prostředí.

2.2.2 Prioritní osa 2 – Podpora prosperity regionu

Zvýšit prosperitu ekonomiky a kvalitu života v regionu a snížit míru nezaměstnanosti.

2.2.3 Prioritní osa 3 – Rozvoj měst

Všestranně zkvalitnit prostředí měst a jejich občanskou i podnikatelskou infrastrukturu v souladu s potřebami jejich udržitelného rozvoje.

2.2.4 Prioritní osa 4 – Rozvoj venkova

Podpořit komplexní rozvoj venkova a zachovat základní funkce venkovského prostoru regionu Moravskoslezsko pro obyvatele, návštěvníky i investory.

2.2.5 Prioritní osa 5 – Technická pomoc

Vytvořit institucionální, technické a administrativní podmínky pro realizaci Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko a absorpční kapacitu regionu.

2.3 Vnější koherence ROP

2.3.1 Vazby ROP Moravskoslezsko na Strategické obecné zásady Společenství

Strategické obecné zásady Společenství (SOZS) jsou základním dokumentem pro přípravu Národního strategického referenčního rámce a operačních dokumentů pro programovací období 2007 – 2013.

Nová politika soudržnosti bude současně naplňována **třemi novými cíli**:

- Konvergence,
- Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost,
- Evropská územní spolupráce.

Cílem Konvergence je podpora růstového potenciálu, aby se udržela a dosáhla vyšší míra růstu. Jedná se především o zlepšení podmínek pro růst zaměstnanosti prostřednictvím investic do materiálních a lidských zdrojů, inovací, společnosti založené na znalostech, schopnosti přizpůsobit se ekonomickým a společenským změnám a vyšší efektivity administrativy.

Cílem Regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti je předjímat a podporovat hospodářskou změnu zlepšováním konkurenceschopnosti a atraktivity regionů EU. Zaměřuje se na posílení konkurenceschopnosti a atraktivity regionů, podporování inovací a společnosti založené na znalostech, podnikavost, ochranu životního prostředí, prevenci rizik, podporu přizpůsobivosti pracovníků a podniků a rozvoj trhů práce zaměřených na sociální začleňování.

Cílem Evropské územní spolupráce je podpora silnější integrace území EU. Zaměřuje se na vyvážený a trvale udržitelný rozvoj a přeshraniční spolupráci.

Globální cíl i specifické cíle ROP jsou plně v souladu s cílem Konvergence nové politiky hospodářské a sociální soudržnosti a svou realizací přispějí k jejich naplnění.

Obecná zásada: Přitažlivější Evropa a regiony Evropy pro investory a pracovníky

Prioritou je: „zlepšení přístupnosti regionů, zajištění odpovídající kvality a úrovně služeb a ochrana životního prostředí.

ROP naplňuje tuto prioritu především prioritní osou 1, zohledněna bude v prioritních osách 2-4.

Obecná zásada: Zlepšení znalosti a inovace: cesta k růstu

Prioritou je: „podpora inovací, podnikatelského ducha a růstu hospodářství založeného na znalostech pomocí kapacit pro výzkum a inovace, včetně nových informačních a komunikačních technologií“.

Tuto zásadu respektuje a nepřímo podporuje především prioritní osa 2 ROP: Podpora prosperity regionu a bude zohledněna i v prioritních osách 3 a 4 – Rozvoj měst a Rozvoj venkova.

Obecná zásada: Vytváření většího počtu a lepších pracovních míst

Prioritní osa je zaměřena na: „tvorbu většího počtu a lepších pracovních míst pomocí zapojení více osob do zaměstnání nebo do podnikání, zlepšení přizpůsobivosti pracovníků a podniků a zvýšení investic do lidského kapitálu.“

Tato zásada je naplňována především prioritní osou 2. V souladu s touto zásadou jsou prioritní osy 3 a 4 ROP.

2.3.2 Vazba prioritních os ROP na strategii NSRR

V této podkapitole je analyzován přínos ROP Moravskoslezsko k naplnění **globálního cíle a strategických cílů Národního strategického referenčního rámce**. Globálním cílem NSRR pro období 2007 – 2013 je přeměna socioekonomického prostředí České republiky v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby Česká republika byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu, jehož tempo bude vyšší než průměrný růst EU 25. ČR bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva.

K naplnění tohoto globálního cíle jsou orientovány všechny priority ROP.

Prioritní osa 1 ROP – Regionální infrastruktura a dostupnost bezprostředně reaguje na strategický cíl IV NSRR (Vyvážený rozvoj území) rozvojem a modernizací regionální a místní dopravní infrastruktury, zlepšováním dopravní obslužnosti a zkvalitňováním dopravní obslužnosti odlehlých částí regionu Moravskoslezsko.

Prioritní osa 2 ROP – Podpora prosperity regionu reflektuje strategický cíl I NSRR Konkurenceschopná česká ekonomika aktivitami orientovanými na rozvoj cestovního ruchu. Rovněž je orientována na strategický cíl II Otevřená, flexibilní a soudržná společnost, a to v oblasti vzdělávání a sociální soudržnosti budováním infrastruktury regionálního školství a zdravotních a sociálních služeb.

Prioritní osa 3 ROP – Rozvoj měst zohledňuje strategický cíl IV NSRR (Vyvážený rozvoj území ČR). Rozvoj městských oblastí zahrnuje posilování úlohy měst a urbánních systémů jako „motorů“ socioekonomického rozvoje a komplexní přístup k revitalizaci vybraných čtvrtí.

Prioritní osa 4 ROP – Rozvoj venkova zohledňuje podobně jako prioritní osa 3 ROP strategický cíl IV NSRR (Vyvážený rozvoj území ČR), a to prioritní osou Rozvoj venkova.

2.3.3 Vazby ROP na Lisabonskou strategii a Národní program reforem

Revize Lisabonského programu, která byla výsledkem jeho střednědobého hodnocení je orientována na dosažení vyššího ekonomického růstu a vyšší zaměstnanosti při dodržování principů udržitelného rozvoje.

Regionální operační program podporuje cíle obnovené Lisabonské strategie v oblastech zvyšování atraktivity území regionu Moravskoslezsko pro podnikání zlepšením regionální dopravní infrastruktury a dostupnosti jednotlivých částí regionu a zlepšením prostředí ve městech. Dále přispěje k zlepšování podmínek pro vzdělávání, včetně celoživotního vzdělávání, a zlepšení zdravotní a sociální péče prostřednictvím budování infrastruktury těchto služeb.

Národní program reforem České republiky byl vypracován na základě obnovené Lisabonské strategie, která je promítnuta do Integrovaných směrů pro růst a pracovní místa (2005–2008), které přijala Evropská rada v červnu roku 2005. ROP má návaznost na Národní program reforem, realizující Lisabonskou strategii v těchto oblastech:

Prioritní osa 1 ROP přispívá k naplňování Národního programu reforem zejména v oblasti Modernizace a rozvoj dopravních sítí, prioritně opatření Modernizace a rozvoj dopravních sítí a částečně Zavádění inteligentních systémů do řízení dopravy a dopravního provozu, to vše ve vztahu k regionálním komunikacím a dopravní obslužnosti.

Prioritní osa 2 ROP reflektuje Národní program reforem intervencemi v oblasti vzdělávání budováním infrastruktury pro vzdělávání.

Prioritní osy 3 a 4 ROP zohledňují Národní program reforem průřezově ve všech oblastech.

2.3.4 Vazby ROP Moravskoslezsko na Strategii udržitelného rozvoje České republiky (SUR ČR)

SUR je výchozím rámcem pro zpracovávání materiálů koncepčního charakteru. Rovněž ROP Moravskoslezsko byl vypracován v souladu s touto strategií.

SUR ČR stanovila své strategické a dílčí cíle tak, aby co nejvíce omezovaly nerovnováhu ve vzájemných vztazích mezi ekonomickým, environmentálním a sociálním pilířem udržitelnosti. Cíle směřují k zajištění co nejvyšší dosažitelné kvality života pro současnou generaci a k vytvoření předpokladů pro kvalitní život generací budoucích. Globální cíl ROP Moravskoslezsko respektuje vyvážený, harmonický a udržitelný rozvoj regionu.

Strategie se člení do 6 oblastí:

- Ekonomický pilíř: posilování konkurenceschopnosti ekonomiky
- Environmentální pilíř: ochrana přírody, životního prostředí, přírodních zdrojů a krajiny, environmentální limity
- Sociální pilíř: posílení sociální soudržnosti a stability

- Výzkum a vývoj, vzdělávání
- Evropský a mezinárodní kontext
- Správa věci veřejných

Ekonomickému pilíři odpovídají všechny prioritní osy, zejména pak prioritní osa 2 ROP Podpora prosperity regionu.

Environmentální pilíř SUR je respektován prostřednictvím všech prioritních os ROP (vyjma prioritní osy 5).

Sociální pilíř je respektován prostřednictvím prioritních os 3 a 4 ROP Rozvoj měst a Rozvoj venkova, částečně i prioritní osou 2 Podpora prosperity regionu.

Výzkum a vývoj, vzdělávání není v ROP obsažena z důvodu řešení této problematiky tématickými operačními programy.

Evropský a mezinárodní kontext je respektován prioritními osami 1-5 ROP.

Správa věci veřejných není v ROP obsažena.

2.3.5 Vazby ROP Moravskoslezsko na Politiku územního rozvoje ČR (PÚR ČR)

Politika územního rozvoje České republiky je nástrojem územního plánování, který určuje požadavky a rámce pro konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, přeshraničních a mezinárodních souvislostech, zejména s ohledem na udržitelný rozvoj území, a určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů.

Pro území regionu Moravskoslezsko tento dokument specifikuje rozvojovou oblast OB2 Ostrava, územím regionu prochází rozvojová osa OS2 (Katovice-Ostrava-Břeclav-Vídeň). Na území regionu dále leží specifická oblast SOB 5 Karvinsko a částečně specifické oblasti SOB 2 Beskydy a SOB 4 Jeseníky-Kralický Sněžník.

Pro rozvojovou oblast OB 2 Ostrava stanovuje PÚR tyto úkoly :

- řešit územních souvislostí výstavby dálnice D47 a modernizace silnic R48 a I/11 – v oblasti silniční dopravy řešeno v prioritní ose 1
- podporovat restrukturalizace ekonomické základny oblasti- nepřímo řešeno všemi prioritními osami ROP
- rozšiřovat a zkvalitňovat systém veřejné dopravy – řešeno prioritní osou 1
- podporovat rozvoj cestovního ruchu – řešeno prioritní osou 2

Úkoly pro rozvojovou osu OS2 se týkají vesměs území mimo území regionu, s výjimkou úkolu „rozšiřovat a zkvalitňovat systém veřejné dopravy“, který je v ROP řešen prioritní osou 1.

Pro specifickou oblast SOB 5 Karvinsko je podporováno řešení několika úkolů stanovených PÚR :

- investičně podporovat restrukturalizaci ekonomiky, zejména využití brownfields, výstavbu nových průmyslových zón a logistických center – řešeno částečně prioritní osou 2
- informovat potenciální investory, včetně zahraničních, o možnostech rozvoje sídel a vhodných volných rozvojových plochách s dobrou dopravní dostupností – řešeno prioritní osou 2
- investičně podporovat regeneraci sídel (přestavbu zastavěného území a jeho zkvalitnění) a rekultivaci devastovaných ploch za účelem jejich využití pro nové průmyslové zóny – první část úkolu řešena prioritními osami 3 a 4

Pro specifickou oblast SOB 2 Beskydy řeší ROP tyto úkoly stanovené PÚR :

- soustřeďovat ekonomické aktivity do hlavních středisek oblasti – řešeno prioritními osami 3 a 4
- informovat potenciální investory, včetně zahraničních, o možnostech rozvoje sídel a vhodných volných rozvojových plochách s dobrou dopravní dostupností – řešeno prioritní osou 2
- podporovat rozvoj ekologických forem rekreace, turistiky a cyklistiky, zpracování místních surovin, tradičních řemesel apod., navázat na místní tradice umělecké a řemeslné výroby – řešeno částečně prioritními osami 2 a 4 doplňkově k EAFRD
- celostátně a mezinárodně propagovat možnosti rekreace, přírodní a kulturní hodnoty oblasti, zejména kulturní a lidové tradice, symboliku míst s cílem rozvíjet cestovní ruch, organizovat poradenství pro rozvoj kvalifikace obyvatel v této oblasti – řešeno částečně v prioritních osách 2 a 4 doplňkově k EAFRD

Pro specifickou oblast SOB 4 Jeseníky-Kralický Sněžník řeší ROP tyto úkoly :

- najít vyvážený vztah mezi ochranou přírody a krajiny a ekonomickým a sociálním rozvojem v území – jedná se o princip realizace ROP
- informovat potenciální investory, včetně zahraničních, o možnostech rozvoje území, jednotlivých sídel a o vhodných volných rozvojových plochách s dobrou dopravní dostupností – řešeno prioritní osou 2 ROP
- investičně podporovat zejména ekologické zemědělství, ekologické formy rekreace, turistiky a cyklistiky, zpracování místních surovin, tradiční řemesla apod. – řešeno částečně prioritní osou 2 ROP doplňkově k EAFRD
- podporovat rozvoj ekologických forem dopravy, především na území intenzivně využívaných částí CHKO Jeseníky, zejména veřejné hromadné dopravy pro rekreační využití oblasti – řešeno prioritní osou 1 ROP
- celostátně i mezinárodně propagovat přírodní a kulturní hodnoty oblasti a možnosti rekreace s cílem rozvoje cestovního ruchu, organizovat poradenství pro rozvoj kvalifikace obyvatel v této oblasti – řešeno prioritní osou 2 ROP

2.3.6 Vazby ROP Moravskoslezsko na Strategii hospodářského růstu (SHR)

SHR je základním dokumentem pro nastavení hospodářské politiky vlády ČR v období 2007-2013. Cílem Strategie hospodářského růstu je významným způsobem přiblížit Českou republiku ekonomické úrovni hospodářsky rozvinutějších zemí Evropské unie při respektování principů udržitelného rozvoje. Globální cíl ROP je s cílem SHR plně v souladu, rovněž specifické cíle ROP přispívají k jeho realizaci.

SHR stanovila tyto priority:

- Institucionální prostředí pro podnikání
- Zdroje financování
- Infrastruktura
- Rozvoj lidských zdrojů – vzdělávání a zaměstnanost
- Výzkum, vývoj a inovace

Prioritami **Institucionální prostředí pro podnikání, Zdroje financování a Výzkum, vývoj a inovace** se ROP ve svém obsahu nezabývá.

Priorita **Infrastruktura** SHR je naplňována všemi prioritními osami ROP, především prioritní osou 1 ROP Regionální infrastruktura a dostupnost prostřednictvím všech jejích oblastí podpory.

Priorita **Rozvoj lidských zdrojů – vzdělávání a zaměstnanost** je realizována pouze částečně, a to prostřednictvím prioritních os 3 a 4 ROP Rozvoj měst a Rozvoj venkova

a také v prioritní ose 2 Podpora prosperity regionu aktivitami v oblasti infrastruktury pro vzdělávání.

Priorita **Výzkum, vývoj a inovace** není v ROP obsažena vzhledem k tomu, že je zahrnuta v tématických operačních programech.

2.3.7 Vazby ROP Moravskoslezsko na Strategii regionálního rozvoje ČR (SRR ČR)

SRR ČR je základním koncepčním dokumentem realizace regionální politiky ČR a výchozí základnou pro orientaci rozvojových programů napojených na fondy EU. SRR ČR primárně vychází ze Strategie hospodářského růstu.

Globálním cílem Strategie regionálního rozvoje ČR je „dosažení ekonomické, sociální a kulturní úrovně regionů České republiky srovnatelné s vyspělými regiony Evropy, efektivní naplňování principu subsidiarity v regionálním politice EU a ČR, zejména v oblasti kompetenční, institucionální a finanční, zastavení růstu a postupné snižování nepřiměřených regionálních disparit.“ Realizace globálního cíle ROP přispěje k naplnění globálního cíle SRR ČR.

ČR si v oblasti regionálního rozvoje stanovila tyto problémové okruhy:

- Evropský a národohospodářský strategický rámec
- Ekonomika regionů
- Lidé a osídlení
- Infrastruktura
- Příroda, krajina a životní prostředí
- Cestovní ruch
- Kultura
- Problémová území

Prioritní osa 1 ROP Regionální infrastruktura a dostupnost naplňuje problémový okruh Infrastruktura, dále problémový okruh Příroda, krajina a životní prostředí a částečně problémový okruh Lidé a osídlení.

Prioritní osou 2 ROP Podpora prosperity regionu je realizován problémový okruh Ekonomika regionů, Cestovní ruch a částečně Problémová území.

Prioritní osa 3 ROP Rozvoj měst navazuje na problémový okruh Problémová území a částečně Cestovní ruch.

Prioritní osa 4 ROP Rozvoj venkova rovněž navazuje na problémový okruh Problémová území a částečně problémový okruh Cestovní ruch.

2.3.8 Vazba prioritních os ROP na Program rozvoje Moravskoslezského kraje

ROP Moravskoslezsko byl zpracován v návaznosti na Program rozvoje Moravskoslezského kraje 2005-2008 (PRK) a přispívá k naplňování vize tohoto programu, jejíž znění je:

„Moravskoslezský kraj je atraktivním místem pro život, práci i volný čas, živý, soběstačný a ctížádostivý, s dynamickou ekonomikou, zdravým životním prostředím a svou svébytnou kulturou.“

Veškeré navržené prioritní osy ROP jsou zaměřeny na podporu dosažení této vize. Návaznost jednotlivých prioritních os ROP na prioritní oblasti PRK lze charakterizovat následovně:

Prioritní osa 1 ROP – Regionální infrastruktura a dostupnost reaguje na Prioritní oblast 4

- Efektivní infrastruktura a v rámci ní pak na:

- *strategický cíl I, opatření 1.1*, jehož cílem je rozšíření funkce a kapacity mezinárodního letiště Ostrava a zlepšení jeho dopravního spojení s centrem regionu;
- *strategický cíl II*, jenž je zaměřen na zvýšení kvality dopravní obslužnosti Moravskoslezského kraje a zlepšení stavu sítě silnic II. a III. třídy a místních komunikací;
- *strategický cíl III*, kdy plně koresponduje s jeho cílem, kterým je zvýšení podpory dopravy šetrné k životnímu prostředí, kombinované dopravy a dopravní obslužnosti spojené s rozvojem hromadné dopravy;
- *strategický cíl V*, a to především v oblastech ochrany složek životního prostředí a rozvíjení systému krizového řízení v oblasti ŽP.

Prioritní osa 2 ROP – Podpora prosperity regionu, jejíž zaměření je velmi široké, reflektuje následující Prioritní oblasti PRK:

- *Prioritní oblast 3 - Dynamická společnost*, v rámci níž přispívá v oblasti rozvoje infrastruktury veřejných služeb k naplňování *strategických cílů III a IV*;
- *Prioritní oblast 5 - Vzkvétající území, strategický cíl I*, kdy plně odráží náplň tohoto cíle, kterým je podpora využívání brownfields ve městech a na venkově;
- *Prioritní oblast 5 - Vzkvétající území, strategický cíl II*, která je orientována na obnovu a rozvoj infrastruktury CR, zkvalitňování služeb poskytovaných v CR a v neposlední řadě také následné zvýšení příjmů z CR;
- *Prioritní oblast 1 - Konkurenceschopné podnikání, strategický cíl III*, jehož záměrem je zajištění kvalitního marketingu regionu.

Prioritní osa 3 ROP – Rozvoj měst odráží cíle Prioritní oblasti 5 - Vzkvétající území, kterými jsou podpora využívání brownfields ve městech a na venkově a regenerace měst jako center ekonomického rozvoje regionu a dále pak Prioritní oblasti 3 - Dynamická společnost, a to především v těchto oblastech:

- vytváření podmínek pro aktivní a kvalitní využití volného času;
- rozvoj kulturního života v kraji a uchování a využití kulturního dědictví;
- zlepšení zdravotního stavu obyvatel zdravotní prevencí a zajištěním kvalitní zdravotní péče;
- udržení a rozvoj sítě sociálních služeb v rozsahu odpovídajícím potřebám v souladu se standardy kvality a optimalizace financování poskytovaných sociálních služeb.

Prioritní osa 4 ROP – Rozvoj venkova zohledňuje podobně jako předchozí prioritní osa cíle Prioritní oblasti 5 - Vzkvétající území, a to v oblastech podpory využívání brownfields ve městech a na venkově a snaze o zlepšování kvality krajiny a života na venkově v souladu s principy udržitelného rozvoje a také Prioritní oblasti 3 - Dynamická společnost, kdy naplňuje její záměr budování a modernizaci infrastruktury veřejných služeb, rozvoj kulturního života, aktivního využívání volného času a uchování a využití kulturního dědictví.

2.3.9 Horizontální cíle ROP

Strategické zásady Společenství a Nařízení Rady ES č. 1083/2006 v člancích 15 a 16 definují jako horizontální cíle rovnost příležitostí mužů a žen a zlepšování životního prostředí.

Rovnost příležitostí mužů a žen a zákaz diskriminace

Ve vztahu k rovnosti příležitostí všechny oblasti intervence ROP poskytují stejné podmínky potenciálním žadatelům, bez ohledu na jejich národnost, pohlaví, rasový či etnický původ, náboženství či víru, postižení, věk nebo sexuální orientaci.

Všechny prioritní osy ROP obsahují intervence s pozitivním vlivem na rovnost příležitostí.

Prioritní osa 1 ROP „Regionální infrastruktura a dostupnost“ je neutrální k rovnosti příležitostí, začleňování znevýhodněných skupin obyvatel bude podporovat intervencemi v oblasti dopravní obslužnosti, které zahrnují řešení bezbariérovosti přístupu pro obyvatele s omezením pohybu nebo orientace k veřejné dopravě, a to jak výstavbou infrastruktury, tak pořízováním vozidel.

Prioritní osa 2 ROP „Podpora prosperity regionu“ zahrnuje přímou podporu rovnosti příležitostí v oblasti infrastruktury veřejných služeb, a to podporou infrastruktury pro sociální služby, které jsou poskytovány osobám ohroženým sociálním vyloučením, a dále zlepšováním dostupnosti veřejných budov pro osoby s omezením pohybu nebo orientace.

Prioritní osy 3 a 4 ROP „Rozvoj měst“ a „Rozvoj venkova“ zahrnují intervence v oblasti rozvoje služeb pro staré občany a rodiny s dětmi a v prioritní ose 3 rovněž revitalizaci deprivovaných čtvrtí měst, včetně opatření k eliminaci rizika sociálního vylučování jejich obyvatel, pro jejichž financování bude využito flexibility (křížového financování).

Udržitelný rozvoj

Při návrhu jednotlivých prioritních os ROP byl zohledněn princip udržitelného rozvoje, jejich dopad na životní prostředí je v jejich popisu uveden. Celá řada oblastí podpory ROP směřuje přímo ke zlepšení životního prostředí nebo alespoň ke zmírnění dopadu ekonomických aktivit na životní prostředí.

Vliv ROP na životní prostředí je posouzen procesem strategického hodnocení vlivu koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví (SEA). Výstupem tohoto hodnocení jsou podmínky pro realizaci ROP, které se vztahují k posuzování vlivu navrhovaných intervencí na životní prostředí, jejíž součástí je rovněž doporučení kritérií a monitorovacích indikátorů pro výběr intervencí a sledování jejich dopadu na životní prostředí. Tím bude zajištěno zohlednění vlivu ROP na udržitelný rozvoj a preference intervencí s pozitivním vlivem na udržitelný rozvoj a sledování dopadu realizace ROP na tento horizontální cíl.

2.3.10 Vazby ROP Moravskoslezsko na jiné operační programy a na Program rozvoje venkova

Regionální operační program Moravskoslezsko je komplementární k tématickým operačním programům, k operačním programům přeshraniční spolupráce na česko-slovenské a česko-polské hranici a bude koordinován s Regionálním operačním programem Střední Morava, zejména v oblasti cestovního ruchu a dopravní infrastruktury. Aktivita ROP jsou rovněž komplementární k aktivitám Programu rozvoje venkova, zvláště k prioritní ose III.

OP Doprava

V oblasti silniční dopravní infrastruktury řeší OP Doprava tuto infrastrukturu na národní úrovni - dálnice a silnice I. třídy, ROP navazuje komunikacemi II. a III. třídy a ve vybraných případech i místních komunikacích.

V oblasti železniční dopravy OP Doprava řeší rekonstrukce železničních tratí, ROP navazuje výstavbou nového železničního napojení letiště Ostrava, podporou přestupních terminálů a vybraných železničních zastávek.

ROP má výlučnou působnost v oblasti podpory městské hromadné dopravy, bude podporovat pořízování vozidel ekologické městské a příměstské hromadné dopravy. ROP dále navazuje na OP Doprava v oblasti opatření k integraci dopravy a budování komunikací pro cyklisty a pěší.

OP Životní prostředí

V oblasti zlepšování kvality ovzduší ve městech a městských aglomeracích bude ROP podporovat pořízování vozidel MHD s alternativními pohony ve městech, ve kterých v průběhu 5 let alespoň ve třech letech došlo k překročení některého imisního limitu pro suspendované částice frakce PM₁₀. Bude rovněž podporováno budování podpůrné infrastruktury pro tato vozidla.

Výsadba a rekonstrukce zeleně bude ROP podporována pouze jako součást komplexních projektů. Individuální projekty zaměřené na výsadbu a regeneraci zeleně v intravilánech obcí, sloužící k eliminaci dopravy, budou financovány z OP Životní prostředí.

Staré ekologické zátěže budou financovány v rámci OP Životní prostředí z Fondu soudržnosti. Bude podporována inventarizace a kategorizace priorit starých ekologických zátěží na kontaminovaných místech a sanace vážně kontaminovaných lokalit (průmyslové objekty, vojenské a zemědělské areály, brownfields s výskytem staré ekologické zátěže) ohrožujících složky životního prostředí a zdraví člověka v případech, kdy žadatel o podporu není původcem kontaminace nebo původce již neexistuje (stará ekologická zátěž). ROP bude podporovat brownfields, nespádající do kategorie starých ekologických zátěží.

Integrovaný operační program

ROP řeší krajskou část infrastruktury pro krizové řízení, která je v majetku a zodpovědnosti kraje – bude realizován pilotní projekt krajského centra tísňového volání a doprovodná infrastruktura k národním intervencím Integrovaného záchranného systému zahrnutým v prioritní ose 2 – Zvýšení kvality veřejných služeb IOP.

Ve vztahu k prioritní ose 3 Národní podpora územního rozvoje Integrovaného operačního programu řeší ROP komplexně regionální problematiku cestovního ruchu a kultury. V IOP bude řešen destinační management, marketing cestovního ruchu a propagace kulturního dědictví na národní úrovni, obnova a využití kulturních památek ve vlastnictví státu, nebo zapsaných na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.

IOP řeší zlepšení veřejných prostranství, rekreačních ploch a infrastruktury panelových sídlišť, včetně sanace panelových obytných domů a zajištění sociálního bydlení.

V oblasti infrastruktury sociálních služeb a zdravotnické infrastruktury řeší ROP investice ve zdravotnických zařízeních mimo vybrané národní sítě specifikované Ministerstvem zdravotnictví, které budou řešeny IOP. V sociálních službách ROP řeší infrastrukturu zařízení sociálních služeb s výjimkou transformace vybraných zařízení sociálních služeb, která bude řešena IOP.

Operační programy Lidské zdroje a zaměstnanost a Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Regionální operační program bude podporovat infrastrukturu potřebnou pro realizaci těchto operačních programů.

Operační program Podnikání a inovace

ROP bude zajišťovat nepřímou podporu rozvoje podnikání v oblastech:

- výstavby malých průmyslových zón do 5 ha (zahrnuto v prioritních osách 3 a 4)
- regenerace brownfields do rozlohy 5 ha a nad 5 ha jen území, jejichž předpokládané budoucí využití pro zpracovatelský průmysl (sekce D dle OKEČ) nepřesáhne 50 % jejich výměry.

Program rozvoje venkova

Regionální operační program navazuje na Program rozvoje venkova, zejména jeho osy III a IV. Program rozvoje venkova bude řešit projekty obcí do 2000 obyvatel v oblasti ČOV do 2000 EO a zemědělské brownfields do 5 ha (ostatní brownfields řeší ROP ve vazbě, popsané u OP Podnikání a inovace) a projekty podávané v rámci místních akčních skupin (MAS) v ose IV Leader. Ostatní aktivity v oblasti diverzifikace hospodářství venkova a zlepšování kvality života jsou podporovány osou III PRV v obcích do 500 obyvatel.

ROP pak podporuje obce nad 500 obyvatel doplňkově k Programu rozvoje venkova s výjimkou akcí rekonstrukce a výstavby místních komunikací a kulturního dědictví venkova s náklady nad 5 mil. Kč, které budou ROP podporovány i v obcích do 500 obyvatel.

OP Technická pomoc

ROP v prioritní ose 5 Technická pomoc bude podporovat implementaci programu a zvyšování absorpční kapacity v intervenčních oblastech, které jsou v působnosti ROP. OP Technická pomoc bude řešit intervence na centrální úrovni (monitorovací systémy, vzdělávání řídicích orgánů apod.)

2.4 Inovativní akce

Regionální operační program bude podporovat realizaci nových netradičních řešení přispívajících ke zlepšování kvality pomoci poskytované strukturálními fondy v regionu NUTS II Moravskoslezsko, které se mohou stát příklady dobré praxe pro příjemce ROP.

Jednou z aktivit, které budou realizovány formou inovativních akcí, bude zpracování regionální strategie inovací.

Inovativní akce budou realizovány ve spolupráci mezi soukromou sférou, veřejnou správou, univerzitami atd. na principu partnerství.

Příprava inovativních akcí bude financována z prioritní osy 5 - Technická pomoc. Realizace inovativních akcí bude financována z odpovídající prioritní osy podle zaměření konkrétní akce.

2.5 Mezinárodní spolupráce

Moravskoslezský kraj, jehož území tvoří region Moravskoslezsko, má navázány dlouhodobé partnerské vztahy s několika regiony členských zemí EU. Jsou to regiony Katovice (Slezské vojvodství), Žilina (Žilinský samosprávný kraj), Lotrinsko ve Francii a North-East v Anglii. Regionální operační program bude podporovat meziregionální spolupráci s těmito regiony v oblastech intervencí řešených tímto programem. Bude rovněž umožňovat spolupráci s institucemi v jiných regionech, pokud tato spolupráce přispěje k posílení kvality pomoci, poskytované Regionálním operačním programem.

2.6 Koordinace a partnerství při zpracování Regionálního operačního programu

Moravskoslezský kraj vybral pro zpracování programového dokumentu „Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko, pro období let 2007-13 (ROP)“ Agenturu pro regionální rozvoj Ostrava, a.s. V průběhu zpracování celého dokumentu zpracovatel úzce spolupracoval se zástupci Krajského úřadu Moravskoslezského kraje a od 1. 7. 2006, po vzniku Regionální rady, s členy výboru Regionální rady a zaměstnanci úřadu Regionální rady.

Tento dokument byl průběžně zpracováván od října 2005 ve spolupráci s konsorciem zpracovatelů, ke kterému dále patřily společnosti DHV CR, s.r.o., Hospodářská rozvojová agentura třinecká, Podnikatelské centrum s. r. o. a RPIK-ViP s.r.o..

V průběhu zpracování probíhaly také konzultace zpracovatelů s ex-ante hodnotitelem (Ekonomická fakulta Vysoké školy báňská – Technická univerzita Ostrava) a s hodnotitelem SEA hodnocení (ENVI TRADE, s.r.o.).

Princip partnerství při přípravě ROP byl naplňován na několika úrovních – na úrovni „kulatých stolů“, dílčích pracovních skupin a reprezentativní Pracovní skupiny pro přípravu a programování ROP. Mimoto byli k jednotlivým problémovým oblastem přizváni odborní pracovníci z Krajského úřadu Moravskoslezského kraje nebo relevantní subjekty (např. Spolek obnovy venkova).

Radou kraje bylo v květnu 2005 ustanoveno 5 pracovních skupin dle prioritních oblastí, které se podílely na zpracování dokumentu „Program rozvoje kraje“:

1. Konkurenceschopné podnikání
2. Úspěšní lidé
3. Dynamická společnost
4. Efektivní infrastruktura
5. Vzkvétající území

Tyto pracovní skupiny byly zapojeny i do zpracování Regionálního operačního programu. Pracovní skupiny se v průběhu zpracování ROP, verze 2.1, sešly k projednání návrhové části ROP.

Takzvané „kulaté stoly odborníků“ k tématům podpora podnikání, rozvoj venkova a rozvoj cestovního ruchu, byly sestaveny ve spolupráci zadavatele (Krajského úřadu Moravskoslezského kraje) a zpracovatele ROP (ARR Ostrava) z řad odborníků v daných oblastech a zájmových skupin. Každá z těchto skupin se sešla jednou až dvakrát.

Od ledna do dubna 2006 proběhlo na základě koordinace zadavatele a zpracovatele ROP celkem 13 jednání pracovních skupin a kulatých stolů k přípravě ROP. Těchto jednání se účastnilo celkem 169 osob. Z jednání jsou pořízeny výstupy ve formě zápisů.

Radou Moravskoslezského kraje byla v březnu 2006 usnesením č. 5/2195 ustanovena Pracovní skupina pro programování a přípravu Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko pro období 2007 – 2013. Tato šestnáctičlenná pracovní skupina je složena ze zástupců Moravskoslezského kraje, hospodářských a sociálních partnerů, kterými jsou:

- Svaz měst a obcí ČR,
- Vysoké školy,
- Agentura pro regionální rozvoj,
- Krajská hospodářská komora Moravskoslezského kraje,
- Nestátní neziskové organizace,
- Spolek pro obnovu venkova,
- Českomoravská záruční a rozvojová banka.

Dále jsou v pracovní skupině zastoupena ministerstva: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Ministerstvo financí ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.

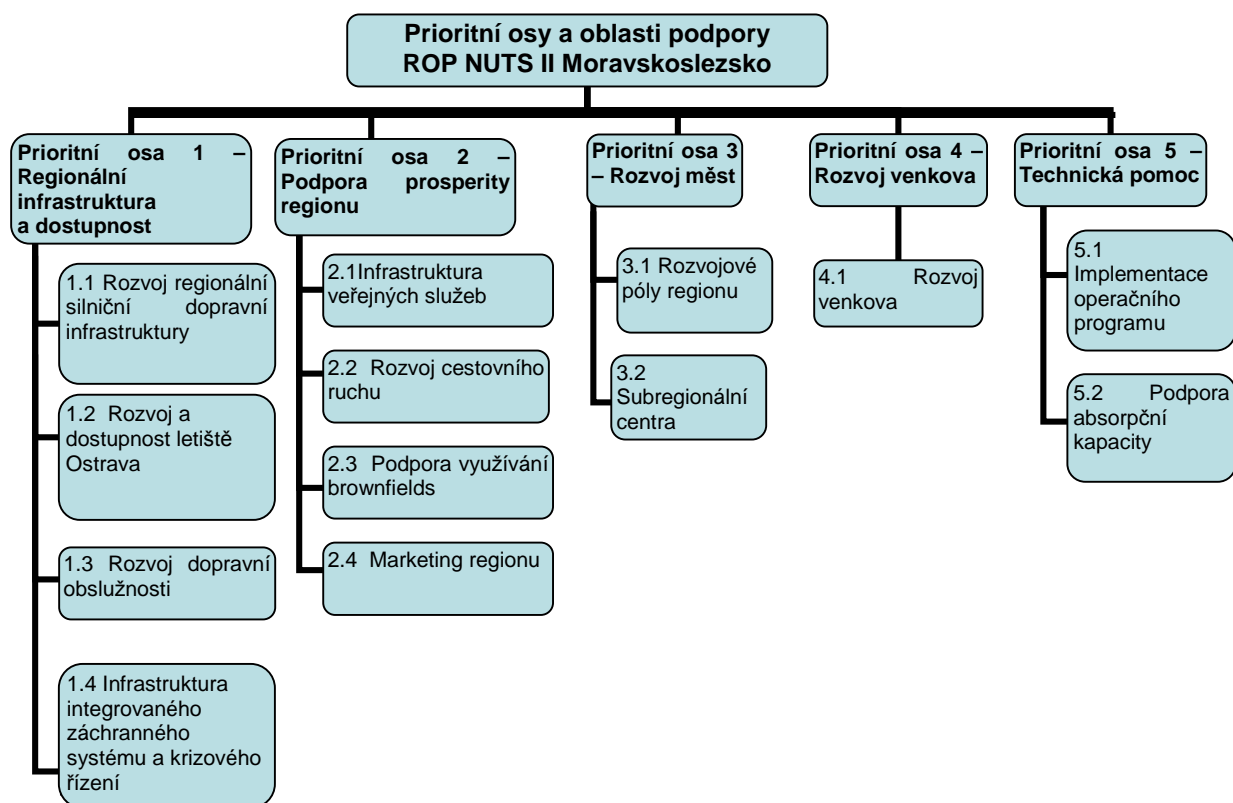
Pracovní skupina pro programování a přípravu ROP byla pravidelně informována o stavu příprav dokumentu a projednávala případné problémy při zpracování jednotlivých částí ROP.

Spolupráce s řídicími orgány ostatních operačních orgánů byla zajišťována prostřednictvím Asociace krajů ČR, která ustavila vyjednávací týmy pro jednotlivé oblasti, pokryté tematickými operačními programy. Tyto týmy zajišťovaly jménem všech NUTS II projednání vazeb regionálních a tematických operačních programů, při koordinační roli Ministerstva pro místní rozvoj.

Na základě novely zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, vznikla k 1. 7. 2006 Regionální rada, jakožto řídicí orgán Regionálního operačního programu. Od července 2006 má Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko hlavní

zodpovědnost za přípravu a implementaci operačního programu a stala se klíčovým partnerem při přípravě ROP Moravskoslezsko v regionu i ve vztahu k řídicím orgánům ostatních operačních programů, vůči Národnímu rámci politiky soudržnosti (MMR+MF) a Evropské komisi.

3 Prioritní osy ROP NUTS II Moravskoslezsko

3.1 Prioritní osa 1 Regionální infrastruktura a dostupnost

3.1.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy

V Moravskoslezském kraji je stále nedostatečná technická úroveň silniční sítě II. a III. třídy i místních komunikací. Současný stav silniční sítě neodpovídá středoevropskému standardu jak po stránce dopravní kapacity, tak po stránce technického stavu. V návaznosti na dokončování dálnice D47 a rekonstrukce dalších komunikací, tvořících páteřní silniční síť regionu, je nutno zajistit úpravy komunikací, zajišťujících přístup navazujících částí regionu na tuto páteřní síť. Pro komplexní vyhodnocení technického stavu a potřebnosti rekonstrukce a modernizace jednotlivých silnic či jejich úseků v rámci sítě komunikací II. a III. třídy bude pro období 2007 – 13 k dispozici tzv. „Bílá kniha“. Tento dokument, pracující s konkrétními kritérii pro vyhodnocování výše uvedených atributů silniční sítě, bude východiskem pro databázi projektů připravovaných pro implementaci v ROP.

V kraji rovněž nejsou dořešeny obchvaty měst a obcí na páteřních regionálních trasách, což přináší zátěž pro životní prostředí a kvalitu života. Také propojení venkovských částí regionu na větší centra osídlení je nedostatečné., Podobně nevyhovující je i přeshraniční spojení s Polskem a Slovenskem a dále kapacita a infrastruktura hraničních přechodů pro nákladní a osobní dopravu s Polskem.

Na silniční síti v kraji se především ve městech a intravilánech obcí objevují úseky se zvýšenou dopravní nehodovostí a není dostatečně zajištěna infrastruktura pro pěší a cyklisty.

Dosažení dostatečné kvality silniční infrastruktury zvýší předpoklady pro realizaci podnikatelských aktivit, ve městech pak zvýší plynulost dopravy, a přispěje tak k větší bezpečnosti provozu.

Kvalita silniční sítě a dopravní obslužnost v turisticky atraktivních oblastech, které se nacházejí v okrajových částech kraje, zajistí lepší dosažitelnost cíle a efektivní využití turistického potenciálu.

V oblasti letecké dopravy tvoří mezinárodní letiště Ostrava vstupní bránu do regionu. Toto letiště leží v koridoru větve VI.B transevropské sítě TEN. Letiště má dobré technické parametry přistávací dráhy, ale není vybaveno pro provoz za nízké dohlednosti, nemá vybudováno vyhovující dopravní napojení na regionální centra a disponuje nedostatečným vybavením a zastaralou infrastrukturou, která brání realizaci rozvojových záměrů (cargo, oprava letadel, aj.). Rozšíření kapacity a modernizace technického zázemí letiště Ostrava jsou jedním z předpokladů pro jeho další rozvoj a růst intenzity a objemu přepravy. S nadcházejícím vstupem ČR do Schengenského prostoru je nutné zvýšit bezpečnost při provozu letiště. Poloha letiště v blízkosti modernizovaného II. železničního koridoru nabízí možnost výrazného zkvalitnění jeho dostupnosti pomocí kolejového napojení.

Přes poměrně hustou dopravní síť a existující systémy MHD není veřejná doprava v kraji dostatečně koordinovaná a variabilní tak, aby byla schopna konkurovat přepravě cestujících v individuální dopravě. Není dosud dokončena integrace veřejné dopravy v regionu ani řešení záchytných parkovišť a přestupních terminálů, včetně bezpečnosti přepravy a dostupnosti pro občany se sníženou pohyblivostí a schopností orientace. V oblasti provozu veřejné dopravy nejsou dosud zajištěna dostatečná opatření pro zkrácení doby cestování a odbavení a pro přesuny mezi jednotlivými druhy veřejné dopravy a individuální dopravou tak, aby hromadná doprava byla časově konkurenceschopná. Vysoká intenzita dopravy ve městech zatěžuje životní prostředí a snižuje kvalitu života. Současný standard a komfort přepravy mnohdy zastaralými dopravními prostředky snižuje atraktivitu veřejné dopravy. Obnova vozového parku, integrace dopravy a vyřešení přechodu mezi jednotlivými druhy dopravy dovolí zkrátit dobu odbavení cestujících a zvýšit bezpečnost provozu a rychlost dopravy.

Občané kraje jsou vystaveni rizikům působení vlivů nepříznivých povětrnostních a klimatických podmínek, nárůstu intenzity dopravy, rizikům následků průmyslových havárií a mimořádných událostí. Rozvoj integrovaného záchranného systému přinese zkvalitnění a zrychlení pomoci občanům v tísni, zefektivní záchranu lidských životů a výrazně sníží následky těchto událostí na životech, zdraví a majetku obyvatel kraje.

3.1.2 Cíle prioritní osy

Globální cíl prioritní osy:

Zkvalitnit dopravní infrastrukturu, infrastrukturu krizového řízení a dopravní obslužnost v regionu při současném respektování ochrany životního prostředí. Zajistit komplexní rozvoj infrastruktury regionu, která zvýší mobilitu osob, zboží a služeb, sníží dopady lidské činnosti na životní prostředí a zefektivní krizové řízení v regionu.

Specifické cíle:

- Zabezpečit obnovu a modernizaci regionálních silnic, vzájemně propojit hospodářská centra a adekvátním způsobem napojit klíčové dopravní uzly a periferní oblasti na ekonomická centra regionu při minimálních dopadech na ekosystémy.
- Modernizovat mezinárodní letiště Ostrava a zlepšit jeho dopravní spojení s metropolí regionu a dalšími městy.
- Zajistit rozvoj veřejné dopravy integrací jednotlivých druhů dopravy a zvýšením její kvality, a eliminovat tak růst dopravní zátěže ekonomických center individuální

automobilovou dopravou. Umožnit obyvatelům venkovských oblastí dojížděku do míst s vyšší nabídkou pracovních příležitostí.

- Zkvalitnit infrastrukturu krizového řízení kraje (včetně integrovaného záchranného systému).

3.1.3 Strategie pro dosažení cílů

V souladu se stanovenými cíli budou provedena opatření pro rozvoj regionální silniční infrastruktury zajišťující zlepšení dostupnosti celého území Moravskoslezského kraje návazně na silnice I. třídy a budovanou dálniční síť. V Bílé knize rekonstrukce a modernizace silnic II. a III. třídy Moravskoslezského kraje pro léta 2007-13 budou určeny priority ve vazbě na zlepšování dostupnosti, zvyšování bezpečnosti dopravy a vytváření podmínek pro rozvoj podnikání.

Bude podporován rozvoj komunikací, zajišťujících zvýšení dostupnosti okrajových území Moravskoslezského kraje a zároveň zvýšení prostupnosti státní hranice, zejména hranice s Polskem.

Bude podporován rozvoj systémově vymezených místních komunikací tam, kde přispívají ke zlepšení podmínek pro podnikání nebo cestovní ruch, zlepšení životního prostředí, zvýšení bezpečnosti provozu a zkvalitnění dopravního propojení obcí regionu.

Na silniční síti II. a III. třídy budou realizována opatření ke zvýšení bezpečnosti a snížení vlivu provozu na životní prostředí.

Budou realizována opatření ke zvýšení odbavovací kapacity mezinárodního letiště Ostrava, zvýšení bezpečnosti leteckého provozu a cestujících a bezpečnostní opatření, nutná pro zabezpečení režimu dle Schengenských dohod. Budou vytvářeny podmínky pro rozvoj dalších služeb letiště, jako jsou cargo, opravy letecké techniky nebo výcvik letištních bezpečnostních služeb. Bude realizována výstavba silnic a účelových komunikací, napojujících letiště a sousední průmyslovou zónu na silniční síť, a bude realizováno napojení letiště na železniční síť, včetně výstavby železničního terminálu a pořízení kolejových vozidel pro osobní dopravu. Kromě rozvoje mezinárodního letiště Ostrava bude podporován také rozvoj letišť všeobecného letectví, směřující ke zvýšení kvality jejich služeb a zvýšení bezpečnosti.

Bude zvyšována atraktivita veřejné dopravy integrací veřejné dopravy v rámci kraje, včetně potřebného technického vybavení, usnadněním přestupu mezi jednotlivými dopravními systémy, budováním a rekonstrukcemi dopravních terminálů, zkvalitněním vybavení dopravců bezbariérovými vozidly s nízkými emisemi a zvyšováním podílu elektrické trakce v městské hromadné dopravě. Pro plynulost dopravy budou zaváděny systémy řízení dopravy, umožňující preferenci veřejné dopravy.

Pro zvýšení atraktivity cyklistické dopravy jako ekologické alternativy individuální silniční dopravy bude podporováno budování cyklistických stezek a cyklotras, umožňujících bezpečnou cestu do školy, zaměstnání nebo za zábavou.

Jako základní článek krizového řízení v kraji bude vybudováno krajské centrum tísňového volání, které bude společné pro všechny emergentní složky v kraji a bude současně sloužit i pro město Ostrava. Realizace tohoto centra naváže na zkušenosti s realizací městského centra tísňového volání v Ostravě, které je již 10 let v provozu a vyžaduje inovaci. V návaznosti na budování nových komunikací a průmyslových zón bude potřeba vybudovat a vybavit nová výjezdová stanoviště a modernizovat technické vybavení stávajících.

U velkých investic, pokud to bude metodika způsobilých výdajů, veřejné podpory a zadávání veřejných zakázek umožňovat, bude podporováno partnerství veřejného a soukromého sektoru.

3.1.4 Hlavní oblasti podpory

Prioritní osa je strukturována do následujících oblastí podpory:

- Rozvoj regionální silniční dopravní infrastruktury
- Rozvoj a dostupnost letiště Ostrava
- Rozvoj dopravní obslužnosti
- Infrastruktura integrovaného záchranného systému a krizového řízení

Oblast podpory 1.1 Rozvoj regionální silniční dopravní infrastruktury

- Modernizace a výstavba silnic II. a III. třídy, včetně odstranění největších dopravních závad na silniční síti a na průtazích měst, zvyšující bezpečnost a plynulost dopravy – rekonstrukce nehodových, rizikových nebo nekapacitních úseků a křižovatek, dopravní informační a řídicí systémy.
- Výstavba obchvatů měst a obcí pro silnice II. a III. třídy.
- Podpora výstavby, modernizace a rekonstrukce místních komunikací v oblasti ovlivněné dopravou pro významné průmyslové zóny.
- Podpora výstavby, modernizace a rekonstrukce komunikací (mimo komunikace I. třídy a dálnic) pro zpřístupnění průmyslových zón a podnikatelských areálů, objektů cestovního ruchu, apod..
- Výstavba, modernizace a rekonstrukce infrastruktury pro překračování hranic (Polsko, Slovensko) a související infrastruktury (mimo komunikací I. třídy a dálnic).
- Rozšíření infrastruktury pro pěší a cyklistickou dopravu – zpracování koncepce, projektová příprava a realizace oddělených komunikací pro cyklisty a pěší.
- Rekonstrukce stávajících komunikací, po kterých jsou vedeny mezinárodní a regionální cyklotrasy.

Oblast podpory 1.2 Rozvoj a dostupnost letiště Ostrava

Zvýšení kapacity pro osobní i nákladní přepravu včetně zázemí

- Rozšíření infrastruktury a technického vybavení pro provoz letiště (vybavení pro provoz za nízké dohlednosti, rozšíření pojezdových drah, rozšíření odbavovací plochy pro letadla, příletová hala).
- Vznik nových služeb (kryté parkoviště), modernizace bezpečnostní infrastruktury (řídicí věž, bezpečnostní komplex).
- Stroje a vybavení pro odbavování letadel, údržbu dráhových systémů a technické prostředky letištního záchranného systému.
- Infrastruktura pro realizaci podnikatelských aktivit souvisejících s leteckým provozem v prostoru letiště.

Zajištění dopravního napojení na Ostravu a okolní města a regiony

- Výstavba napojení letiště na železniční dopravu, včetně pořízení nových kolejových vozidel a výstavba přestupního železničního terminálu.
- Rekonstrukce a výstavba účelových komunikací.

Rozvoj všeobecného letectví v Moravskoslezském kraji

- Podpora rozšíření a modernizace infrastruktury pro všeobecné a sportovní letectví a podpora výstavby heliportů pro vrtulníkovou dopravu.

Oblast podpory 1.3 Rozvoj dopravní obslužnosti

Rozvoj integrovaného dopravního systému na území kraje a podpora regionální veřejné dopravy

- Integrace a zavádění integrovaných systémů veřejné dopravy na úrovni kraje.
- Obnova odbavovacích systémů.
- Zavádění řídicích a informačních systémů pro městskou hromadnou dopravu.

Zvýšení atraktivity hromadné dopravy dobudováním související infrastruktury

- Budování a rekonstrukce přestupních terminálů pro přestup mezi jednotlivými dopravními systémy, rekonstrukce a budování vybraných zastávek (včetně železničních).
- Zajištění návaznosti na individuální dopravu (vyčlenění a rozšíření ploch pro dopravu v klidu, záchytná parkoviště, parkoviště typu P+R, ekologické formy parkování), doplňující stavby integrující jednotlivé druhy dopravy.
- Modernizace a výstavba ekologických systémů městské a příměstské hromadné dopravy, včetně pořízení a modernizace vozidel a doprovodné infrastruktury (silniční vozidla s alternativním pohonem, snižování emisí vozidel s naftovými motory).
- Podpora obnovy vozového parku drážních vozidel hromadné přepravy osob.

Při pořízování a modernizaci vozidel a rekonstrukci související infrastruktury (úpravy zastávek a stanic) budou upřednostněna řešení zajišťující zlepšení dostupnosti veřejné dopravy pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace.

Oblast podpory 1.4 Infrastruktura integrovaného záchranného systému a krizového řízení

Rozvoj integrovaného záchranného systému a systémů krizového řízení včetně technického a komunikačního zabezpečení

- Systém havarijní komunikace mezi obyvateli, podniky a veřejnou správou
- Zefektivnění systému příjmu tísňových volání, vysílání sil a prostředků.
- Výstavba a rekonstrukce výjezdových stanovišť a pořízení a modernizace jejich technického vybavení.
- Havarijní plány.

3.1.5 Kategorie intervencí

Kód	Název
18	Mobilní železniční prostředky
23	Regionální cesty
24	Cyklistické stezky
25	Městská doprava
26	Multimodální doprava
28	Inteligentní dopravní systémy
29	Letiště
52	Zavádění čisté městské hromadné dopravy
53	Zlepšení – prevence rizika (včetně návrhu a implementace plánů a opatření zaměřených na zvládnutí přírodních a technologických rizik)

3.1.6 Příjemci

- Moravskoslezský kraj, organizace jím zřízené a založené,
- obce, dobrovolné svazky obcí, organizace zřízené a založené obcemi a dobrovolnými svazky obcí,
- nestátní neziskové organizace,
- Správa železniční dopravní cesty,
- dopravci zajišťující veřejnou dopravu na základě závazku veřejné služby,
- vlastníci zastávek veřejné hromadné dopravy,
- Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje.

3.1.7 Forma podpory

Nevratná přímá pomoc (dotace).

V případě veřejné podpory bude veřejná podpora propočítána k celkovým způsobilým výdajům projektu a nepřekročí 40 % těchto výdajů (NGE - čistý ekvivalent grantu). Celková výše veřejné podpory pro jednotlivé příjemce tak nesmí překročit strop veřejné podpory, stanovený v regionální mapě intenzity veřejné podpory na období 2007 - 2013 dle Pravidel EK pro národní regionální podporu č. 2006/C54/08.

3.1.8 Typ podpory

Individuální projekty.

3.1.9 Flexibilita (křížové financování)

Flexibilita nebude využita.

3.1.10 Koordinace s intervencemi jiných OP

Prioritní osa Regionální infrastruktura a dostupnost ROP Moravskoslezsko bude komplementární především k OP Doprava, dále pak k OP Životní prostředí a Integrovanému operačnímu programu, k operačním programům přeshraniční spolupráci Česko-Polsko a Slovensko-Česko a bude koordinována v oblasti dopravní infrastruktury s ROP Střední Morava.

Ve vztahu k OP Doprava řeší silnice II. a III. třídy, dále pořízení vozidel pro hromadnou dopravu a opatření k integraci dopravy a budování komunikací pro cyklisty a pěší.

Ve vztahu Programu rozvoje venkova (PRV) bude ROP řešit modernizaci a výstavbu místních komunikací, které mají význam pro ekonomický rozvoj, které budou zpravidla součástí komplexních projektů, zatímco PRV řeší místní komunikace v obcích do 500 obyvatel a s investičním nákladem do 5 mil. Kč.

V oblasti zlepšování kvality ovzduší bude ROP podporovat pořizování vozidel MHD s alternativními pohony ve městech, ve kterých v průběhu 5 let alespoň ve třech letech došlo k překročení některého imisního limitu pro suspendované částice frakce PM₁₀, včetně podpůrné infrastruktury pro tato vozidla.

Ve vztahu k IOP bude pak řešit krajskou část infrastruktury pro krizové řízení, které je v majetku a zodpovědnosti kraje.

3.2 Prioritní osa 2 Podpora prosperity regionu

3.2.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy

Tato prioritní osa je zaměřena na podporu prosperity regionu zajištěním dostupnosti infrastruktury veřejných služeb (školství, sociální péče, zdravotnictví), rozvojem cestovního ruchu, odstraňováním nevyužívaných ploch a zlepšením vnímání regionu jeho obyvateli, podnikateli působícími v regionu a potenciálními investory a turisty.

Dostupnost a zvyšování kvality a efektivnosti vybraných veřejných služeb

Poskytování veřejných služeb je limitováno nedostatečným materiálním a technickým zajištěním v důsledku omezených finančních prostředků.

Vzdělávání

Vzdělávání musí reagovat na priority vzdělávací politiky – princip celoživotního učení a zvyšování efektivnosti vzdělávacího systému. Významnou roli v této oblasti hraje znevýhodnění podmínek vzdělávání, které je dáno nižší průměrnou úrovní ekonomického, sociálního a kulturního statutu rodin v kraji, a nerovnoměrné působení tohoto faktoru v mikroregionech kraje. Cílem vzdělávací politiky Moravskoslezského kraje je eliminovat znevýhodnění, dané prostředím rodin, ze kterých pocházejí žáci. Na tyto výzvy je nutno reagovat i v oblasti materiálního vybavení škol podporou jejich komunitní role a rozvojem zařízení pro aktivní využívání volného času mládeže.

Dalším významným problémem je vyvážení aktuálních požadavků trhu práce, vycházejících z rozvoje tradiční ekonomiky kraje (odvětví uhelné, ocelářské, strojírenské, chemické, dřevozpracující a stavebních hmot) s novými strategickými ekonomickými prioritami (informační technologie, bezpečnost, mechatronika, nové materiály, environmentální technologie, obnovitelné zdroje). Pro řadu vzdělávacích institucí, zejména pro střední školy, je obtížné zajistit, aby jejich vybavení bylo na úrovni současného technologického rozvoje, protože toto vybavení je nákladné. Důraz bude kladen na rozvoj dalšího vzdělávání dospělých, realizovaného na SŠ a VOŠ.

V kraji existuje síť veřejných knihoven, v níž klíčovou roli hraje Moravskoslezská vědecká knihovna, která poskytuje své informační, koordinační a metodické služby v rámci celého kraje.

Sociální péče

Podobně jako v celé západní Evropě dochází i v České republice ke stárnutí obyvatelstva. Rostoucí skupina obyvatel důchodového věku má specifické potřeby, které je nutné zohlednit. Dalšími ohroženými skupinami obyvatel jsou děti a mladiství, etnické menšiny a osoby se zdravotním postižením. Obce a nestátní neziskové organizace zajišťují převážnou část terénních služeb sociální péče. Kraj a velká města naproti tomu zajišťují provoz rezidenčních zařízení s větší kapacitou klientů. S ohledem na vyšší efektivitu a kvalitu sociálních služeb je nutno zavádět ve větší míře terénní a intervenční sociální služby a transformovat rezidenční zařízení dle současných standardů sociální péče.

Zdravotnictví

V Moravskoslezském kraji je střední délka života zejména u mužů kratší než v ostatních regionech ČR. Tato skutečnost je způsobena zejména historicky daným špatným stavem životního prostředí, strukturou průmyslu, charakterizovanou těžkými provozy se zvýšeným nebezpečím úrazu, stresem, ale i nezdravým životním stylem. Na tuto situaci je nutno reagovat zkvalitňováním zdravotní péče, využíváním moderních technologických postupů a metod, které dovolují zdravotnickým zařízením poskytovat svým pacientům lepší, kvalitnější a efektivnější zdravotní péči. K tomu je nutno zajistit modernizaci přístrojů zdravotnické techniky, případně stavebním úpravou budov tak, aby konstrukčně odpovídaly

požadavkům nových technologií a aby zdravotnická zařízení mohla poskytovat zdravotně-sociální péči osobám, znevýhodněným jejich zdravotním stavem nebo věkem.

Nezanedbatelnou úlohu v systému zdravotní péče sehraává také zdravotní prevence, která je nezbytnou součástí lékařské péče, neboť sehraává důležitou roli při bránění vzniku onemocnění, umožňuje u pacientů včas odhalit počáteční stadia závažných onemocnění a včas zahájit případnou léčbu.

Cestovní ruch

Region NUTS II Moravskoslezsko disponuje významným potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu především v segmentech pěší turistiky, lyžařské turistiky, cykloturistiky a v zimních sportech (rekreační sjezdové lyžování) v oblastech Beskyd a Jeseníků. Kromě uvedených existují také příležitosti v rozvoji některých speciálních segmentů – industriálního cestovního ruchu, kongresové turistiky nebo i venkovské turistiky.

V Moravskoslezském kraji existuje poměrně velké množství kulturních, technických a průmyslových památek, z nichž mnohé nejsou vhodným způsobem využívány jako atraktivita cestovního ruchu. Některé tyto památky jsou vhodnými kandidáty pro zápis na seznam UNESCO. Mnohým z těchto památek však chybí další doprovodná infrastruktura (přístupové komunikace, parkovací plochy, sociální zařízení apod.).

V Moravskoslezském kraji je trvalý nedostatek turistických atrakcí – velkých zábavních, sportovních a návštěvnických center. Dle monitoringu návštěvníků je zřejmé, že taková centra výrazně v Moravskoslezském kraji chybí, obzvlášť pro cílovou skupinu „rodiny s dětmi“, která je druhou nejpočetnější skupinou návštěvníků.

S výjimkou některých lokalit je v současné době v kraji relativní dostatek ubytovacích zařízení. Mnoho z nich však nedosahuje potřebné kvalitativní úrovně evropského standardu.

Brzdou rozvoje cestovního ruchu v kraji je také poměrně nízká míra organizovanosti cestovního ruchu, která je dána především nízkou mírou kooperace veřejného, soukromého a neziskového sektoru, což se projevuje především v jeho podpoře. Zřetelná je především nízká míra kooperace ze strany soukromých subjektů.

Moravskoslezský kraj má relativně dostatek turistických informačních center, jejichž kvalita je však mnohdy velmi rozdílná. V některých, především příhraničních částech kraje však turistická informační centra chybí.

V regionu dále chybí kvalitní programy pro vzdělávání odborníků pro rozvoj cestovního ruchu, chybí informační a vzdělávací programy resp. semináře k novým formám a produktům cestovního ruchu pro současné poskytovatele služeb cestovního ruchu, které by umožnily zkvalitnění těchto služeb. V portfoliu vzdělávacího systému cestovního ruchu chybí rekvalifikační programy pro vzdělávání obyvatel regionů, postižených restrukturalizací, kde mohou být některé formy cestovního ruchu novým či alternativním zdrojem obživy (např. venkovská turistika).

Brownfields

Jedním z důsledků průmyslové historie Moravskoslezského kraje, vývoje sídelní struktury, ale i vývoje zemědělství v posledních 15 letech, je existence řady ploch, které ztratily své původní funkční využití – jedná se o bývalé průmyslové areály, krajinu postiženou těžbou uhlí, nevyužívané zemědělské areály i objekty občanské vybavenosti.

Marketing regionu

Moravskoslezský kraj je v současnosti stále spojován s negativním image minulosti, především s těžkým průmyslem (doly, hutě) a jeho následky (zdevastované životní

prostředí). Kraj je vnímán jako sociálně slabý, s nízkou kupní silou. Mediální obraz kraje je negativní a je horší než u jiných krajů. Byla zpracována Marketingová strategie kraje na období 2006-2008, která systematicky řeší změnu image regionu.

3.2.2 Cíle prioritní osy

Globální cíl prioritní osy:

Zvýšit prosperitu ekonomiky a kvalitu života v regionu a snížit míru nezaměstnanosti.

Specifické cíle:

- Zvýšit kvalitu života v regionu budováním, modernizací a rekonstrukcí infrastruktury veřejných služeb.
- Zvýšit prosperitu regionu vytvářením podmínek pro rozvoj cestovního ruchu.
- Vhodným způsobem využít opuštěné areály v souladu s potřebami regionu.
- Změnit image kraje.

3.2.3 Strategie pro dosažení cílů

Prosperita regionu závisí na mnoha faktorech, z nichž Regionální operační program bude podporovat rozvoj infrastruktury veřejných služeb, rozvoj cestovního ruchu, regeneraci brownfields a změnu image regionu.

Podpora infrastruktury veřejných služeb se zaměřuje na hmotné investice v oblasti vzdělávání, infrastruktury sociálních a zdravotních služeb, infrastruktury pro využití volného času a zajištění informačních služeb pro občany prostřednictvím sítě knihoven, a dále sociální integraci specifických skupin, ohrožených sociálním vyloučením.

V oblasti vzdělávací infrastruktury bude podporována modernizace vybavení škol tak, aby odpovídala požadavkům vzdělávání pro 21. století, bude podporována komunitní role škol a vybavení pro aktivní využívání volného času, a to včetně rekonstrukce budov. Současně budou vytvářeny podmínky pro přípravu a nabídku kvalitních pracovníků pro nová strategická odvětví v množství, které nejen vyhoví současné poptávce, ale bude také iniciovat růst této poptávky v budoucnu. Realizace podpory bude navazovat na Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje.

Bude podporován rozvoj infrastruktury sociálních služeb včetně infrastruktury pro sociální integraci specifických skupin ohrožených sociálním vyloučením tak, aby byla zajištěna přiměřená dostupnost a odpovídající kvalita těchto služeb v souladu se schválenou Koncepcí sociálních služeb a krajským plánem vyrovnávání příležitostí v Moravskoslezském kraji a připravovaným Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb kraje, v němž bude využito mimo jiné i výstupů z komunitních plánů obcí.

Podpora infrastruktury zdravotních služeb bude zaměřena na zvýšení kvality služeb a efektivní vynakládání zdrojů. Bude podporováno pořízení zdravotnické techniky, případné stavební úpravy budov a programy zdravotní prevence.

V oblasti rozvoje cestovního ruchu bude podpora směřovat ke kvantitativně i kvalitativně vyšší úrovni turistických atrakcí, služeb a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu, tvorbě produktových balíčků, zvyšování kvality řízení a organizace cestovního ruchu a využití nových způsobů financování rozvoje cestovního ruchu. Podpora bude poskytována v souladu s regionální strategií rozvoje cestovního ruchu, která je zahrnuta v Marketingové strategii rozvoje cestovního ruchu v turistickém regionu Severní Morava a Slezsko, případně v budoucnu tvořenými strategiemi cestovního ruchu.

Rozvoj lokalit typu brownfields bude podporován vzhledem k tomu, že tato území až na výjimky jsou nezajímavá pro soukromé investice. Lze je prakticky nabízet pro soukromé

investice pouze jako „minulý brownfield“, to znamená jako lokality, které již regenerací prošly. Vzhledem k nákladům a budoucím výnosům jsou projekty regenerace brownfields ve velké míře závislé na financování z veřejných zdrojů.

Bude budována image regionu ve vazbě na čtyři oblasti – Moravskoslezský kraj jako nejlepší místo k životu, ke studiu, podnikání a trávení volného času (turistická destinace).

U velkých investic, pokud to bude umožňovat metodika způsobilých výdajů, veřejné podpory a zadávání veřejných zakázek, bude podporováno partnerství veřejného a soukromého sektoru, a to zejména v oblasti regenerace brownfields, infrastruktury veřejných služeb a rozvoje cestovního ruchu.

3.2.4 Hlavní oblasti podpory

Prioritní osa je strukturována do následujících oblastí podpory:

- Infrastruktura veřejných služeb
- Rozvoj cestovního ruchu
- Podpora využívání brownfields
- Marketing regionu

Oblast podpory 2.1 Infrastruktura veřejných služeb

Tato oblast podpory se zaměřuje na hmotné investice v oblasti infrastruktury vzdělávání, sociálních, zdravotních služeb, infrastruktury pro využití volného času a zajištění informačních služeb pro občany prostřednictvím sítě knihoven, včetně sociální integrace specifických skupin ohrožených sociálním vyloučením.

Rozvoj infrastruktury pro vzdělávání bude podporovat rekonstrukce a obnovu kapacit, materiálního a technického vybavení vzdělávacích zařízení a zařízení pro aktivní využívání volného času, která jsou ve správě obcí, kraje i neziskových organizací, občanských iniciativ a podobně, které pomáhají řešit specifické místní a regionální problémy v oblasti vzdělávání a aktivního využití volného času.

Podporovány budou investiční projekty v základním, středním, vyšším odborném školství a ve školských zařízeních se zaměřením na:

- modernizaci vybavení škol, které odpovídá současnému vývoji a moderním výukovým metodám pro praktické i teoretické vyučování tak, aby bylo na požadované úrovni technického vývoje anebo odpovídalo požadavkům zaměstnavatelů na trhu práce,
- podporu komunitní role základních a středních škol (učebny a vybavení pro další vzdělávání, zázemí pro poskytování komunitních služeb),
- podporu doprovodných aktivit, služeb škol (modernizace internátů, jídelen),
- podporu aktivního využívání volného času (modernizace sportovišť, klubů pro zájmové vzdělávání, informační centra mládeže),
- zavádění ICT a multimediálního vybavení a e-learningu do výuky ve školách a školských zařízeních s možností využití pro celoživotní učení.

V oblasti přípravy pracovníků pro strategická odvětví ekonomiky kraje bude podpora poskytována na:

- vytváření vybavení a provozování oborových center praktické přípravy pro klíčové obory MS kraje. Tato centra budou vznikat jak v rámci stávající sítě škol, tak při vybraných centrech celoživotního vzdělávání,
- infrastruktura pro přeměnu min. 1 VOŠ na vysokou školu neuniverzitního typu.

Rozvoj infrastruktury pro sociální integraci a služby sociální péče bude zahrnovat podporu projektů, které budou v souladu se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb na území Moravskoslezského kraje:

- zvyšování kvality sociálních služeb, jako jsou úpravy prostor, zajištění bezbariérovosti, instalace výtahů, pořízení vybavení aj.,
- transformace ústavů o velkém počtu uživatelů na koedukovaná zařízení komunitního typu,
- zajištění intervenčních služeb v komplexech za účelem celistvého řešení vzniklých sociálních problémů (např. podpora vzniku poradenského komplexu, který bude řešit problematiku většího počtu cílových skupin prostřednictvím specializovaných poradenských aktivit),
- rozvoj kapacit a materiálního vybavení terénních sociálních a zdravotních služeb,
- rozvoj sítě a materiálního vybavení sociálních zařízení pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace,
- rozvoj sítě a materiálního vybavení sociálních zařízení na podporu rovných příležitostí pro znevýhodněné skupiny obyvatel,
- rozvoj materiálního vybavení zařízení, poskytujících služby v oblasti prevence sociálně patologických jevů,
- rozvoj odlehčovacích služeb – ambulantních nebo pobytových služeb, poskytovaných osobám se zdravotním postižením a seniorům, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby, o které jinak pečuje v domácnosti.

Podpora zajištění efektivnosti a dostupnosti poskytování zdravotnických služeb

Bude podporována modernizace, rozvoj a vybavení zdravotnických zařízení přispívající ke zvýšení dostupnosti a kvality zdravotní péče a zlepšení zdravotního stavu obyvatel, a to se zaměřením na:

- technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení s ohledem na jeho dostupnost, kvalita a efektivní využívání,
- zvýšení dostupnosti a kvality zdravotnických zařízení pro osoby znevýhodněné jejich zdravotním stavem nebo věkem.

Podpora rozvoje veřejných informačních služeb poskytovaných knihovnami a dalšími obdobnými institucemi:

- výstavba a vybavení nového objektu Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě jako informačního centra pro rozvoj lidských zdrojů, střediska celoživotního vzdělávání občanů a koordinačního pracoviště pro poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb v kraji,
- podpora rozvoje knihovnických a informačních služeb s využitím ICT (informačních a komunikačních technologií), podpora automatizace knihovnických agend a internetizace knihoven,
- podpora tvorby elektronických informačních zdrojů vztahujících se k Moravskoslezskému kraji, včetně digitalizace a jejich zpřístupňování široké veřejnosti.

Oblast podpory 2.2 Rozvoj cestovního ruchu

- Revitalizace a zpřístupnění kulturních, technických a průmyslových památek a kulturního dědictví pro jejich využití jako atraktivit cestovního ruchu.
- Realizace nových a rozvoj stávajících objektů / center / atraktivit, zvyšujících atraktivitu regionu (návštěvnická centra, turistické „rekreačně-zábavní“ a sportovní areály, apod.).
- Cílená podpora vybraných objektů či míst při formálním postupu žádosti o zařazení do UNESCO. Podpora při budování či rekonstrukci vhodné infrastruktury u těchto objektů / atraktivit.
- Výstavba či obnova vybavenosti v oblasti sportu, rekreace a lázeňství.

- Modernizace a rozvoj areálů zimních sportů (především v Beskydech a Jeseníkách) s předpokladem možností celoročního využití.
- Rozvoj a zvyšování úrovně ubytovacích zařízení.
- Obnova, rozvoj a rekonstrukce základní a doprovodné infrastruktury pro cestovní ruch - turistické a cykloturistické trasy, naučné trasy, orientačně-informační systém, hippostezky, infrastruktura pro vodní aktivity a vodní turistiku a „in-line“ sporty.
- Rozvoj upravovaných lyžařských běžeckých tras a areálů.
- Zlepšení kvality infrastrukturních služeb cestovního ruchu (cyklobusy, skibusy, cykloservisy apod.).
- Zkvalitnění práce turistických informačních center.
- Podpora tvorby nových turistických produktů a produktových balíčků.
- Zavádění kvalitativních standardů a certifikace v cestovním ruchu.

Oblast podpory 2.3 Podpora využívání brownfields

Podpora bude zaměřena na regeneraci brownfields zejména pro nepodnikatelské účely, resp. na využití brownfields, využití jejichž plochy pro zpracovatelský průmysl bude nižší než 50 %.

U projektů, které budou připravovány jako částečně finančně návratné, je předpokládáno financování formou nákladové mezery.

Podporována bude i regenerace, která nesměřuje bezprostředně k dalšímu investičnímu využití území – pro dočasnou výsadbu zeleně, dokud se pro ně nenajde jiné, ekonomicky vhodné využití, anebo pro rozšíření služeb občanské vybavenosti.

Regenerace brownfields bude zahrnovat podporu následujících fází regenerace :

- Založení revolvingového fondu regenerace brownfields.
- Podpora majetkoprávního řešení lokalit, včetně zajištění dopravní dostupnosti těchto lokalit pro místní silniční, cyklistickou a pěší dopravu.
- Projektová příprava regenerace, včetně potřebných průzkumů.
- Demolice nepoužitelných objektů a vyklizení pozemků.
- Dekontaminace území.
- Vybudování dopravní a technické infrastruktury nutné pro budoucí využití území.
- Rekonstrukce a výstavba objektů.
- Aktualizace a rozvoj databáze brownfields.
- Vzdělávání s tematikou regenerace a revitalizace brownfields pro dotčené subjekty – obce, instituce veřejné správy a odbornou veřejnost.
- Partnerství pro sladění zájmů veřejných a privátních subjektů, které jsou v procesu regenerace a revitalizace zapojeny.

Oblast podpory 2.4 Marketing regionu

Budou podporovány aktivity které budou v souladu s Marketingovou strategií kraje:

Marketingová strategie regionu

- Rozvoj jednotného vizuálního stylu.
- Zabezpečení jednotné prezentace značky kraje v rámci všech komunikačních aktivit – a to jak kraje, tak institucí, které užívají značku kraje ve svých aktivitách.
- Rozvoj obrazového konceptu značky kraje.
- Vznik publikací a prezentací nutných pro podporu image kraje u cílových skupin.

Implementace marketingové strategie

- Integrovaná marketingová komunikace –_web a e-marketing, integrace aktivit v oblasti e-marketingu, tiskoviny a sladění jejich obsahu a formy, jazykové mutace, výstavy a další.
- Public Relations a externí komunikace – zpracování strategie v této oblasti.
- Budování image institucí regionu.

- Presentace značky regionu v médiích (multimediální spoty, různé formy inzerce).

Marketingové analýzy a měření

Pro zpětnou vazbu o naplňování cílů je nutné měřit výsledky konkrétních kroků. Proto je součástí Marketingové strategie také systém marketingových analýz a výzkumů. Klíčové jsou tyto:

- Síla značky MSK (Indexový ukazatel, který vyjadřuje sílu značky a vývoj image).
- Mediální obraz kraje – je zpracováván na základě mediálních analýz.
- Spokojenost návštěvníků kraje a Indexy – CSI a CLI (Customer Satisfaction Index a Customer Loyalty Index) dle výzkumu, který probíhá v pravidelných intervalech v rámci destinačního managementu.
- Vývoj počtu návštěvníků kraje.
- Mediální analýzy.

3.2.5 Kategorie intervencí

Kód	Název
50	Rekultivace průmyslových a zamořených území
55	Propagace přírodních krás
56	Ochrana a rozvoj přírodních památek
57	Podpora zlepšení služeb v turistickém ruchu
58	Ochrana a uchování kulturního dědictví
60	Zdokonalování infrastruktury v kultuře
71	Cesty k integraci a znovuzapojení znevýhodněných osob na trhu práce; boj proti diskriminaci v přístupu na trh práce a v profesním postupu a podpora kladného přístupu k rozmanitosti na pracovišti
72	Navrhování, zavádění a provádění reforem systémů vzdělávání a odborné přípravy s cílem rozvíjet zaměstnatelnost, zvyšování významu základního a odborného vzdělávání a odborné přípravy na trhu práce a neustálé zlepšování dovedností vzdělávacích pracovníků s ohledem na inovace a znalostní ekonomiku
73	Opatření na zvýšení celoživotní účasti na vzdělávání a odborné přípravě, mimo jiné prostřednictvím opatření zaměřených na snížení počtu osob s nedokončeným vzděláním, segregace předmětů podle pohlaví a zvyšování dostupnosti a kvality základního, odborného a terciárního vzdělávání a odborné přípravy
75	Infrastruktura ve vzdělávání
76	Infrastruktura pro zdraví
77	Infrastruktura pro péči o dítě
79	Další sociální infrastruktura

3.2.6 Příjemci

- Moravskoslezský kraj a organizace jím zřízené a založené,
- obce, dobrovolné svazky obcí a organizace zřízené a založené obcemi a dobrovolnými svazky obcí,
- státní podniky,
- nestátní neziskové organizace,
- vzdělávací a poradenské instituce,
- školy a školská zařízení dle zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon),
- profesní, oborová a jiná sdružení,
- malé a střední podniky,
- zdravotnická zařízení.

3.2.7 Forma podpory

Nevratná přímá pomoc (dotace).

Návratná finanční pomoc (u projektů regenerace brownfields).

V případě veřejné podpory bude veřejná podpora propočítána k celkovým způsobilým výdajům projektu a nepřekročí 40 % těchto výdajů (NGE - čistý ekvivalent grantu). Celková výše veřejné podpory pro jednotlivé příjemce tak nesmí překročit strop veřejné podpory, stanovený v regionální mapě intenzity veřejné podpory na období 2007 - 2013 dle Pravidel EK pro národní regionální podporu č. 2006/C54/08.

3.2.8 Typ podpory

Individuální projekty.

Revolvingový fond.

3.2.9 Flexibilita (křížové financování)

Flexibilita bude využita pro:

- doprovodné aktivity k infrastruktuře veřejných služeb a marketingu kraje,
- vzdělávací aktivity doprovázející investice do rozvoje cestovního ruchu a regenerace brownfields.

3.2.10 Koordinace s intervencemi jiných OP

Oblast podpory Infrastruktura veřejných služeb bude zajišťovat budování a obnovu infrastruktury pro operační program Lidské zdroje a zaměstnanost a částečně i pro operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Doplňkově k Programu rozvoje venkova podporuje priorita 2 ROP výstavbu infrastruktury veřejných služeb v obcích nad 500 obyvatel.

V oblasti regenerace brownfields bude v ROP podporována regenerace nezemědělských pozemků do rozlohy 5 ha ve všech obcích bez rozdílu počtu obyvatel, včetně využití pro zpracovatelský průmysl (sekce D dle OKEČ). Regenerace pozemků nad 5 ha bude možná v ROP pouze za předpokladu, že jejich využití pro zpracovatelský průmysl (sekce D dle OKEČ) nepřesáhne 50 % jejich výměry. V ROP budou řešeny velké zemědělské brownfieldy (od 5 ha) pro obce bez rozdílu počtu obyvatel a menší zemědělské brownfieldy (do 5 ha) pouze v obcích nad 2000 obyvatel. Regenerace pozemků pro využití pro zpracovatelský průmysl nad 5 ha je zajištěna v OPPI a regenerace zemědělských pozemků do 5 ha v obcích do 2000 obyvatel je řešena v PRV.

V oblasti rozvoje cestovního ruchu bude ROP řešit regeneraci památek, využívaných pro cestovní ruch. Regenerace památek pro využití v cestovním ruchu bude v ROP řešena bez ohledu na velikost obce, ve které se nacházejí. V obcích do 2000 obyvatel budou ROP podporovány projekty rozvoje cestovního ruchu nezemědělských podnikatelských subjektů s minimálně dvouletou historií. Podpora projektů rozvoje cestovního ruchu začínajících podnikatelů a podnikatelů podnikajících v zemědělství a lesním hospodářství a NNO v obcích do 2000 obyvatel bude poskytována Programem rozvoje venkova.

3.3 Prioritní osa 3 Rozvoj měst

3.3.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy

Region Moravskoslezsko je nejlidnatějším krajem v ČR. Na 7 % rozlohy ČR žije 12,3 % populace (1,26 mil. obyvatel). V regionální metropoli Ostravě žije čtvrtina obyvatel celého regionu, v šestnácti městech nad 10 tisíc obyvatel žije 840 000 obyvatel, to jsou 2/3 obyvatelstva kraje. Průmyslovou činností poznamenané centrum regionu je tvořeno téměř souvislou aglomerací tří největších měst regionu (Ostrava, Havířov, Karviná), která spolu s dvěma dalšími městy (Orlová a Bohumín) a několika dalšími obcemi koncentruje téměř 600 000 obyvatel. Tato aglomerace byla postižena útlumem hornictví a restrukturalizací ostatních tradičních odvětví průmyslu. Jedním z nejzávažnějších vnějších projevů restrukturalizace průmyslu je vysoká nezaměstnanost, která je z hlediska relativních srovnání nižší než ve vybraných regionech např. severozápadních Čech, ale z pohledu absolutních čísel představuje přes 20 % všech nezaměstnaných v ČR, koncentrovaných převážně na velmi malém území ostravsko-karvinské oblasti. Tato vysoká koncentrace nezaměstnaných přináší s sebou všechny průvodní negativní jevy, jako vyšší kriminalitu, užívání drog, vznik čtvrtí s koncentrací sociálně slabých obyvatel aj. Toto území má relativně dobrou, ale mnohdy zastaralou infrastrukturu.

Další skupinou měst jsou regionální průmyslová centra (Opava, Frýdek-Místek, Třinec, Nový Jičín, Krnov, Bruntál, Kopřivnice, Frenštát pod Radhoštěm a Studénka), která tvoří kostru osídlení zbývajících území kraje. Tato města mají svou vlastní průmyslovou základnu a nezaměstnanost je zde zpravidla nižší než v centru regionu. Úroveň nezaměstnanosti je v těchto městech ovlivněna aktuálním vývojem v místních firmách, ale i u mnohých z nich také vývojem v centrální aglomeraci kraje (vysokou intenzitou dojížděky do centra).

Specifickými městy jsou město Český Těšín, které je menší částí souměstí, rozkládajícího se na české a polské straně hranice, a město Hlučín, které je z hlediska zaměstnanosti bezprostředně ovlivňováno vývojem v jádru regionu.

Města často neplní funkci katalyzátorů ekonomického rozvoje, neboť nemají dořešeny základní problémy pro svůj harmonický rozvoj (infrastruktura, sociální a zdravotní služby spojené se stárnutím populace, kvalita bydlení zejména na sídlištích atd.).

Tato prioritní osa je zaměřena na podporu vyváženého rozvoje regionu, na snižování disparit v socioekonomické úrovni uvnitř regionu soudržnosti. Bude zaměřena na rozvoj zajištění dostupnosti infrastruktury veřejných služeb (školských, sociální péče, zdravotnictví), na zlepšování prostředí ve městech, a tím ke zvyšování jejich atraktivity pro obyvatele a pro podnikání, na odstraňování nevyužívaných ploch a zlepšení vnímání regionu jeho obyvateli, podnikateli, působícími v regionu, a potenciálními investory a turisty.

Podpora této prioritní osy bude zaměřena na města s více než 10 000 obyvateli, kterých je v regionu 16. V těchto městech žijí téměř 2/3 obyvatel regionu. Města podporovaná touto prioritní osou jsou rozdělena na rozvojové póly regionu, kterými je 5 měst - Ostrava, Karviná, Opava, Frýdek-Místek a Havířov. Všechna tato města mají více než 50 000 obyvatel. Zbývajících 11 měst jsou subregionální centra rozvoje a tvoří je zbývající bývalá okresní města a další města s významnou vlastní základnou průmyslu a služeb.

Prioritní osa Rozvoj měst je propojena a úzce svázána s ostatními prioritními osami ROP, které také v různé míře přispívají k vyváženému rozvoji měst a regionu.

3.3.2 Cíle prioritní osy

Globální cíl prioritní osy:

Všestranně zkvalitnit prostředí měst a jejich občanskou i podnikatelskou infrastrukturu v souladu s potřebami jejich udržitelného rozvoje.

Specifické cíle:

- Aktivizace růstového potenciálu měst - revitalizace území měst a zajištění přípravy dalších rozvojových zón pro všechny funkce (podnikání, bydlení, volný čas, cestovní ruch).
- Rozvoj center měst a zvyšování atraktivity města - zajistit harmonický rozvoj území měst a evropský standard ochrany kulturního dědictví, především v centrech měst, kam je koncentrována velká část ekonomických a společenských aktivit.
- Revitalizace sídlišť a veřejných prostranství - stabilizovat kvalitu bydlení a života v předměstích a zónách ohrožených postupným úpadkem.

3.3.3 Strategie pro dosažení cílů

Ve většině měst se nacházejí prostory, které ztratily své původní využití, zpravidla se jedná o areály s původně výrobní funkcí, často vrostlé do obytných částí měst, které negativně ovlivňují využití území. Tyto prostory lze po jejich regeneraci znovu využít pro výrobní účely, ale také pro rozšiřování občanské vybavenosti nebo pro bydlení.

Aby se předešlo odlivu obyvatel a návštěvníků z center měst, je nutno zatraktivnit centra měst pro podnikání, bydlení i trávení volného času. Zlepšení fyzického prostředí v centrech měst, ale i na sídlištích přispěje k vyšší atraktivitě měst pro rozvoj ekonomických aktivit. Historická centra měst jsou památkově chráněna, což přináší bariéry při jejich využití pro podnikání i bydlení. Na druhé straně rekonstruovaná historická centra jsou lákadlem pro jejich návštěvníky měst i jejich obyvatele.

Velká část obyvatel měst, zejména v ostravsko-karvinské části kraje, žije v sídlištích, vzniklých v druhé polovině 20. století na okrajích historických měst, která je nutno dovybavit zařízeními občanské vybavenosti a podpořit zde rozvoj vzdělávacích, sociálních, kulturních, rekreačních a sportovních služeb. Jako jeden z důsledků ekonomické transformace vznikly na okrajích měst, ale někdy i přímo v jejich centrech, lokality s koncentrací sociálně slabých obyvatel. Tyto lokality vyžadují komplexní přístup, zahrnující zlepšení fyzického prostředí, který musí být doprovázen opatřeními v sociální a bezpečnostní oblasti.

Podpora bude zaměřena na území, u kterých z důvodu jejich charakteru je třeba přilákání soukromých investic pomocí intervence veřejného sektoru.

Bude podporována regenerace měst, zejména jejich částí, které z různých důvodů bez této podpory nejsou zajímavé pro soukromé investice, a aktivity směřující k zlepšování životního prostředí urbanizované krajiny.

3.3.4 Hlavní oblasti podpory

Prioritní osa je strukturována do následujících oblastí podpory:

Oblast podpory 3.1 Rozvojové póly regionu

Oblast podpory 3.2 Subregionální centra

Rozvoj měst bude v obou oblastech podpory zahrnovat zejména tyto aktivity:

- Zvýšení kvality ekonomicky a sociálně exponovaných území, aby plnila reprezentativní, kulturní, sociální a další městské funkce.
- Regenerace památkových objektů, zejména v centrech měst a dalších lokalitách, a zvyšování turistické atraktivity tvorbou integrovaných produktů cestovního ruchu včetně navazujících investic.
- Rekonstrukce veřejných prostranství, zejména v centrech měst a na sídlištích.
- Budování, obnova a modernizace technického vybavení měst a udržitelný rozvoj nových rozvojových zón pro podnikání, bydlení, zejména pro zvýšení jejich atraktivity pro soukromé investice.

- Zkvalitnění a rozšíření kulturního, sportovního a volnočasového zázemí a zlepšení podmínek pro kulturní a sportovní volnočasové aktivity, podpora soudržnosti obyvatel s územím, ve kterém žijí.
Tato aktivita se týká zejména sídlištních celků, kde je potřeba dále rozšiřovat možnosti kulturního, společenského a sportovního vyžití, podpořit aktivity v oblasti zájmové a spolkové činnosti s cílem vyšší identifikace obyvatel s místem, ve kterém žijí.
- Rozvoj služeb, odrážejících měnící se demografickou strukturu obyvatel – rozvoj terénních služeb pro staré občany, služby pro rodiče s dětmi umožňující jim návrat do práce.
- Realizace programů řešících zlepšení podmínek bydlení, revitalizací zanedbaných a upadajících území doprovázené opatřeními k zlepšení sociální situace obyvatel v ekonomicky a sociálně deprivovaných částí měst směřujících například ke zvýšení vzdělanosti a nebo bezpečnosti.
- Aktivity na eliminaci vlivu dopravy na kvalitu ovzduší v souladu s programem zlepšování kvality ovzduší.
- Výměna zkušeností, sdílení dobrých praktik, zvyšování znalostí a účast v sítích zabývajících se regenerací a revitalizací měst a jejich působením jako pólů rozvoje území.

V rámci komplexních projektů regenerace měst, mohou tyto projekty dále zahrnovat i aktivity uvedené v prioritních osách 1 a 2 tohoto programu, jako jsou např.:

- Výstavba, obnova, rekonstrukce a vybavení zařízení pro služby pro obyvatelstvo a podniky – zejména objekty vyšší občanské vybavenosti např. zdravotnických, sociálních služeb, atd.
- Rekonstrukce a využití zchátralých objektů a nevyužívaných ploch pro rozšiřování občanské vybavenosti, rozšiřování ploch zeleně a pro podnikání.
- Dopravní infrastruktura, infrastruktura pro veřejnou dopravu, vybavení pro dopravní obslužnost měst, cyklistické stezky a stezky pro pěší a další.

Podpora městům, tvořícím regionální póly rozvoje (oblast podpory 3.1), bude poskytována na základě integrovaných plánů rozvoje měst. U podpory subregionálních center (oblast podpory 3.2) jsou integrované plány rozvoje doporučeny, avšak nebudou vyžadovány.

3.3.5 Kategorie intervencí

Kód	Název
50	Rekultivace průmyslových a zamořených území
52	Zavádění čisté městské hromadné dopravy
58	Ochrana a uchování kulturního dědictví
59	Zdokonalování infrastruktury v kultuře
60	Jiná pomoc ke zlepšení kulturních služeb
61	Integrované projekty pro obnovu měst a venkova
68	Opatření ke zvýšení zaměstnanosti žen, snížení nerovnoprávnosti na trhu práce a zrovnoprávnění žen v práci i v osobním životě, usnadnění péče o dítě a závislé osoby
70	Specifické akce ke zvýšení účasti migrantů na zaměstnanosti s cílem posílit jejich soc. integraci
75	Infrastruktura ve vzdělávání
76	Infrastruktura pro zdraví
77	Infrastruktura pro péči o dítě
78	Infrastruktura pro bydlení

3.3.6 Příjemci

- obce, organizace zřizované a založené obcí
- Moravskoslezský kraj a organizace jím zřizované a založené,
- nestátní neziskové organizace.

3.3.7 Forma podpory

Nevratná přímá pomoc (dotace).

V rámci rozvoje měst je možnost využití iniciativy JESSICA pro zajištění revolvingového financování rozvoje měst formou fondů rozvoje měst a překlenovacích fondů.

V případě veřejné podpory bude veřejná podpora propočítána k celkovým způsobilým výdajům projektu a nepřekročí 40 % těchto výdajů (NGE - čistý ekvivalent grantu). Celková výše veřejné podpory pro jednotlivé příjemce tak nesmí překročit strop veřejné podpory, stanovený v regionální mapě intenzity veřejné podpory na období 2007 - 2013 dle Pravidel EK pro národní regionální podporu č. 2006/C54/08.

3.3.8 Typ podpory

Individuální projekty.

Individuální projekty na základě integrovaných plánů rozvoje měst.

Revolvingový fond.

3.3.9 Flexibilita (křížové financování)

Flexibilita bude využita:

- pro doprovodné aktivity k infrastruktuře veřejných služeb,
- pro vzdělávací a sociální aktivity, doprovázející investice v rámci integrovaných strategií rozvoje měst.

3.3.10 Koordinace s intervencemi jiných OP

V oblasti regenerace brownfields a ploch pro podnikání bude podporována regenerace pozemků do rozlohy 5 ha. Bez omezení plochy bude podporována regenerace brownfields, jejichž předpokládané využití pro zpracovatelský průmysl (sekce D dle OKEČ) nepřesáhne 50 % jejich výměry.

Výsadba a rekonstrukce zeleně bude podporována pouze jako součást komplexních projektů. Individuální projekty zaměřené na výsadbu a regeneraci zeleně v intravilánech obcí, sloužící k eliminaci dopravy, budou financovány z OP Životní prostředí.

Oblast zlepšení fyzického prostředí a rekonstrukce veřejných prostranství na panelových sídlištích a rekonstrukce panelových domů bude řešena prioritní osou 3 Národní podpora územního rozvoje Integrovaného operačního programu. Touto prioritní osou bude rovněž podporována tvorba a aktualizace plánů a koncepcí využití území a územních plánů měst.

3.4 Prioritní osa 4 Rozvoj venkova

3.4.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy

Moravskoslezský kraj má nadprůměrný podíl městského obyvatelstva ve srovnání s ČR, převážnou část rozlohy kraje však tvoří osídlení venkovského charakteru.

Pro Regionální operační program jsou do prioritní osy Rozvoj venkova zahrnuty obce a města s počtem obyvatel do 10 000 (283 obcí, 33,4 % obyvatel kraje). Z toho je 250 obcí velikostní kategorie do 2000 obyvatel a větších obcí, avšak s hustotou obyvatel nižší než 150 obyvatel na km². Podíl těchto obcí na počtu obyvatel regionu činí 20,5 %, avšak pokrývají 75,1 % území. Zbývajících 33 obcí tvoří obce venkovského charakteru s velikostí větší než 2000 obyvatel, které jsou součástí městských aglomerací, a obce, které leží ve venkovské krajině a tvoří přirozená centra jejího rozvoje.

Venkovský prostor Moravskoslezského kraje není homogenní. Zahrnuje oblasti, ve kterých dochází k vyliďňování a které jsou charakterizovány nevyvážeností věkového složení obyvatelstva, zhoršující se kvalitou služeb a infrastruktury (Bruntálsko, Rýmařovsko, Krnovsko, Odersko, Fulnecko, Vítkovsko), které čelí tlakům městských center, plynoucích z rozvoje městských aglomerací (Karvinsko, Třinecko, Frýdecko-Místeko, okolí Ostravy). Dále zde patří oblasti s rekreačním potenciálem (Bruntálsko, Rýmařovsko, Krnovsko, oblast Beskyd, Poodří) i oblasti, které mají potenciál stát se významným hnacím prvkem regenerace venkova (Bruntálsko, Rýmařovsko, Krnovsko, Opavsko, Těšínsko, oblast Beskyd, Fulnecko, Odersko, Bílovecko).

Podpora ROP bude s ohledem na komplementaritu s Programem rozvoje venkova (PRV), financovaným z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD), zaměřena především na rozvojové póly venkovského prostoru, na zajištění dostupnosti veřejných služeb, zachování kulturního dědictví venkova a vytváření podmínek pro rozvoj podnikání.

3.4.2 Cíle prioritní osy

Globální cíl prioritní osy:

Podpořit komplexní rozvoj venkova a zachovat základní funkce venkovského prostoru regionu Moravskoslezsko pro obyvatele, návštěvníky i investory.

Specifické cíle:

- Posílit a zlepšit prostředí venkovských obcí.
- Zachovat a rozvíjet identitu venkovských oblastí, venkovského kulturního a přírodního dědictví.
- Budování a modernizace infrastruktury veřejných služeb na venkově, vybavení pro spolkovou a zájmovou činnost.

3.4.3 Strategie pro dosažení cílů

Budou především podporovány projekty obcí, tvořících póly rozvoje venkovského osídlení a komplexní (integrované) projekty, založené na středně a dlouhodobých koncepcích rozvoje přirozených venkovských celků (mikroregionů), které budou v závislosti na charakteru těchto celků zaměřeny na vytváření podmínek pro rozvoj nezemědělského podnikání, rozvoj cestovního ruchu, zajištění dostupnosti veřejných služeb, zvyšování bezpečnosti, zvyšování atraktivity pro obyvatele i návštěvníky, zlepšení dopravní dostupnosti atd.

3.4.4 Hlavní oblasti podpory

Prioritní osa je strukturována do následující oblasti podpory:

Oblast podpory 4.1 Rozvoj venkova

Podporovány budou aktivity:

- Obnova, rekonstrukce, modernizace a estetické zlepšení venkovských sídel, veřejných budov, zástavby, veřejných prostranství a zeleně vesnic, památek, místních atraktivit a ostatních důležitých prvků venkovského dědictví.
- Podpora budování infrastruktury a služeb přesahujících působnost jednotlivé obce – občanská vybavenost.
- Rozvoj služeb, odrážejících měnící se demografickou strukturu – rozvoj terénních služeb pro staré občany, služby pro rodiče s dětmi, umožňující jim návrat do práce.
- Rekonstrukce a využití zchátralých objektů a nevyužívaných ploch pro rozšiřování občanské vybavenosti, rozšiřování ploch zeleně a pro podnikání.
- Podpora výstavby, rekonstrukce a modernizace ploch a objektů pro podnikání.
- Výstavba, obnova, rekonstrukce a vybavení zařízení pro služby pro obyvatelstvo a podniky – zejména objekty občanské vybavenosti např. školská zařízení, zařízení zdravotnických, sociálních služeb, informačních center, základní obchodní infrastruktury, tržnic, atd.
- Rozšiřování kulturních a volnočasových zařízení a aktivit – bude podporována rekonstrukce, nebo výstavba zejména víceúčelových zařízení a ploch využitelných pro spolkové, sportovní, zájmové i kulturní aktivity obyvatel i návštěvníků.
- Podpora zvyšování počítačové gramotnosti – body veřejného přístupu k internetu a vzdělávání obyvatel ve využívání informačních a komunikačních technologií, zejména využívající širokopásmového internetu.
- Zajištění dopravní obslužnosti venkovských oblastí – pořízení dopravních prostředků veřejné dopravy veřejnými subjekty, nebo subjekty provozujícími veřejnou dopravu jako závazek veřejné služby.

Budou-li podporovány komplexní projekty rozvoje venkova, mohou tyto projekty zahrnovat i intervence specifikované v prioritních osách 1 a 2 Regionálního operačního programu Moravskoslezsko, pokud jsou nezbytné k dosažení cílů koncepce rozvoje mikroregionu.

3.4.5 Kategorie intervencí

Kód	Název
58	Ochrana a uchování kulturního dědictví
59	Zdokonalování infrastruktury v kultuře
60	Jiná pomoc ke zlepšení kulturních služeb
61	Integrované projekty pro obnovu měst a venkova
69	Opatření ke zvýšení zaměstnanosti žen, snížení nerovnoprávnosti na trhu práce a zrovnoprávnění žen práci i v osobním životě, usnadnění péče o dítě a závislé osoby
75	Infrastruktura ve vzdělávání
76	Infrastruktura pro zdraví
77	Infrastruktura pro péči o dítě
79	Jiná sociální infrastruktura

3.4.6 Příjemci

- obce, dobrovolné svazky obcí a organizace zřizované a založené obcemi a dobrovolnými svazky obcí,
- organizace zřizované a založené Moravskoslezským krajem,
- nestátní neziskové organizace.

3.4.7 Forma podpory

Nevratná přímá pomoc (dotace).

V případě veřejné podpory bude veřejná podpora propočítána k celkovým způsobilým výdajům projektu a nepřekročí 40 % těchto výdajů (NGE - čistý ekvivalent grantu). Celková výše veřejné podpory pro jednotlivé příjemce tak nesmí překročit strop veřejné podpory, stanovený v regionální mapě intenzity veřejné podpory na období 2007 - 2013 dle Pravidel EK pro národní regionální podporu č. 2006/C54/08.

3.4.8 Typ podpory

Individuální projekty.

3.4.9 Flexibilita (křížové financování)

Flexibilita bude využita. pro doprovodné aktivity k infrastruktuře veřejných služeb a pro vzdělávací a sociální aktivity, doprovázející investice.

3.4.10 Koordinace s intervencemi jiných OP

Tato prioritní osa bude doplňková k Programu rozvoje venkova, prioritní ose III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova, zejména ke skupině opatření III.2 Opatření ke zlepšení kvality života na venkově.

PRV bude podporovat regeneraci zemědělských brownfields do 5 ha v obcích do 2000 obyvatel, tyto plochy jsou vyloučeny z podpory ROP. V ostatních oblastech bude podpora PRV soustředěna na obce do 500 obyvatel, s výjimkou rekonstrukcí místních komunikací a venkovského kulturního dědictví, kde bude ROP podporovat akce s náklady nad 5 mil.Kč i v obcích do 500 obyvatel.

ROP bude doplňkově k PRV řešit základní občanskou vybavenost (školství, zdravotnictví a sociální služby) a infrastrukturu pro kulturní, sportovní a další volnočasové aktivity, infrastrukturu a služby, podporu hromadné dopravy a rozvoj spolkové činnosti ve venkovských obcích nad 500 obyvatel.

3.5 Prioritní osa 5 Technická pomoc

3.5.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy

Technická pomoc slouží k financování aktivit v oblasti přípravy, řízení, monitorování, evaluace, informování a kontroly Regionálního operačního programu Moravskoslezsko. Dále bude použita pro podporu aktivit, zaměřených na posílení administrativní a absorpční kapacity strukturálních fondů v regionu NUTS II Moravskoslezsko.

3.5.2 Cíle prioritní osy

Globální cíl prioritní osy:

Vytvořit podmínky pro úspěšnou realizaci ROP budováním potřebných administrativních kapacit a stimulací tvorby projektů v rámci všech skupin potenciálních žadatelů.

Specifické cíle:

- Zajistit podmínky pro úspěšnou implementaci ROP.
- Zajistit dostatečné množství kvalitních projektů a rozvojových programů pro ROP a ostatní operační programy a vytvářet příznivé prostředí pro iniciaci těchto projektů.

3.5.3 Strategie pro dosažení cílů

Tato prioritní osa bude sloužit především Regionální radě NUTS II Moravskoslezsko, jako řídicímu orgánu Regionálního operačního programu Moravskoslezsko pro zajištění potřeb, spojených s přípravou, realizací a řízením operačního programu.

Prostředky budou využity pro zajištění vybavení úřadu Regionální rady technikou a systémy řízení a zajištění přípravy, řízení, monitorování, evaluace, informování a kontroly Regionálního operačního programu.

Bude posilována schopnost řídicího orgánu a spolupracujících institucí zajišťovat veškeré činnosti, spojené s řízením, administrací, evaluací, kontrolou a informováním, investicemi do rozvoje lidských zdrojů těchto institucí.

Jednou z podmínek úspěšné implementace operačního programu je dostatečná informovanost všech aktérů, která bude zajišťována v rámci publicity programu.

Pro zajištění dostatečné absorpční kapacity regionu bude zajištěno vzdělávání, konzultační a informační podpora pro příjemce všech operačních programů, financovaných ze strukturálních fondů a dostupných v regionu NUTS II Moravskoslezsko.

3.5.4 Hlavní oblasti podpory

Oblast podpory 5.1 Implementace operačního programu

- Technické zajištění Regionální rady a dalších subjektů, zapojených do řízení a implementace operačního programu.
- Tvorba dokumentů, potřebných pro řízení operačního programu.
- Vyhodnocení dobrých praktik a mezinárodní výměna zkušeností, relevantních k řízení a implementaci operačního programu.
- Příprava a rozvoj lidských zdrojů pro implementaci operačního programu.
- Zajištění administrace operačního programu.
- Zajištění publicity programu.
- Zpracování studií a průzkumů, nutných pro řízení, monitorování a hodnocení Regionálního operačního programu.

Oblast podpory 5.2 Podpora absorpční kapacity

- Podpora iniciace a přípravy projektů v regionu pro regionální i tématické operační programy.
- Podpora realizace projektů (aby obstály a „dotáhly“ realizaci projektů do zdárného konce).
- Rozvoj lidských zdrojů související s přípravou a realizací projektů.

3.5.5 Kategorie intervencí

Kód	Název
81	Mechanismy pro zlepšení politik a návrhu programů, monitorování a hodnocení na národní, regionální a místní úrovni
85	Příprava, realizace, monitoring a kontrola
86	Hodnocení a studie, informace a komunikace

3.5.6 Příjemci

- Regionální rada NUTS II Moravskoslezsko,

3.5.7 Forma podpory

Nevratná přímá pomoc (dotace).

V případě veřejné podpory bude veřejná podpora propočítána k celkovým způsobilým výdajům projektu a nepřekročí 40 % těchto výdajů (NGE - čistý ekvivalent grantu). Celková výše veřejné podpory pro jednotlivé příjemce tak nesmí překročit strop veřejné podpory, stanovený v regionální mapě intenzity veřejné podpory na období 2007 - 2013 dle Pravidel EK pro národní regionální podporu č. 2006/C54/08.

3.5.8 Typ podpory

Individuální projekty.

3.5.9 Flexibilita (křížové financování)

Flexibilita nebude využita.

3.5.10 Koordinace s intervencemi jiných OP

Aktivity této prioritní osy budou koordinovány s operačním programem Technická pomoc, implementovaným Ministerstvem pro místní rozvoj.

3.6 Velké projekty

Regionální operační program nepředpokládá realizaci velkých projektů ve smyslu čl. 39 nařízení ES č. 1083/2006.

3.7 Indikátory pro monitoring a evaluaci

3.7.1 Vlastnosti a charakteristiky indikátorové soustavy

Indikátorová soustava Regionálního operačního programu Moravskoslezsko je tvořena za účelem podpory efektivního řízení distribuce finančních prostředků operačního programu. Hlavními uživateli jsou manažeři programu (včetně členů Monitorovacího výboru), pracovníci monitoringu a evaluace, Evropská komise, národní koordinátor a jiní sociální a ekonomičtí partneři.

Základní struktura indikátorového systému se odvíjí od třech úrovní jeho využití:

- využití pro charakteristiku sociálně ekonomického prostředí, ve kterém jsou realizovány cíle (tuto úlohu plní kategorie kontextových indikátorů, jejichž volba vychází především z výsledků vstupní sociálně ekonomické analýzy);
- využití pro monitorovací funkce, kde hlavní úloha připadá na indikátory výstupů, kterými jsou sledovány aktivity realizované jednotlivými opatřeními, a dále na indikátory výsledků u těch opatření, kde je možno průběžně hodnotit důsledky realizovaných intervencí na chování, kapacitu nebo výkonnost příjemců SF;
- využití pro evaluační funkce, do kterého vstupují všechny indikátory, z kterých lze odvodit úspěšnost programu a které umožňují v kvantifikované podobě stanovit, jak byly splněny stanovené programové cíle. Nejdůležitějším nástrojem pro evaluaci jsou indikátory dopadu, které slouží pro hodnocení za delší časový úsek a které mohou být základem pro přijímáním strategických rozhodnutí.

Věcný rámec pro systém měření a kvantifikace programových cílů je určen charakterem předpokládaných výstupů z realizovaných aktivit a zahrnuje v souladu s metodikou Evropské komise tři úrovně indikátorů:

- **indikátory výstupů**, kterými je vyjádřen rozsah uskutečněných aktivit a které jsou součástí průběžného monitorovacího procesu,
- **indikátory výsledků**, kterými se charakterizují přímé účinky programu na příjemce,
- **indikátory dopadu**, které vyjadřují střednědobé nebo dlouhodobé účinky ROP na sociálně ekonomickou situaci, na kterou jsou globální a specifické cíle programu zaměřeny.

Pro úroveň programu jsou dále stanoveny **kontextové indikátory**, které charakterizují hlavní determinanty utvářející prostředí, v němž jsou aktivity ROP realizovány.

Soubory indikátorů jsou uspořádány podle struktury strategické části ROP, tj. podle globálního a specifických cílů, jednotlivých prioritních os a oblastí veřejných intervencí.

Navržené monitorovací a evaluační indikátory reflektují v maximální míře možností, které nabízejí současné oficiální informační zdroje, kterými disponuje ČSÚ, resortní statistiky a EUROSTAT.

Počáteční hodnota v tabulkách indikátoru představuje výchozí hodnoty z roku 2005 (resp. 2004), cílová hodnota potom rok 2013.

Indikátory dopadu slouží k měření naplnění cílů ROP. Budou měřeny s roční periodicitou, v závislosti na uveřejňování statistik jednotnými relevantními poskytovateli informací (zdroji). První měření dopadů se uskuteční nejdříve po 2-3 letech od zahájení činnosti ROP.

Dopadové indikátory budou uplatňovány zejména při zpracování strategických dle článku 29 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, závěrečné zprávy, výročních zpráv, při monitoringu a evaluaci, ad hoc činnostech, atp.

Indikátory výsledku slouží k měření skutečnosti, které bylo realizací ROP dosaženo. Tyto indikátory budou měřeny s jednoletou periodicitou, v závislosti na uveřejňování statistik jednotnými relevantními poskytovateli informací (zdroji). První měření výsledků proběhne nejdříve po 2 letech od zahájení činnosti ROP. Výsledkové indikátory budou uplatňovány při řízení ROP, v závěrečné a výročních zprávách, při monitoringu a evaluaci, ad hoc činnostech, atp.

Indikátory výstupu slouží k měření toho, co ROP podpořil. Měřeny budou s půlroční až jednoletou periodicitou, v závislosti na monitorovacích a závěrečných zprávách příjemců dotace. První měření výstupů se uskuteční nejdříve ve 2. roce realizace ROP. Výstupové indikátory budou uplatňovány zejména při řízení ROP, ve výročních a průběžných zprávách, při monitoringu a evaluaci, ad hoc činnostech atp.

Sběr věcných a finančních údajů o projektech (od fáze přijetí žádosti o spolufinancování projektu ze SF, přes výběr projektů, dohodu o spolufinancování, žádosti o provedení platby, převod plateb na účty konečných příjemců, informace o pokroku projektu, kontroly fyzické realizace projektů a kontroly vzorku projektů až po ukončení projektu), vkládání veškerých dat o projektech do monitorovacího systému programu a jejich průběžnou aktualizaci zajišťuje Úřad RR.

3.7.2 Indikátory kontextu

Jak již bylo uvedeno výše, úlohou kontextových indikátorů je nastavení kontextu měření výkonu Regionálního operačního programu Moravskoslezsko. K vystižení kontextových charakteristik sociálně-ekonomické situace byly definovány následující indikátory.

Tabulka 22 - Indikátory sociálně-ekonomické situace

<i>Indikátor</i>	<i>Měrná jednotka</i>	<i>Zdroj</i>	<i>Hodnota 2005</i>
Regionální HDP na obyvatele v PPS (ČR)	ČR = 100	ČSÚ	82,1*
Regionální HDP na obyvatele v PPS (EU 25)	EU 25 = 100	ČSÚ	58,2*
Míra registrované nezaměstnanosti	%	ČSÚ	14,23
Míra zaměstnanosti 15+	%	ČSÚ	50,3
Míra zaměstnanosti 15-64	%	MPSV	59,3
Míra ekonomické aktivity 15+	%	ČSÚ	58,4
Podíl městského obyvatelstva	%	ČSÚ	76,7*
Zaměstnanost v terciárním sektoru	%	ČSÚ	54,3

<i>Indikátor</i>	<i>Měrná jednotka</i>	<i>Zdroj</i>	<i>Hodnota 2005</i>
Podíl osob s vysokoškolským vzděláním 15+	%	ČSÚ	7,94*
Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních na tis. obyvatel	ČR = 100	ČSÚ	49
Měrné emise ze stacionárních zdrojů a) tuhé částice b) SO ₂ c) NO _x d) CO	V tunách za rok na km ²	ČHMÚ	1,27* 5,18* 4,30* 26,81*
Měrné emise z mobilních zdrojů a) tuhé částice b) SO ₂ c) NO _x d) CO	V tunách za rok na km ²	ČHMÚ	0,38* 0,08* 2,63* 5,06*

*údaje za rok 2004

3.7.3 Programové indikátory

Tyto indikátory slouží pro hodnocení globálního cíle ROP regionu soudržnosti NUTS II Moravskoslezsko, jehož znění je následující:

Urychlit rozvoj regionu a zvýšit jeho konkurenceschopnost efektivnějším využitím jeho potenciálu. Tohoto cíle bude dosaženo zejména zvyšováním kvality života obyvatel a atraktivity regionu pro investory a návštěvníky, zlepšováním podmínek pro práci i volný čas, zejména modernizací dopravní infrastruktury a rozvojem dalších atributů spokojenosti obyvatel a návštěvníků regionu. Konkurenceschopnost regionu Moravskoslezsko bude posilována vytvářením příhodných podmínek pro podnikání a aktivním marketingem Moravskoslezského kraje.

<i>Indikátor</i>	<i>Měrná jednotka</i>	<i>Zdroj</i>	<i>Kvantifikace</i>	
			<i>Hodnota 2005</i>	<i>Cílová hodnota</i>
Regionální HDP na obyvatele v PPS (EU 25)	%	ČSÚ	58,2*	75
Průměrná měsíční mzda v Kč	Přírůstek v %	ČSÚ	18 067	25
Hodnota migračního salda obyvatel	‰	ČSÚ	- 1,2*	- 0,7
Variační koeficient míry nezaměstnanosti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností	koeficient	Výpočet na základě údajů ČSÚ	21,6	17
Zaměstnanost v terciárním sektoru	%	ČSÚ	54,3	60

*údaje za rok 2004

3.7.4 Indikátory prioritních os

Indikátory prioritní osy 1: Regionální infrastruktura a dostupnost

Kód	Indikátor	Měrná jednotka	Zdroj	Kvantifikace	
				Výchozí hodnota 2005	Cílová hodnota
Indikátory výstupu					
85.01.00 Core 13	Počet projektů	Počet	Region	0	110
85.02.00 Core 14	Délka nových silnic	km	Region	0	25
85.03.00 Core 16	Délka rekonstruovaných silnic	km	Region	0	325
26.01.00 Core 31	Počet projektů	počet projektů zaměřených na ochranu proti povodním nebo lesním požárům, případně na další ochranná opatření	Region	0	1
Indikátory výsledku					
85.15.00	Počet odbavených cestujících na letištích	Nárůst v %	Region	216 259*	400
85.09.00	Podíl nízkopodlažních vozidel ve veřejné dopravě (bez vozidel ČD)	%	Region	9,8*	12,5
85.07.00	Obce zapojené do integrovaných dopravních systémů (IDS) v regionu	Počet	Region	105*	240
	Nárůst počtu řešených případů	Nárůst v %	Provozovatel, Region	84 631*	100
Indikátory dopadu					
85.04.00 Core 22	Počet obyvatel obsluhovaných MHD	Počet cestujících MHD v mil. osob	Provozovatelé, MD	232*	246
	Podíl obyvatelstva napojeného na IDS	%	Provozovatelé, ČSÚ	58*	70

*údaje za rok 2004

Indikátory prioritní osy 2: Podpora prosperity regionu

Kód	Indikátor	Měrná jednotka	Zdroj	Kvantifikace	
				Výchozí hodnota 2005	Cílová hodnota
Indikátory výstupu					
68.01.00 core 38	Počet projektů	Počet projektů zaměřených na podporu zdraví	Region	0	25
	Počet projektů	Počet projektů infrastruktury veřejných služeb	Region	0	55
88.01.00 Core 34	Počet projektů	Počet projektů v cestovním ruchu	Region	0	85
	Počet podpořených projektů, které získaly finanční podporu na regeneraci brownfields	Počet	Region	0	50
	Počet podpořených marketingových projektů	Počet	Region	0	10
Indikátory výsledku					
	Plocha vybudovaných, rekonstruovaných objektů a prostor určených pro poskytování veřejných služeb	Podlahová plocha v m ²	Region	0	155 000
88.02.00 Core 35	Počet přímo vytvořených hrubých pracovních míst	Počet	Region	0	80
88.06.00	Zvýšení využití kapacity podpořených subjektů (počet využitých lůžekodní z celkového počtu lůžekodní za rok)	Nárůst v procentních bodech	Evaluační studie	0	5
81.05.00 Core 29	Plocha revitalizovaných území	Přírůstek plochy revitalizovaného území v km ²	MŽP, region	0	1
Indikátory dopadu					
	Spokojenost občanů s kvalitou poskytovaných veřejných služeb	Index, zlepšení v %	Průzkum veřejného mínění	-	5
	HPH v kategorii „Ubytování a stravování“ v mil. Kč, v b.c.	Nárůst v %	ČSÚ	3 692	35
	% z celkové nabízené plochy využité pro podnikání	%	Evaluační studie	0	30
	Vnímání značky MSK	Index, zlepšení v %	Průzkum veřejného mínění	-	5

*údaje za rok 2004

Indikátory prioritní osy 3: Rozvoj měst

Kód	Indikátor	Měrná jednotka	Zdroj	Kvantifikace	
				Výchozí hodnota 2005	Cílová hodnota
Indikátory výstupu					
83.01.00 Core 39	Počet podpořených projektů na rozvoj městských sídel celkem	Počet	Region	0	100
Indikátory výsledku					
83.13.00	Plocha vybudovaných, rekonstruovaných objektů určených pro služby občanské vybavenosti	Podlahová plocha v m ²	Region	0	200 000
	Plocha regenerovaných a revitalizovaných veřejných prostranství	m ²	Region	0	200 000
	Počet projektů realizovaných v rámci integrovaného přístupu (akční plány)	Počet	Region	0	12
Indikátory dopadu					
	Spokojenost obyvatel s kvalitou městského prostředí	Index, zlepšení v %	Průzkum veřejného mínění	-	5

Indikátory prioritní osy 4: Rozvoj venkova

Kód	Indikátor	Měrná jednotka	Zdroj	Kvantifikace	
				Výchozí hodnota 2005	Cílová hodnota
Indikátory výstupu					
83.11.00 Core 39	Počet podpořených projektů na rozvoj venkovských oblastí celkem	Počet	Region	0	100
Indikátory výsledku					
83.13.00	Plocha vybudovaných, rekonstruovaných objektů určených pro služby občanské vybavenosti	Podlahová plocha v m ²	Region	0	100 000
	Plocha regenerovaných a revitalizovaných veřejných prostranství	m ²	Region	0	100 000
Indikátory dopadu					
	Spokojenost obyvatel s kvalitou života na venkově	Index, zlepšení v %	Průzkum veřejného mínění	-	5

Indikátory prioritní osy 5: Technická pomoc

Kód	Indikátor	Měrná jednotka	Zdroj	Kvantifikace	
				Výchozí hodnota 2005	Cílová hodnota
Indikátory výstupu					
48.01.00	Počet projektů	Počet podpořených projektů	Region	0	10
48.05.00	Realizace evaluačních studií a zpráv	Počet	Region	0	14
48.11.00	Počet uskutečněných školení, seminářů, workshopů, konferencí	Počet akcí	Region	0	50
Indikátory výsledku					
48.02.00	Celkové realizované výdaje na realizaci projektů technické pomoci	Celkové realizované výdaje na informační, poradenské a konzultační služby, na monitorování, evaluační a analytické práce v mil. Kč	Region	0	800
48.16.00	Počet osob, které se zúčastnily vzdělávacích kurzů	Počet osob, které se zúčastnily vzdělávacích kurzů v rámci technické pomoci	Region	0	1000
Indikátory dopadu					

4 Realizační část Regionálního operačního programu

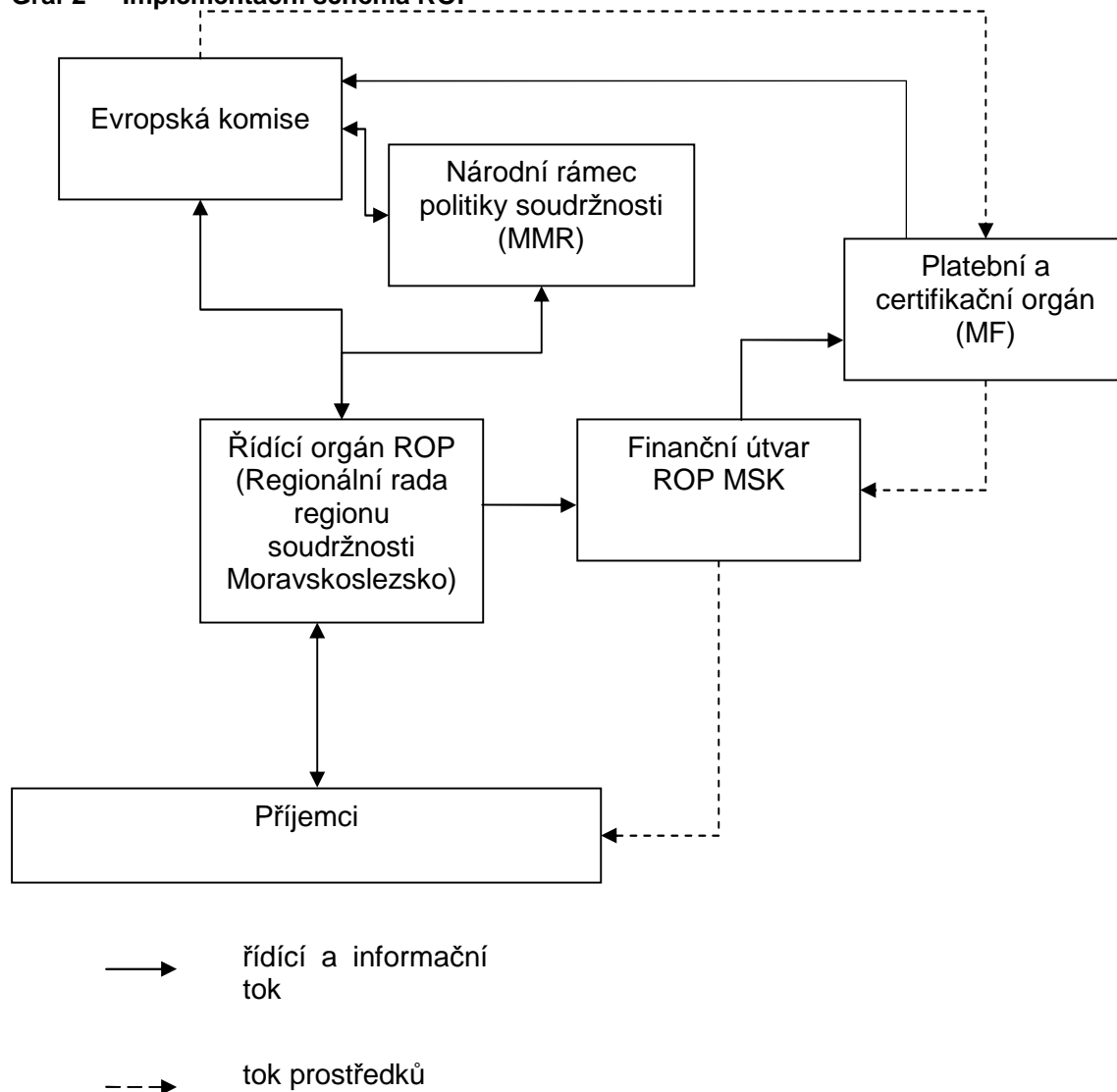
4.1 Implementace programu

Implementační struktura Regionálního operačního programu je v souladu se zákonem č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění zákona č. 138/2006 (dále Zákon) a s Nařízeními ES, relevantními pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU v programovém období 2007-2013 (viz kapitola 1.1). Vazby mezi jednotlivými subjekty, zapojenými v implementaci ROP MSK, popisuje graf č. 2. Popisy jednotlivých subjektů vycházejí z Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999.

Řídícím orgánem programu je Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko.

Cílem je vytvořit jednoduchou a přehlednou implementační strukturu, která bude v maximální možné míře vstřícná vůči příjemcům.

Graf 2 - Implementační schéma ROP

Subjekty zapojené do implementace ROP Moravskoslezsko:

- **Řídící orgán ROP** – Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko – odpovídá za řízení a provádění operačního programu v souladu se zásadou řádného finančního řízení;
- **Finanční útvar** úřadu Regionální rady – zajišťuje zejména převody prostředků příjemcům na financování projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU z prostředků rozpočtu RR;
- **Platební a certifikační orgán** – Ministerstvo financí, odbor Národní fond – zejména vyhotovuje a předkládá Evropské komisi certifikované výkazy výdajů a žádosti o platby, vyžaduje od řídicího orgánu informace o postupech a ověřeních v souvislosti s výdaji, uvedenými ve výkazu výdajů;
- **Auditní orgán** – Ministerstvo financí, odbor Centrální harmonizační jednotka – zejména zajišťuje provádění auditů za účelem ověření účinného fungování řídicího a kontrolního systému operačního programu;
- **Monitorovací výbor** – zajišťuje kvalitu provádění operačního programu zejména schvalováním kritérií pro výběr projektů, hodnocením pokroku v dosahování cílů programu a prioritních os a navrhováním změn, které přispějí k dosažení cílů nebo zlepšení řízení programu;
- **Národní rámec politiky soudržnosti**, Ministerstvo pro místní rozvoj – provádí zejména koordinaci a metodickou podporu při implementaci operačních programů, financovaných ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

Finanční toky programu jsou blíže popsány v kapitole 4.4.

V implementační struktuře programu Řídící orgán nepředpokládá zřízení zprostředkujícího subjektu.

4.2 Řídící orgán

Řídícím orgánem Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko pro období 2007-2013 je Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko (dále RR). V souladu se zásadou řádného finančního řízení bude RR zodpovědná zejména za transparentní výběr projektů, monitorování projektů, zajištění spolufinancování z veřejných zdrojů, řízení činnosti monitorovacího výboru, poskytování informací a zpráv, zajištění publicity programu atd..

Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 v čl. 60 definuje úkoly řídicích orgánů. Z tohoto Nařízení vychází také zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění zákona č. 138/2006 (dále Zákon), který paragrafem 16 zřizuje regionální rady jednotlivých regionů soudržnosti, definuje orgány Regionální rady a jejich úkoly v implementaci ROP. Orgány Regionální rady jsou dle Zákona: výbor Regionální rady (dále jen „Výbor“), předseda Regionální rady a úřad Regionální rady (dále jen „Úřad“).

Výbor Regionální rady

Výbor Regionální rady je orgánem Regionální rady regionu soudržnosti Moravskoslezsko. Členové Výboru jsou voleni z členů zastupitelstva Moravskoslezského kraje, který tvoří region soudržnosti Moravskoslezsko.

Výbor dle Zákona:

- a) schvaluje realizační a řídicí dokumentaci Regionálního operačního programu,
- b) schvaluje opatření, týkající se publicity a informovanosti o Regionálním operačním programu,
- c) schvaluje výběr projektů, kterým Regionální rada poskytne dotaci či návratnou finanční výpomoc,
- d) schvaluje rozpočet a závěrečný účet,

- e) volí předsedu a místopředsedy RR,
- f) jmenuje a odvolává ředitele Úřadu na návrh předsedy RR,
- g) stanovuje organizační strukturu a počet zaměstnanců RR,
- h) schvaluje další záležitosti, pokud tak stanoví jednací řád Výboru.

Výbor Regionální rady je odpovědný za řízení a provádění ROP MSK a dále je odpovědný zejména za:

- a) přípravu, projednání a předložení OP Evropské komisi,
- b) zavedení systému pro shromažďování spolehlivých finančních a statistických informací o provádění OP, zavedení ukazatelů monitorování a hodnocení; předávání těchto údajů v dohodnutém elektronickém formátu Monitorovacímu výboru, Platebnímu a certifikačnímu orgánu (Ministerstvo financí) a Evropské komisi (EK),
- c) zajištění vypracování výroční a závěrečné zprávy o provádění OP a (po schválení Monitorovacím výborem) předložení EK,
- d) zřízení a činnost Monitorovacího výboru programu,
- e) zajištění toho, aby Platební a certifikační orgán obdržel všechny potřebné informace o postupech a auditech, prováděných ve vztahu k výdajům pro účely vydání potvrzení o oprávněnosti výdaje,
- f) zajištění toho, aby Auditní orgán obdržel požadované dokumenty a podklady pro účely analytické a zpravodajské činnosti,
- g) zabezpečení hodnocení ROP MSK,
- h) zajištění toho, aby subjekty, které jsou zapojeny do řízení a provádění OP, včetně příjemců podpory a dalších subjektů zapojených do implementace, vedly samostatný účetní systém, nebo používaly vhodné kódové označení účtů pro všechny transakce týkající se pomoci,
- i) zabezpečení řízení k prošetření nesrovnalostí a zasílání hlášení o nesrovnalostech,
- j) zajištění nápravných opatření v případě vzniklých nedostatků,
- k) zajištění shody s národními politikami a politikami Společenství, zvláště s ohledem na zadávání veřejných zakázek, pravidla veřejné podpory, ochranu životního prostředí a rovné příležitosti,
- l) zajištění zdrojů národního spolufinancování,
- m) poskytnutí informací, které Evropské Komisi umožní provést vyhodnocení velkých projektů,
- n) plnění povinností, týkajících se informovanosti a propagace OP,
- o) výběr projektů, kterým Regionální rada poskytne dotaci či návratnou finanční výpomoc.

Předseda Regionální rady

Je statutárním orgánem Regionální rady a zastupuje ji navenek. Ze své činnosti je odpovědný Výboru.

Předsedu v jeho nepřítomnosti zastupuje místopředseda. Je-li zvoleno více místopředsedů, předsedu zastupují místopředsedové v pořadí stanoveném Výborem.

Úřad Regionální rady

Úřad Regionální rady (dále „Úřad“) je výkonným orgánem RR, který zabezpečuje veškeré úkoly spojené s funkcí řídicího orgánu ROP MSK s výjimkou těch záležitostí, které jsou svěřeny nebo vyhrazeny Výboru a předsedovi RR. Úřad také plní úkoly, spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti RR.

Úřad zajišťuje zejména následující úkoly:

- a) přijímání žádostí o podporu a organizování výzev k předkládání projektů,
- b) podávání informací o programu,
- c) posouzení formálních náležitostí a přijatelnosti předkládaných projektů,
- d) zajištění kvalitativního hodnocení projektů,

- e) přípravu smluv o financování projektu,
- f) monitorování plnění pravidel pro zadávání veřejných zakázek při realizaci úspěšných projektů,
- g) kontrola postupu prací na jednotlivých projektech,
- h) zajištění fungování monitorovacího systému – elektronické evidence dat pro monitorování a vyhodnocení implementace programu,
- i) zpracování údajů o výdajích jako podkladů pro certifikaci,
- j) příprava podkladů pro výroční a závěrečnou zprávu ROP MSK,
- k) provádění a zajištění výkonu finančních kontrol realizace projektů s cílem ověřit, zda spolufinancované výrobky a služby byly dodány a požadované výdaje byly vynaloženy v souladu s podmínkami smlouvy o financování projektu a legislativou ČR a ES,
- l) přezkoumání předložených žádostí o proplacení uskutečněných výdajů příjemci podpory (především ověření souladu se stanovenými výkonovými cíli a finančním plánem projektu, souladu s politikami a legislativou ČR i ES, posouzení, zda výdaje jsou způsobilé atd.),
- m) zajišťování publicity programu,
- n) příprava rozpočtu a závěrečného účtu RR.

Implementační, platební a kontrolní funkce Úřadu jsou striktně odděleny.

4.3 Úkoly příjemce, systém výběru projektů

4.3.1 Úkoly příjemce

Předkladatel předloží projektovou žádost pověřeným pracovníkům Úřadu. Příjemcem podpory může být pouze osoba s právní subjektivitou.

Příjemci bude poskytnuta finanční pomoc na základě smlouvy o financování mezi příjemcem a řídicím orgánem na základě zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Příjemce zajišťuje:

- a) zpracování žádostí o poskytnutí pomoci, zahrnující identifikaci, hodnocení a přípravu projektu včetně finančního plánu,
- b) přípravu zadávací dokumentace projektu,
- c) v úzké koordinaci s Řídicím orgánem zadávání veřejných zakázek a podpis příslušných smluvních dokumentů s dodavateli,
- d) řádnou realizaci projektu dle smluv, uzavřených s vybranými dodavateli,
- e) ověřování a proplácení ověřených faktur dodavatelům,
- f) fungující oddělený účetní systém projektu ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- g) vnitřní finanční kontrolu,
- h) podávání pravidelných zpráv Řídicímu orgánu o postupu projektu a případně příležitostných zpráv během přípravy,
- i) zpracování a předávání podkladů Řídicímu orgánu pro monitorování,
- j) regionální a místní publicitu a informační tabule na místě staveb ve smyslu příslušných pravidel EU.

Příjemce odpovídá za to, že výdaje projektů, požadované k proplacení v rámci ROP MSK, jsou způsobilé a že při realizaci projektu budou dodrženy podmínky smlouvy o financování a příslušná legislativa ČR a ES.

Při předkládání žádostí o platby příjemce odůvodní předkládané výdaje a doloží, že odpovídají podmínkám realizace projektů, obsažených ve smlouvě o financování. Veškeré

platební nároky musí být podloženy doklady, které prokáží, že se jedná o prostředky vynaložené efektivně, hospodárně, účelně a transparentně.

Příjemce musí zajistit vedení dokumentace o projektech, která bude dostatečnou pomůckou pro audit, zaměřený na finanční toky.

Příjemce musí umožnit, aby doklady o projektech byly kdykoliv k dispozici pro kontroly a auditní šetření, prováděné oprávněnými osobami nebo subjekty. Doklady budou archivovány v souladu s platnou legislativou ČR a ES.

4.3.2 Systém výběru projektů

Předkladatel předloží návrh projektu Řídícímu orgánu – Úřadu.

Úřad posoudí formální úplnost a přijatelnost projektu a zajistí jeho kvalitativní hodnocení dle stanovených výběrových kritérií.

Schválení projektů, kterým bude poskytnuta finanční pomoc z prostředků ROP MSK, je v kompetenci Výboru. Úřad informuje o výsledcích jednání Výboru a o jeho rozhodnutí příjemce.

Obecná kritéria výběru projektů v ROP

Kritéria pro hodnocení projektů zahrnou jak kritéria společná pro všechny oblasti podpory, tak i specifická kritéria pro hodnocení projektů v rámci jednotlivých oblastí podpory.

Při schvalování projektů jsou závazná následující obecná kritéria:

- soulad s prioritami NSRR,
- regionální dopad a význam projektu,
- hospodářský a sociální přínos, zejména dopad na regionální rozvoj,
- vyhodnocení z hlediska horizontálních témat,
- udržitelnost projektu.

4.4 Finanční řízení

Prostředky z rozpočtu EU (SF) budou Evropskou komisí zasílány na účet Platebního a certifikačního orgánu. V rámci Platebního a certifikačního orgánu metodicky řídí finanční prostředky z rozpočtu EU (SF) oddělení Metodiky finančního řízení a plateb MF ČR, které rovněž bude realizovat převody prostředků z rozpočtu EU (SF) do státního rozpočtu.

Systém finančních toků prostředků z rozpočtu EU (SF) u ROP je založen na principu financování žádostí o platbu z prostředků Regionální rady, která obdržela prostředky na financování podílu, financovaného z rozpočtu EU (SF) z rozpočtu kapitoly MMR, a podílu prostředků, odpovídajícímu národnímu spolufinancování z rozpočtu kapitoly MMR a z rozpočtů krajů. Prostředky z rozpočtu EU (SF) jsou následně zpětně proplaceny PCO na účet správce kapitoly MMR.

4.4.1 Systém finančních toků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti

Platby příjemcům probíhají formou ex-post plateb (zpětné proplacení příjemcem již uskutečněných výdajů) či formou ex-ante plateb (formou poskytnutí prostředků příjemci před realizací jeho výdajů na projekt).

1. Příjemce na základě uskutečněných výdajů vystavuje žádost v CZK o proplacení prostředků z rozpočtu Regionální rady (odpovídající evropskému i národnímu podílu), přičemž žádost je předložena ke kontrole a schválení řídícímu orgánu.

2. Řídící orgán žádost příjemce schvaluje a dává pokyn finančnímu útvaru k provedení platby na účet příjemce.
3. Finanční útvar Úřadu provádí platbu z rozpočtu Regionální rady na účet příjemce.
4. Řídící orgán na základě potvrzení od finančního útvaru Regionální rady o provedených úhradách z rozpočtu Regionální rady vystavuje souhrnnou žádost o provedení platby prostředků z rozpočtu EU (SF) z účtu Platebního a certifikačního orgánu do příslušné kapitoly státního rozpočtu.
5. Žádost o platbu je předána správci kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj, který ji potvrzuje.
6. Platební a certifikační orgán provádí kontrolu předložené souhrnné žádosti, její zaúčtování (rozhodným datem pro stanovení kurzu pro přepočet prostředků z CZK na EUR je datum zaúčtování Platebním a certifikačním orgánem) a následně úhradu prostředků z rozpočtu EU (SF) do kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj.
7. Platební a certifikační orgán žádá po provedení certifikace Evropskou komisi o doplnění prostředků na jeho účtu.
8. Evropská komise žádost odsouhlasí a zasílá prostředky na účet Platebního a certifikačního orgánu.

4.4.2 Platební a certifikační orgán (PCO)

PCO určuje vláda. Výkonem funkce PCO pro strukturální fondy („SF“) a Fond soudržnosti („CF“) bylo rozhodnutím ministra financí, vydaném na základě usnesení vlády č. 198 ze dne 22. února 2006, pověřen odbor Národní fond Ministerstva financí ČR.

PCO provádí podle článku 61 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 zejména následující činnosti:

- spravuje prostředky, poskytnuté z rozpočtu EU (SF) na účtech zřízených u ČNB,
- vypracovává a předkládá žádosti o průběžné platby a závěrečné platby Evropské komisi pro všechny programy na základě výkazů výdajů, předložených řídicími orgány,
- přijímá platby z Evropské komise,
- na základě kontroly souhrnných žádostí, předkládaných řídicími orgány, převádí prostředky z rozpočtu EU (SF) do příslušných kapitol státního rozpočtu,
- účtuje o účetních případech za oblast prostředků PCO v rámci účetní jednotky Ministerstvo financí,
- vede systém finančního výkaznictví pro prostředky PCO,
- certifikuje uskutečněné výdaje a vypracovává certifikát o uskutečněných výdajích, který zasílá spolu s žádostí o průběžnou platbu nebo závěrečnou platbu Evropské komisi,
- pro účely certifikace ověřuje řádné fungování řídicího a kontrolního systému na všech úrovních implementace, a to včetně kontrol na místě,
- vytváří a aktualizuje metodické pokyny pro provádění certifikace výdajů rozpočtu EU (SF) a pro finanční toky a kontrolu prostředků z rozpočtu EU (SF),
- vrací neoprávněně vyplacené výdaje, včetně úroků z nich, Evropské komisi, nebylo-li v souladu s pravidly ES rozhodnuto o jejich realokaci v rámci programu, ve kterém k neoprávněnému čerpání prostředků došlo,
- vrací nevyužité prostředky Evropské komisi,
- na základě odhadů, vypracovaných řídicími orgány, předkládá souhrnně za všechny řídicí orgány aktualizované odhady týkající se žádostí o platby (výhled výdajů) Evropské komisi pro běžný a následující rok do 30. dubna,
- postupuje podle pravidel řídicí kontroly,
- reaguje na připomínky a doporučení Evropské komise,
- zajišťuje koncepci a metodiku rozvoje IS VIOLA SF/CF pro výkon funkce PCO, včetně datové komunikace s monitorovacím systémem SF,

- vyhodnocuje čerpání alokací SF a CF, resp. sleduje plnění pravidla n+2 (n+3),
- předkládá Auditnímu orgánu manuály postupů Platebního a certifikačního orgánu

4.4.3 Finanční útvar Úřadu

Finanční útvar úřadu Regionální rady provádí zejména následující činnosti:

- zajišťuje převody prostředků příjemcům na financování projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU z prostředků rozpočtu RR, a to do 15 pracovních dnů od obdržení žádosti o platbu z ŘO;
- provádí přesnou a úplnou evidenci převodů prostředků příjemcům z prostředků rozpočtu RR;
- sděluje ŘO požadované údaje o provedených převodech prostředků příjemcům dle své evidence (zejména údaje o příjemci, výši převedených prostředků, den platby příjemci);
- při provádění jednotlivých činností, spojených s převody prostředků příjemcům, postupuje v souladu s interními písemnými pracovními postupy (manuály).

Podrobnější postupy v rámci finančního řízení jsou uvedeny v Metodice finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007-2013, zpracované Ministerstvem financí ČR.

4.5 Kontrolní systém

4.5.1 Auditní orgán

Auditní orgán (dále AO) se zřizuje ve smyslu čl. 62 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999 (dále Obecné nařízení). Usnesením vlády ČR č. 198 ze dne 22. února 2006 bylo výkonem funkce AO pro SF pověřeno Ministerstvo financí. Výkonem funkce AO pro SF byl rozhodnutím ministra financí pověřen útvar Centrální harmonizační jednotky pro finanční kontrolu Ministerstva financí, který je funkčně nezávislý na řídicích orgánech a na Platebním a certifikačním orgánu (dále PCO).

V souladu s požadavky relevantní legislativy ES (hlavně s článkem 62 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006) a právních předpisů ČR provádí AO zejména následující činnosti:

1. zajišťuje audit připravenosti řídicích a kontrolních systémů programů;
2. předkládá Evropské komisi před podáním první žádosti o průběžnou platbu a nejpozději do 12 měsíců od schválení příslušného programu zprávu, posuzující nastavení řídicích a kontrolních systémů programu, včetně stanoviska k jejich souladu s příslušnými ustanoveními právních předpisů ES;
3. předkládá Evropské komisi do 9 měsíců po schválení příslušného programu strategii auditu, zahrnující subjekty, které budou audity provádět;
4. zajišťuje provádění auditu ve veřejné správě za účelem ověření účinného fungování řídicích a kontrolních systémů programů;
5. předkládá každoročně Evropské komisi aktualizovanou strategii auditu, metodu výběru vzorků pro audity operací a orientační plánování auditů, zajišťující provedení auditů u hlavních subjektů a rovnoměrné rozložení auditů na celé programové období;
6. předkládá každoročně Evropské komisi konsolidovaný plán auditů prostředků poskytovaných ze SF;
7. kontroluje čtvrtletně plnění konsolidovaného plánu auditů a informuje o tomto plnění PCO;

8. zajišťuje, že PCO obdrží pro účely certifikace výsledky všech auditů, provedených AO nebo z jeho pověření;
9. zajišťuje provádění auditu ve veřejné správě na vhodném vzorku operací pro ověření výdajů, vykázaných Evropské komisi;
10. zajišťuje metodické vedení dalších auditních subjektů, zapojených do auditů ve veřejné správě u všech programů;
11. dohlíží na kvalitu auditů ve veřejné správě, prováděných dalšími auditními subjekty u projektů spolufinancovaných z SF;
12. podílí se na tvorbě a aktualizaci metodických pokynů pro provádění auditu ve veřejné správě prostředků programů;
13. předkládá každoročně v období od roku 2008 do roku 2015 Evropské komisi výroční kontrolní zprávu, která obsahuje zjištění z auditů, provedených během předchozího roku v souladu se strategií auditu programů, jakož i nedostatky zjištěné v řídicích a kontrolních systémech programů. Informace, týkající se auditů provedených po 1. 6. 2015, budou zahrnuty do závěrečné zprávy o kontrole, která je podkladem pro prohlášení o uzavření;
14. vydává každoročně pro Evropskou komisi stanovisko k tomu, zda fungování řídicího a kontrolního systému poskytuje přiměřenou záruku, že výkazy výdajů předložené Evropské komisi jsou správné a že související transakce jsou zákonné a řádné;
15. účastní se auditních misí Evropské komise na prověřování aspektů řídicího a kontrolního systému, které vyplynuly z výroční kontrolní zprávy;
16. předkládá prohlášení o částečném uzavření, ve kterém hodnotí zákonnost a řádnost dotčených výdajů dle čl. 88 Obecného nařízení;
17. předloží Evropské komisi nejpozději do 31. 3. 2017 prohlášení o uzavření, ve kterém vyhodnotí platnost žádosti o závěrečnou platbu a zákonnost a řádnost souvisejících transakcí zahrnutých do závěrečného výkazu výdajů;
18. spolupracuje s Evropskou komisí při koordinaci plánů auditů a auditorských metod a vyměňuje si s ní výsledky z provedených auditů;
19. zajišťuje, aby byly při auditorské činnosti uplatňovány mezinárodně uznávané auditorské standardy;
20. provádí analýzu nahlášených nesrovnalostí pro účely zpracovávání prohlášení o uzavření nebo částečném uzavření;
21. zpracovává každoročně zprávu o výsledcích finančních kontrol za programy pro vládu ČR.

AO nese odpovědnost za zajištění výše uvedených činností s tím, že při zachování vlastní odpovědnosti může vybranými činnostmi pověřit další auditní subjekty.

Je přípustná pouze jedna úroveň pověření k výkonu výše uvedených činností (tj. auditní subjekt nemůže činnostmi pověřit další subjekt), a to na základě veřejnoprávní smlouvy.

4.5.2 Systém finanční kontroly

Ministerstvo financí, jako ústřední správní úřad pro finanční kontrolu, v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, metodicky řídí, koordinuje a zajišťuje

výkon finanční kontroly v rámci operačního programu. Základním východiskem pro vydávání dílčích metodických pokynů, konzultovaných s příslušnými orgány Evropské komise, jsou platné právní předpisy ČR a ES.

V kontrolním systému musí být zřetelně oddělen systém kontroly ve veřejné správě a řídicí kontroly od systému interního auditu a auditu ve veřejné správě.

Vnitřní kontrolní systém

Všechny orgány, podílející se na implementaci operačního programu, budou mít zaveden potřebný řídicí a kontrolní systém, který bude v souladu s národní legislativou a bude způsobilý včas identifikovat administrativní, systémové nebo záměrné chyby a vytvářet podmínky pro prevenci vzniku chyb.

Řídicí kontrola

- je zajišťována odpovědnými vedoucími zaměstnanci a tvoří součást vnitřního řízení všech subjektů zapojených do implementace operačního programu, při přípravě operací před jejich schválením, při průběžném sledování uskutečněných operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování a následného prověření vybraných operací v rámci hodnocení dosažených výsledků a správnosti hospodaření.

S ohledem na principy účinného a efektivního řídicího a kontrolního systému v průběhu implementace programu bude zajištěno, že:

- a) všechny subjekty zapojené do řízení a kontroly programu mají jednoznačně stanoveny konkrétní funkce, a to jak v rámci celého systému implementace, tak i v rámci každého subjektu zvlášť;
- b) je dodržována zásada oddělení platebních, řídicích a kontrolních funkcí mezi jednotlivými subjekty, zapojenými do implementace programu, i v rámci subjektů samotných;
- c) jsou stanoveny jednoznačné postupy pro zajištění správnosti a způsobilosti výdajů, vykazovaných v rámci programu;
- d) jsou zavedeny spolehlivé účetní systémy, systémy monitorování a systémy finančního výkaznictví;
- e) je zaveden systém podávání zpráv o implementaci programu a projektů a monitorování;
- f) jsou přijata opatření pro provádění auditu fungování řídicího a kontrolního systému;
- g) jsou zavedeny takové systémy a stanoveny takové postupy, které zajistí podklady pro audit (audit trail);
- h) jsou stanoveny postupy hlášení a monitorování pro nesrovnalosti a vymáhání neoprávněně vyplacených částek.

Pro každou úroveň řízení a implementace programu bude vypracován manuál vnitřního kontrolního systému ve formě řízené dokumentace, která bude obsahovat detailní popis pracovních postupů pro prováděné činnosti.

Interní audit

Útvar interního auditu bude funkčně nezávislý a organizačně oddělený od řídicích a výkonných struktur a bude podřízen příslušnému vedoucímu orgánu veřejné správy.

Útvary interního auditu budou v pravidelných intervalech prověřovat vnitřní kontrolní systém. Jejich činnost bude kromě jiného zahrnovat prověřování plnění základních požadavků na vnitřní kontrolní systém. Významnou součástí bude též předkládání doporučení ke zdokonalování kvality vnitřního kontrolního systému, k předcházení nebo zmírnění rizik, k přijetí opatření k nápravě zjištěných nedostatků a konzultační činnost.

Zprávy z interních auditů, pravidelně prováděných na jednotlivých úrovních implementace, budou předkládány příslušnému vedoucímu orgánu veřejné správy. Zprávy z interních auditů na úrovni zprostředkujících subjektů budou předkládány útvaru interního auditu na úrovni řídicího orgánu. Jednotný přístup k auditu na všech úrovních implementace a reportování zjištění auditu bude podkladem pro řízení rizik na úrovni řídicího orgánu.

Kontrola ve veřejné správě (primární systém)

Řídící orgán (dále ŘO) odpovídá za řízení a provádění operačního programu v souladu se zásadou řádného finančního řízení, a proto zajišťuje, aby operace byly pro financování vybírány podle kritérií pro operační program a aby po celou dobu provádění byly v souladu s příslušnými předpisy Společenství a s vnitrostátními předpisy. ŘO zajišťuje výkon kontroly v rámci primárního systému tím, že ověřuje dodání spolufinancovaných produktů a služeb a skutečné vynaložení výdajů na operace vykázaných příjemci. ŘO zajišťuje existenci systému pro záznam a uchovávání účetních záznamů v elektronické podobě pro každou operaci a shromažďování údajů nezbytných pro audit. Úkolem ŘO je také zajistit, aby postupy a všechny dokumenty týkající se výdajů a auditů operačního programu byly Evropské komisi a Účetnímu dvoru k dispozici po dobu tří let od uzavření operačního programu.

Audit ve veřejné správě (sekundární a centrální systém)

Za výkon auditu ve veřejné správě na všech úrovních realizace finančních prostředků z operačního programu podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, je odpovědný AO. V rámci sekundárního systému ověřuje účinnost systému finančního řízení a kontroly a následně testuje správnost rizikových transakcí v souladu s mírou přípustného rizika pro oblast primárního systému. V rámci centrálního systému AO na základě zbytkového rizika ověřuje a hodnotí přiměřenost a účinnost fungování primárního a sekundárního systému a provádí audit vzorku operací.

Kontrola Nejvyššího kontrolního úřadu

Nejvyšší kontrolní úřad je oprávněn vykonávat nezávislou kontrolní činnost ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

Auditní činnosti prováděné orgány Evropské komise a Evropským účetním dvorem

Evropská komise se přesvědčí, že v rámci daného operačního programu byly zavedeny a účinně fungují řídicí a kontrolní systémy v souladu s článkem 72, odst. 1 Obecného nařízení. Tento audit provádí Evropská komise na základě výročních kontrolních zpráv a stanoviska AO k těmto zprávám a na základě vlastních auditů.

Evropský účetní dvůr v rámci své působnosti vykonává samostatné a nezávislé kontroly, vyplývající z jeho působnosti.

Nesrovnalosti

Všechny orgány, podílející se na implementaci operačního programu, mají povinnost hlásit ŘO zjištěná podezření na nesrovnalosti. ŘO podezření prošetří a ta, která se na základě kontrolních zjištění prokáží jako opodstatněná, předá věcně příslušným orgánům k zahájení správního nebo soudního řízení. Hlášení kontrolních orgánů je třeba vždy považovat za opodstatněná. ŘO zároveň do patnáctého dne následujícího měsíce hlásí tato opodstatněná podezření subjektům, zapojeným do vnější úrovně hlášení.

4.6 Monitorování

4.6.1 Monitorovací výbor

Monitorovací výbor je v souladu s článkem 63 a 64 Nařízení Rady (ES) č. 1783/2006 (obecné nařízení) zřízen členským státem po dohodě s řídicím orgánem operačního programu do 3 měsíců od oznámení rozhodnutí o schválení operačního programu. Rovněž složení Monitorovacího výboru je dohodnuto mezi členským státem a řídicím orgánem operačního programu. Monitorovacímu výboru předsedá zástupce členského státu nebo řídicího orgánu. Jednání Monitorovacího výboru se může s hlasem poradním účastnit zástupce Evropské komise. Cílem Monitorovacího výboru je zajistit účinnost a kvalitu poskytované pomoci.

Povinností Monitorovacího výboru je zajistit dohled nad realizací ROP MSK, zejména nad zajištěním souladu s předpisy ES a legislativou ČR, dosažením cílů programu při efektivním využití veřejných prostředků, aj.

Monitorovací výbor bude zajišťovat zejména následující úkoly v souladu s článkem 65 obecného nařízení:

- a) sledování přípravy, realizace a vyhodnocení OP, jeho efektivnosti a účinnosti,
- b) posouzení a schválení kritérií pro výběr projektů, včetně veškerých revizí těchto kritérií,
- c) hodnocení postupu při dosahování konkrétních cílů OP a při dosahování cílů pro každou prioritní osu programu,
- d) analýzu výsledků realizace OP,
- e) posouzení a schvalování výroční a závěrečné zprávy OP o provádění před jejich zasláním Evropské komisi,
- f) návrhy řídicímu orgánu k revizi či přezkoumání ROP MSK za účelem dosažení cílů ROP MSK, včetně finančního řízení,
- g) posouzení a schválení veškerých návrhů na úpravu obsahu rozhodnutí Komise o příspěvku z fondů.

Pro monitoring OP bude využíván Monitorovací systém strukturálních fondů (viz kap. 4.6.3). Systém umožní poskytnutí požadovaných výstupů pro potřeby Evropské komise.

4.6.2 Výroční zprávy a závěrečná zpráva o provádění

Řídicí orgán zasílá Komisi výroční zprávu o provádění (po schválení Monitorovacím výborem) do 30. června následujícího roku, přičemž první zpráva bude Komisi předložena v roce 2008.

Závěrečná zpráva o provádění bude postoupena Evropské komisi do 31. 3. 2017.

Všechny výroční a závěrečné zprávy o provádění by měly obsahovat následující informace:

- důležité socio-ekonomické trendy se vztahem k podpoře, včetně národních, regionálních a sektorových politik,
- postup v realizaci prioritních os a opatření ve vztahu k jejich specifickým cílům, s kvantifikací jejich fyzických indikátorů a indikátorů výsledků a dopadů,
- finanční implementaci pomoci, sumarizaci celkových výdajů, proplacených Platebním a certifikačním orgánem pro každé opatření a záznamy o celkových platbách ze strany Evropské komise a dále kvantifikaci finančních indikátorů,
- všechny kroky ze strany Řídicího orgánu a Monitorovacího výboru pro zajištění kvality a efektivnosti implementace, především:
 - monitorování, finanční kontrola a hodnocení opatření, včetně organizování sběru dat,

- přehled všech podstatných problémů vyskytujících se při řízení podpory a přehled přijatých opatření,
- opatření pro zajištění publicity,
- kroky k zajištění slučitelnosti s politikou Společenství,
- opatření, přijatá pro zajištění informovanosti a publicity OP,
- informace o významných problémech, vztahujících se k dodržování souladu s politikami Společenství, které byly zjištěny během implementace OP, a přijatá opatření pro jejich nápravu,
- vývoj ve financování velkých projektů,
- využití pomoci, vrácené Řídícímu orgánu nebo jinému veřejnému orgánu v období provádění OP dle článku 98, odstavce 2 obecného nařízení.

Každoročně poté, co bude výroční zpráva postoupena Evropské komisi, bude EK a Řídící orgán posuzovat hlavní výstupy z předchozího roku. Po tomto posouzení může EK vznést připomínky a Řídící orgán bude Komisi následně informovat o opatřeních, přijatých na základě těchto připomínek. Pokud Evropská komise dojde k závěru, že přijatá opatření jsou nedostatečná, může doporučit Řídícímu orgánu změny vedoucí k zefektivnění monitorování nebo řízení podpory. Řídící orgán by měl na takovéto doporučení reagovat zavedením doporučených změn, nebo vysvětlením, proč navržená doporučení nebyla akceptována.

Odstraňování nedostatků v monitorovacím a řídicím systému – podle doporučení Komise – je jednou z podmínek pro uskutečnění průběžných plateb.

4.6.3 Monitorovací systém strukturálních fondů 2007-2013

Způsob komunikace mezi ŘO a Evropskou komisí určí společně Evropská komise a ŘO.

Účelem výměny dat je poskytnout Evropské komisi takové informace, aby pověřené orgány mohly podávat kvalifikované zprávy o činnosti strukturálních fondů. Evropská komise tyto kategorizované informace, předávané Řídícím orgánem ROP, využívá ve výročních zprávách o strukturálních fondech, pro jasnou komunikaci o různých politikách Společenství a také z důvodu, aby mohla reagovat na žádosti institucí EU, členských států a veřejnosti o poskytování informací.

Základem pro elektronickou výměnu dat s EK je používání jednotného centrálního počítačového systému sběru dat pro prostředky ze strukturálních fondů MSC2007, který bude spravovat Ministerstvo pro místní rozvoj.

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále MMR) jako koordinátor Národního rámce politiky soudržnosti připraví a vyhlásí otevřené výběrové řízení na nový jednotný monitorovací systém strukturálních fondů v ČR, závazně využívaný všemi řídicími orgány a dalšími subjekty implementační struktury strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v České republice tak, aby byl zajištěn požadavek Národního rámce politiky soudržnosti a požadavek Evropské komise na předávání nezbytných a závazných informací. Řídící orgán ROP Moravskoslezsko bude tento nový, integrovaný a proaktivní monitorovací systém používat po jeho uvedení do provozu od 1. ledna 2009. Za přípravu tohoto nového monitorovacího systému bude zodpovídat Ministerstvo pro místní rozvoj s tím, že bude při tvorbě systému spolupracovat v součinnosti se všemi zainteresovanými subjekty.

Na základě doporučení Národního rámce politiky soudržnosti bude ŘO ROP Moravskoslezsko do doby zprovoznění jednotného monitorovacího systému užívat současnou třívrstvou architekturu monitorovacího systému. Současné úrovně (vrstvy) monitorovacího systému strukturálních fondů (centrální část CENTRAL – výkonná část

administrace projektů MONIT - úroveň příjemce ELZA) budou upraveny tak, aby splňovaly požadavky na poskytnutí závazných a povinných dat v rámci nové centrální datové věty. Údaje centrální datové věty budou jednotně definovány v Metodice monitoringu a řízení programů strukturálních fondů EU v ČR 2007-2013 a budou vzájemně porovnatelné. Řídící orgán ROP Moravskoslezsko má povinnost připravit informační systém na administraci projektů a zajistit dodávání dat v požadovaném rozsahu a ve struktuře centrální datové věty a ve stanovených termínech z úrovně příjemce a z výkonné části monitorovacího systému strukturálních fondů. Tímto bude zajištěn požadavek Národního rámce politiky soudržnosti a Evropské komise na předávání všech nezbytných informací ve vyžadovaném a závazném rozsahu.

Ministerstvo pro místní rozvoj bude v rámci procesu monitorování plnit koordinační a metodickou roli a bude zajišťovat metodické vedení. Za úpravu aplikace MSSF-CENTRAL pro programové období 2007-2013 zodpovídá Ministerstvo pro místní rozvoj.

Odpovědnost za úpravu a provoz monitorovacího systému strukturálních fondů bude rozdělena mezi ŘO ROP Moravskoslezsko a MMR následujícím způsobem:

- MMR zajistí úpravu informačního systému MONIT, včetně zprovoznění webové žádosti tak, aby byly splněny požadavky Národního rámce politiky soudržnosti pro programové období 2007 – 2013 na vykazování závazných a povinných dat ve struktuře centrální závazné datové věty. Upravený IS MONIT a webovou žádost MMR zprovozní a bude provozovat na vlastních hardwarových prostředcích. Následně bude zajišťovat rozvoj centrální části IS MONIT.

- Řídící orgán ROP získá od MMR bezplatnou podlicenci a uzavře se zhotovitelem IS MONIT servisní smlouvu na vlastní specifickou část. Toto řešení umožní řídicím orgánům zajistit informační systém tak, aby byly splněny požadavky Národního rámce politiky soudržnosti pro programové období 2007 – 2013 na vykazování závazných a povinných dat ve struktuře centrální závazné datové věty.

K zabezpečení výkonných funkcí monitorovacího systému je určen systém IS MONIT. V tomto systému budou zajišťovány procesy týkající se administrace projektu – předprojektová část (načítání žádosti o podporu, hodnocení, výběr apod.) a realizační část (finanční a věcný monitoring realizace projektů, finanční toky, kontroly apod.); MONIT předává data do MSC2007 informace o konkrétní realizaci projektů. Tyto přenosy probíhají automaticky. MONIT bude provozován na technických prostředcích MMR. Práci s MONIT budou zajišťovat pracovníci RR, kteří jsou průběžně školeni na práci s Monitorovacím systémem MONIT.

Ministerstvo financí spravuje IS VIOLA, kde dochází k přenosu dat z MSSF.

4.7 Hodnocení programu (evaluace)

Definice hodnocení programu, plynoucí z Nařízení

Evaluace OP je prováděna v souladu s povinnostmi ustanovenými v rámci článků 47 až 49 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, v souladu s metodickými pokyny Evropské komise a v souladu s metodickými pokyny MMR, Národního rámce politiky soudržnosti (NRPS). Za zajištění evaluace je odpovědný Řídící orgán OP.

Cílem evaluace je dle čl. 47 odst. 1 Nařízení:

- zvýšení kvality a efektivnosti pomoci poskytované z Fondů EU a její konzistence s cíli Evropské unie a České republiky;
- zdokonalení strategie a zefektivnění implementace operačního programu;

- zkoumání specifických strukturálních problémů České republiky a udržitelného rozvoje ve vztahu k předmětu operačního programu.

Podle čl. 48 odst. 2 a 3 obecného nařízení se jedná o

- hodnocení **předběžné (ex ante)** operačních programů - pro zlepšení připravovaných programovacích dokumentů,
- hodnocení v průběhu implementačního období
 - **dle okamžité potřeby (ad hoc)** v návaznosti na zjištění monitoringu (odchyly od cílů, požadavky revizí ap.) - pro zlepšení procesu implementace,
 - **průběžné (ongoing)**
 - **souhrnné** pro strategické zprávy podle čl. 29 odst. 2 obecného nařízení).

Mimo uvedené aktivity budou části OP hodnoceny v rámci evaluací prováděných NRPS (v souladu s Evaluačním plánem NRPS) a Evropskou komisí. OP poskytne plnou součinnost při provádění těchto evaluací.

Vlastní postupy zajištění evaluace

Povinnosti evaluace OP jsou:

- sestavování, realizace, aktualizace a vyhodnocování evaluačního plánu OP (ve vazbě na evaluační plán pro Českou republiku vytvořený NRPS);
- zajištění všech hlavních evaluací (ex-ante, ad-hoc, on-going, strategické evaluace);
- poskytování zdrojů a údajů pro provádění evaluace a využití údajů a informací z monitorovacího systému pro průřezové evaluace prováděné a organizované NRPS zejména však pro strategické zprávy 2009 a 2012 (čl. 29 odst. 2) a pro ex post hodnocení prováděné EK;
- aktivní vzájemná spolupráce s evaluátory a pracovníky evaluace na národní úrovni (s Evaluační jednotkou NRPS) a na různých úrovních implementace OP a na různých úrovních implementace strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v České republice;
- povinnost uveřejňování výsledků evaluací, a to v souladu s požadavky odst. 3 článku 47 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

Evaluační plán

Prvním krokem přípravy evaluačního procesu je sestavení evaluačního plánu, který navazuje na Evaluační plán NRPS. Evaluační plán se vypracovává na celé programové období, aktualizuje se vždy po roce a detailně rozpracovává na nejbližší kalendářní rok.

Hodnocení ex-ante ROP Moravskoslezsko je uvedeno v kapitole 6.

4.8 Publicita programu

Podle ustanovení článku č. 69 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (obecné nařízení) je řídicí orgán povinen zajistit publicitu programu, a to v souladu s prováděcími pravidly návrhu implementačního nařízení.

Globálním cílem informačních a propagačních opatření ROP MSK je:

Realizací informačních a propagačních opatření přispět k naplnění globálního cíle Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko 2007-13, zdůraznit roli Společenství a politiky soudržnosti v regionu Moravskoslezsko.

Specifické cíle jsou členěny do čtyř oblastí:

- vyvolání zájmu o EU a její politiku soudržnosti, představovanou v ČR tématickými operačními programy, regionálními operačními programy a programy mezinárodní a nadnárodní spolupráce a informování o pozitivním dopadu fondů EU na region,
- vytváření dobrého jména rozvojových programů a zapojených institucí,
- komunikace směrem ke klíčovým cílovým skupinám s cílem představení programů ROP Moravskoslezsko,
- poskytování kvalitních a komplexních informací, zejména pak potenciálním žadatelům a koncovým příjemcům, a také transparentní informování o čerpání prostředků.

K realizaci cílů budou užívány sady standardních nástrojů, jako jsou:

- publikace, metodiky, pokyny, průvodci, studie atp.,
- tiskové zprávy, prohlášení, články, televizní šoty, periodikum atp.,
- plakáty, letáky, billboardy atp.,
- digitální média, multimédia,
- web, on-line nástroje,
- propagační předměty,
- výzkumy veřejného mínění,
- konference, semináře, akce, školení, prezentace atp.,
- bezplatné telefonní linky, kontaktní informační místa,
- a další

Řídící orgán je odpovědný za zajištění publicity ROP Moravskoslezsko, a to především v následujících činnostech:

- vypracování Komunikačního plánu ROP Moravskoslezsko (KoP) na celé období implementace programu a jeho předložení EK,
- vykazování realizovaných aktivit KoP a informování Monitorovacího výboru,
- realizace opatření, které jsou v souladu s navrženými cíli a využívají standardní nástroje.

V Komunikačním plánu je kladen důraz na obecné cíle a strategické cíle ROP, cílové skupiny a nástroje, které se budou využívat. Gestorem Komunikačního plánu je Řídící orgán ROP Moravskoslezsko (bude delegována odpovědná osoba za komunikaci programu). Financování KoP bude zajištěno v rámci prioritní osy 5 Technická pomoc.

5 Finanční zajištění Regionálního operačního programu

Regionální operační program Moravskoslezsko je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Finanční plán Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko je vypracován v návaznosti na rozdělení prostředků v rámci Cíle 1 Konvergence, uvedeného v Národním strategickém referenčním rámci na období 2007 – 2013.

Finanční alokace ze strukturálních fondů Evropské unie pro Regionální operační program Moravskoslezsko vycházejí z dopisu ministra pro místní rozvoj z 5. 10. 2006 č.j. 36308/2006-21, kde byla pro regionální operační programy stanovena alokace ve výši 18 % z celkových alokací určených pro Cíl 1 Konvergence v České republice na nové programovací období. V hodnotovém vyjádření se jedná o částku 4 659,0 mil €. Asociace krajů České republiky na svém jednání dne 9. 6. 2006 rozhodla o rozdělení celkové alokace na jednotlivé regiony soudržnosti, z něhož připadá na NUTS 2 Moravskoslezsko 15,37 %. Rozdělení této částky na jednotlivé roky 2007-2013 a na jednotlivé prioritní osy Regionálního operačního programu Moravskoslezsko je obsaženo v následujících finančních tabulkách.

Tabulka 23 - Alokace ROP NUTS II Moravskoslezsko 2007-2013 podle let (v EUR)

	Strukturální fondy (ERDF)	Fond soudržnosti	Celkem
	1	2	3=1+2
2007	88 847 947	0	88 847 947
2008	93 218 257	0	93 218 257
2009	97 607 672	0	97 607 672
2010	102 202 340	0	102 202 340
2011	106 799 104	0	106 799 104
2012	111 379 161	0	111 379 161
2013	116 038 736	0	116 038 736
Celkem 2007-2013	716 093 217	0	716 093 217

Tabulka 24 - Alokace ROP NUTS II Moravskoslezsko 2007-2013 podle prioritních os programu a podle finančních zdrojů (v EUR)

Číslo prioritní osy	Název prioritní osy	Fond/ míra spolufinanco- vání vztahována k	Příspěvek Společenství	Národní zdroje	Indikativní rozdělení		Celkové zdroje	Míra spolufinan- cování	Pro informaci	
					Národní veřejné zdroje	Národní soukromé zdroje			EIB	jiné zdroje
			a	b=c+d	c	d	d=a+b	e=a/d		
1	Regionální infrastruktura a dostupnost	ERDF/veřejné	289 301 660	51 053 234	51 053 234		340 354 894	85%		
2	Podpora prosperity regionu	ERDF/veřejné	194 777 355	34 372 475	34 372 475		229 149 830	85%		22 311 957
3	Rozvoj měst	ERDF/veřejné	136 057 711	24 010 184	24 010 184		160 067 895	85%		
4	Rozvoj venkova	ERDF/veřejné	71 609 322	12 636 939	12 636 939		84 246 261	85%		
5	Technická pomoc	ERDF/veřejné	24 347 169	4 296 560	4 296 560		28 643 729	85%		
			716 093 217	126 369 390	126 369 390		842 462 607	85%		22 311 957

6 Ex-ante hodnocení ROP Moravskoslezsko – souhrnný popis

6.1 Informace o průběhu ex-ante hodnocení ROP MSK

Hodnotitel ex-ante ROP MSK – Ekonomická fakulta VŠB-Technické univerzity Ostrava (dále jen hodnotitel) byl vybrán zadavatelem – Moravskoslezským krajem v soutěži a zahájil svou práci na základě smlouvy o dílo č. 01701/2005/KŘ ze dne 22. 12. 2005.

Hodnotitel ROP MSK přistoupil k hodnocení programového dokumentu s vědomím, že hodnocení ex-ante je proces, při kterém nejen hodnotí samotný předložený programový dokument, ale aktivně spolupracuje se zpracovatelem při jeho tvorbě a poskytuje mu nezávislý odborný názor na navrhovaná řešení.

Hodnotitel ROP MSK reagoval průběžně na dílčí výstupy zpracovatele ROP MSK, tj. na jednotlivé pracovní verze ROP MSK od listopadu 2005 až do října 2006 (verze 1.0 – 2.5). Hodnotitel ROP MSK konzultoval tyto výstupy se zpracovatelem ROP MSK i se zadavatelem ROP MSK, účastnil se práce dílčích pracovních skupin ROP MSK, kulatých stolů, jednání pracovní skupiny ROP ustavené Moravskoslezským krajem, veřejného projednávání ROP a veřejného projednávání posouzení vlivů ROP na životní prostředí a veřejné zdraví. Zástupce ex-ante hodnotitele se rovněž účastnil metodických koordinačních schůzek ex-ante hodnotitelů TOP/ROP organizovaných ex-ante hodnotitelem NSRR/NRP pod záštitou Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Hodnotitel ex-ante se v období leden až říjen 2006 postupně vyjadřoval k předloženým dokumentům, které zahrnovaly situační analýzu, SWOT analýzu, návrh strategií a priorit ROP MSK, zpracovaných v závěru roku 2005. V průběhu ledna 2006 bylo zpracováno stanovisko ex-ante hodnotitele k prvním verzím dokumentu. V průběhu dubna 2006 byla zpracována stručná závěrečná zpráva o průběhu a výsledcích ex-ante hodnocení pro jednání Řídicího a koordinačního výboru. Doporučení ex-ante hodnotitele byla zpracovatelem ROP MSK brána v úvahu rovněž při dopracování programového dokumentu ve verzi 2.3 z června 2006. Další průběžné hodnocení programového dokumentu se týkalo pracovní verze 2.4 ze dne 29. 9. 2006. Vlastní ex-ante hodnocení celého programového dokumentu je obsaženo v celkové závěrečné hodnotící zprávě a vychází z finální verze ROP MSK (verze 2.5) z října 2006. Zde následuje shrnutí závěrů a doporučení.

6.2 Shrnutí závěrů a doporučení vlastního ex-ante hodnocení ROP MSK

6.2.1 Analýza zkušeností s realizací předchozích programů

Analýza zkušeností s realizací předchozích programů byla zpracována zejména na základě poznatků z implementace Společného regionálního operačního programu (SROP) v regionu NUTS II Moravskoslezsko v programovacím období 2004 – 2006. Údaje prezentované v analýze jsou vztaženy k 30. 4. 2006. Součástí analýzy je rovněž stručný přehled o využití ostatních sektorových operačních programů a programů iniciativ Společenství v regionu. Analýza poskytuje v dostatečné míře informace o průběhu využívání strukturální pomoci v regionu prostřednictvím stručného přehledu výsledků jednotlivých kol výzev k předkládání projektů realizovaných v rámci SROP k 30. 4. 2006. Informace o průběhu využívání strukturální pomoci zahrnují jak individuální projekty, tak projekty realizované prostřednictvím grantových schémat. Z analýzy finančních nároků jednotlivých kol výzev k předkládání projektů je patrné, o které priority a opatření byl v regionu největší resp. nejmenší zájem ze strany konečných příjemců resp. uživatelů. V další části analýzy zkušeností s realizací předchozích programů je uveden stručný přehled počtu předložených projektů a odpovídající

výše přiznané podpory za NUTS II Moravskoslezsko v rámci všech sektorových operačních programů. Důležitou součástí analýzy zkušeností je identifikace kritických faktorů ovlivňujících realizaci programů a jejich efektivnost. V analýze však nejsou uvedeny návrhy na věcné a procedurální změny pro implikaci v novém regionálním operačním programu vzhledem k programům stávajícím.

Situační analýza a analýza SWOT

Situační analýza (sociálně-ekonomická analýza) je provedena ve všech hlavních oblastech a ukazatelích Moravskoslezského regionu v dostatečném rozsahu. Zahrnuje rovněž informace o řadě sektorových oblastí, které nejsou ve strategii ROP MSK řešeny (např. lidské zdroje, životní prostředí, zemědělství, zdravotnictví apod.). Z hlediska obsahu socio-ekonomické analýzy převažuje v textu deskripce regionálních statistických dat jejichž časové řady končí rokem 2004. V tomto směru není situační analýza jednoznačně koncipována jako nástroj k identifikaci nejdůležitějších problémů regionu NUTS II Moravskoslezsko. Ex-ante hodnotitel doporučil v průběhu zpracování ROP MSK posílit identifikaci podstatných problémových oblastí daného území tak, aby byla zřetelná vazba na stanovené priority a oblasti intervencí. Zpracovatel akceptoval v průběhu zpracování většinu připomínek hodnotitele, a proto může být situační analýza východiskem pro identifikaci hlavních problémových oblastí regionu NUTS II Moravskoslezsko a podpořila nastavení priorit a oblastí intervencí, které je však ovlivněno centrálním rozdělením prioritních oblastí mezi ostatní operační programy. Jednotlivé závěry vyplývající ze situační analýzy mají svůj odraz v poznatcích SWOT analýzy, která je v části silných a slabých stránek členěna podle prioritních os programového dokumentu. Příležitosti a ohrožení nejsou tématicky členěny. Závěry situační analýzy a SWOT analýzy jsou přiměřeně provázány s dalšími částmi programového dokumentu v oblasti strategie programu, navazujících cílů, priorit a navazujících oblastí intervencí.

Situační analýza je převážně zaměřena na minulý vývoj a současný stav a menší pozornost je věnována vývojovým trendům v jednotlivých analyzovaných oblastech a jejich vzájemné souvislosti. V předkládané verzi dokumentu ex-ante hodnotitel konstatuje, že byl naplněn základní smysl situační analýzy i SWOT analýzy.

Zdůvodnění konzistence navrhované strategie

Hodnotitel ex-ante nezávisle prozkoumal vazbu mezi situační analýzou, analýzou SWOT, strategií a výběrem priorit a může prohlásit, že pokud jde o silné a slabé stránky, tyto mají svůj odraz v sociálním a ekonomickém kontextu a v navazující zvolené strategii a výběru prioritních os. Pokud jde o příležitosti a ohrožení, lze konstatovat, že byly identifikovány průkazně, avšak v některých případech chybí adekvátní vazba na situační analýzu. Hodnotitel však nepovažuje tuto skutečnost za závažnou.

Strategie ROP MSK vychází z endogenních přístupů k regionálnímu rozvoji a její zdůvodnění odpovídá požadavkům kladeným na obsah programových dokumentů. Strategie je formulována jako jednovariantní, alternativní strategie ani hlavní „trade-off“ nejsou uvažovány. Strategické zaměření programu je popsáno prostřednictvím globálního cíle, specifických cílů a z nich vycházejících priorit. Priority jsou dále rozvedeny do jednotlivých oblastí podpory (původní terminologie pracovala s pojmem „opatření“).

Vazby mezi globálním a specifickými cíli jsou provedeny dostatečně. Prioritní osy ROP MSK byly odvozeny z adekvátních prioritních os NRP a NSRR a jejich volba byla ovlivněna nejen vlastními potřebami regionu, ale také nezbytností zabránit v rozumné míře překrytí s operačními programy tématickými, které řeší strategické problémy na národní úrovni. Struktura prioritních os ROP MSK rovněž zohledňuje závěry a doporučení vyplývající z jednání se zástupci Evropské komise, MMR ČR a ex-ante hodnotitele NSRR.

Z výše uvedeného vyplývá, že zdůvodnění konzistence navrhované strategie je dostatečné.

Závěry týkající se navržených prioritních os a provedené kvantifikace

Specificky formulované prioritní osy a dodatková prioritní osa (technická pomoc) jsou konzistentní s globálním cílem a specifickými cíli. Odůvodnění navrhovaných prioritních os v zásadě odráží principy, zakotvené v národních a komunitárních politikách a programových dokumentech. U každé prioritní osy je specifikována strategie dosažení globálního cíle prioritní osy a přiměřeně je uvedeno, jaký problém bude její realizací vyřešen anebo alespoň zmírněn. Jak již bylo uvedeno dříve, prioritní osy jsou adekvátně zaměřeny na řešení problémů, identifikovaných v situační analýze a analýze SWOT, resp. na využití identifikovaných příležitostí a zmírnění identifikovaných ohrožení.

Nezbytnost využití veřejných zdrojů pro realizaci prioritních os není explicitně vyjádřena a vyplývá spíše z intuitivně pociťované potřeby. Každá prioritní osa je strukturována do předpokládaných oblastí podpory, které představují úroveň opatření s uvedením kategorií intervencí. Předložená posuzovaná verze programového dokumentu (2.5) obsahuje způsob realizace prioritních os v podobě strategie dosažení cílů a také výčet navrhovaných konečných příjemců pomoci.

S ohledem na dosavadní zkušenosti s realizací SROP v období 2004-2006 v Moravskoslezském kraji lze reálně předpokládat aktivní zapojení příjemců, odpovídající poptávku po zdrojích a tedy i jejich reálnou absorpční kapacitu.

Vnější koherence programu

Strategie ROP MSK respektuje zásady, které byly definovány při formulování strategie Národního rozvojového plánu ČR 2007 - 2013. Programový dokument má na úrovni priorit specifikovány vazby na Strategické obecné zásady Společenství (CSG), na strategii Národního rozvojového plánu ČR 2007 – 2013, na Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013 a na Národní program reformů ČR 2005 - 2008. Ex-ante hodnocení rovněž prověřilo vazby ROP MSK na priority jiných tematických a regionálních operačních programů, na Strategii hospodářského růstu ČR, na Strategii udržitelného rozvoje ČR a na Strategii regionálního rozvoje ČR. Ex-ante hodnotitel může konstatovat, že ROP MSK je komplementární k tematickým operačním programům (Podnikání a inovace, Lidské zdroje a zaměstnanost, Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Doprava, Životní prostředí, Program rozvoje venkova), k operačním programům přeshraniční spolupráce se Slovenskem a Polskem a bude koordinován s Regionálním operačním programem NUTS II Střední Morava, zejména v oblasti cestovního ruchu a dopravní infrastruktury. V hodnocené verzi dokumentu 2.5 existují v rámci některých priorit částečné překryvy s jinými operačními programy, zejména s IOP, OPPI a OPŽP, což je vyvoláno zejména potřebami kraje řešit některé oblasti.

Ex-ante hodnotitel prověřil dostatečnou vnější koherenci programu s relevantními strategickými dokumenty EU a s prioritami rozvojové politiky ČR.

Očekávané výsledky a dopady programu

Očekávané dopady a výsledky na úrovni globálního cíle a specifických cílů jsou specifikovány a kvantifikovány s relevantní vazbou na konkrétní prioritní osy (specifické cíle a oblasti podpory). V programovém dokumentu je uveden seznam indikátorů sociálně-ekonomické situace, dopadu, výsledku a výstupu, které mají být naplněny výchozími hodnotami a indikovanými cíli. V hodnocené verzi 2.5 programového dokumentu není indikátorová soustava ROP MSK zcela naplněna indikovanými cílovými hodnotami. Jako přímý důsledek intervencí v sociálně-ekonomické situaci se očekává růst regionálního HDP a snížení registrované nezaměstnanosti v kraji. Pokud jde o indikátory dopadů, doporučují hodnotitelé zvážit možnosti hodnocení a budoucí naplnění daty některých indikátorů jako jsou např. měrná emise z mobilních zdrojů na dotčených úsecích, hodnocení úspory v silniční dopravě, zkrácení doby mezi vznikem rizikové situace, reakcí a vyřešením. Dále doporučuje zvážit u indikátorů výstupů vhodnost používání převažujícího indikátoru „počet projektů“. Předložená verze ROP však nezahrnuje indikátory týkající se horizontálních témat

udržitelného rozvoje, informační společnosti a rovnosti příležitostí. Hodnotitel proto doporučil přihlídnout ke kategorizaci projektů podle známých horizontálních cílů.

Finanční rámec

Celkový rozsah finančního rámce ROP MSK je dán rozhodnutím vlády ČR o rozdělení prostředků ze strukturálních fondů mezi jednotlivé tematické operační programy a regionální operační programy. Nastavené finanční alokace ROP MSK vycházejí z podílu ve výši 18 % finančních prostředků určených na všechny ROP, kdy na MSK připadá 15,37 % celkového podílu. Z hlediska přidělení finančních prostředků dospěl hodnotitel ex-ante k závěru, že v dokumentu navržené rozdělení finančních prostředků odráží logickou posloupnost, situační analýza – SWOT – strategie – priority a struktura finančních alokací na jednotlivé priority (poměrové rozdělení) odpovídá potřebám a reálné absorpční kapacitě veřejných zdrojů. Pro období realizace ROP MSK bude nezbytné blíže specifikovat, z jakých zdrojů bude zajištěno „národní“ spolufinancování jednotlivých priorit.

Závěry týkající se kvality implementačních a monitorovacího systému

Implementační systém je navržen v obecné podobě a obsahuje popis kompetencí jednotlivých orgánů v rámci implementační struktury ROP MSK. Je tedy možné předpokládat, že celkový implementační a monitorovací systém je schopen fungovat racionálně a jeho funkčnost bude zajištěna. Další upřesnění však bude vyžadovat popis vztahů řídicího orgánu (Regionální rady, Výboru RR a Úřadu RR), konkrétní náplně činností Úřadu regionální rady a jejího personální zajištění kvalifikovanými a vyškolenými pracovníky. Ze znalostí situace regionu i ze zkušeností s dosavadním průběhem realizace SROP 2004-2006 lze však dovodit, že v regionu existuje nadměrná poptávka po finančních zdrojích EU a koneční žadatelé vykazují vysokou úroveň připravenosti pro předkládání vhodných projektů.

Závěry k ostatním okolnostem programového dokumentu

Dokument neobsahuje detailnější informace o zapojení veřejnosti a o publicitě během realizace programu. Tyto aktivity jsou však předpokládány v rámci řešení priority Technická pomoc a jsou zařazeny do oblasti podpory Implementace regionálního operačního programu.

6.3 Závěr ex-ante hodnocení

Navržený Regionální operační program pro region NUTS II Moravskoslezsko svou strukturou i obsahem splňuje podle názorů hodnotitelů základní požadavky na programový dokument pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU pro rozvoj regionu soudržnosti Moravskoslezsko v podmínkách, které specifikovaly centrální orgány České republiky stanovením priorit a cílů rozvoje v Národním strategickém referenčním rámci, stanovením struktury regionálních a tematických operačních programů a vyčleněním jejich zaměření. Ex-ante hodnotitel považuje tuto verzi materiálu jako vhodnou verzi pro předložení Evropské komisi k vyjednávání.

7 Posouzení vlivů provádění Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko na životní prostředí

7.1 Průběh přípravy a realizace Posouzení vlivu koncepce na životní prostředí

Posouzení vlivů provádění Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko na životní prostředí (zkráceně SEA – ROP) bylo zpracováváno od ledna do července 2006 týmem expertů zpracovatele.

Cílem SEA ROP je, v souladu s právním řádem České republiky a relevantními dokumenty ES, posoudit vlivy provádění Regionálního operačního programu na životní prostředí a veřejné zdraví s důrazem na posouzení vlivů jejího provádění na udržitelný rozvoj. Spolu se zohledněním vyjádření dotčených orgánů a veřejnosti k ROP byl vytvořen odborný podklad pro vydání stanoviska Ministerstva životního prostředí k ROP a následně pro schválení tohoto dokumentu, a tím tak přispět k zajištění vysoké úrovně ochrany životního prostředí a k zahrnutí úvah o životním prostředí do přípravy a přijetí plánů a programů pro podporu udržitelného rozvoje.

Pro dosažení cíle prací jsou prováděny tyto činnosti:

1. Zpracování oznámení dle § 10 c a Přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb.
2. Zpracování návrhu postupu a metodiky SEA hodnocení
3. Provedení SEA hodnocení dle § 10 h a Přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb.

Ad 1. Zpracování oznámení dle § 10c a Přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění zákona č. 93/2004 Sb.

Oznámení bylo vypracováno osobou autorizovanou podle § 19 zákona č. 100/2001 Sb. v elektronické i písemné formě a předáno k připomínkovému řízení k 28. 2. 2006. V průběhu jeho zpracování byla zvláštní péče věnována ověření, zda a do jaké míry je posuzovaná koncepce v kumulaci s jinými, obecně prospěšnými záměry.

V průběhu zpracování oznámení probíhaly konzultace zpracovatelů SEA se zástupci zpracovatele ROP NUTS II Moravskoslezsko – Agenturou pro regionální rozvoj, a.s. Ostrava a zástupci ex-ante hodnotitele, kterým je Ekonomická fakulta Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava.

Výsledkem bylo ukončení dne 11. 5. 2006 zjišťovací řízení, na základě kterého bylo možno přistoupit k následujícím krokům zpracování SEA.

Ad 2. Zpracování návrhu postupu a metodiky SEA hodnocení

Byla zpracovávána metodika SEA hodnocení. Tato metodika byla navržena s ohledem na obsahovou část ROP. Při zpracování postupu a návrhu metodiky SEA byly zohledněny zejména podmínky pro zajištění těchto výstupů:

1. definování referenčních cílů ochrany ŽP,
2. vyhodnocení souladu dlouhodobých cílů a opatření s referenčními cíli ochrany ŽP,
3. posouzení možných vlivů opatření navrhovaných v ROP na jednotlivé složky ŽP,
4. stanovení podrobných ukazatelů pro sledování a hodnocení míry dosažení, referenčních cílů ochrany ŽP při realizaci ROP,
5. stanovení systému pro sledování skutečných vlivů realizace posuzovaného ROP.

Ad. 3 Provedení SEA hodnocení podle § 10 h a přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb.

SEA hodnocení bylo zahájeno dle ROP ve verzi 2.2.1 z 5. 5. 2006, která byla předložena vládě do mezirezortního připomínkového řízení. Jedná se o verzi, která již zohledňuje podněty a připomínky koncipované v průběhu jejího projednání v rámci pracovních skupin

ROP, z neformálního jednání Evropské komise a připomínky došlé v průběhu jejího zveřejnění.

Důvodem zahájení práce týmu SEA hodnocení ještě před dokončením konečného tvaru a textu koncepce ROP je skutečnost, že takové hodnocení vede zpětnou vazbou k případným korekcím chyb nebo opomenutí v práci na vlastní koncepci. Další výhodou je to, že se potenciální výhrady a připomínky nehromadí neřešeny až na konec práce a nepokračuje se ve „vadné práci“ na vlastní koncepci v dalších etapách. Konečné stanovisko v případě akceptování nebo vyvrácení v diskusích uplatněných připomínek obvykle nemusí být tak kritické, jako nechá-li se celé posouzení až na dobu po dopracování celé koncepce.

Po obdržení všech došlých připomínek a návrhů k operačnímu programu byl zpracován dokument „Posouzení vlivu Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko na období 2007-2013“. Zpracování tohoto dokumentu bylo dokončeno 21. 7. 2006. Dne 31. 7. 2006 byl tento dokument zveřejněn vyvěšením na webových stránkách Moravskoslezského kraje a Regionální rady regionu soudržnosti Moravskoslezsko.

Připomínky zpracovatele posouzení SEA byly zapracovány do následující verze 2.4 ROP, která byla spolu s vyhodnocením vlivů na životní prostředí předložena Ministerstvu životního prostředí dne 4. 8. 2006. Ministerstvo životního prostředí rozeslalo 14. 8. 2006 posouzení SEA dotčeným správním orgánům a územním samosprávným celkům a zveřejnilo jej v informačním systému SEA. Připomínky těchto orgánů byly zapracovány do verze 2.5 ROP v říjnu 2006.

Návazně na toto rozeslání se dne 15. 9. 2006 konalo veřejné projednání Posouzení na Krajském úřadu Moravskoslezského kraje v Ostravě. V průběhu zveřejnění a veřejného projednání ROP nebyly zaznamenány žádné podstatné připomínky veřejnosti, které by směřovaly k nutnosti dalších úprav dokumentu ROP.

V průběhu prací na zpracování „Posouzení“ probíhaly pracovní schůzky členů týmu SEA hodnocení, jejichž účelem byla koordinace činností jednotlivých expertů týmu zpracovatele SEA, předávání a upřesňování informací zpracovatele ROP a zpracovatele ex-ante hodnocení a jejich reflexe ve vyhodnocení.

Souhlasné stanovisko k návrhu Regionálního operačního programu bylo Ministerstvem životního prostředí vydáno 20. 10. 2006.

7.2 Stanovisko Ministerstva životního prostředí

V Praze dne 20. 10. 2006
Č.j.: 73799/ENV/06

STANOVISKO

Ministerstva životního prostředí

podle § 10g zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů,

k návrhu koncepce

„Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko 2007 - 2013“

verze po zapracování připomínek z veřejného projednání

Předkladatel koncepce: Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Zpracovatel posouzení: Ing. Jitka Vavrečková
(osvědčení odborné způsobilosti pro posuzování vlivů na životní prostředí č.j. 15914/2454/OHRV/03, 43283/ENV/06)

Ing. Pavlína Kulhánková
Ing. Michal Vacek
Ing. Luboš Vašek
RNDr. Bc. Jaroslav Bosák
RNDr. Lukáš Ženatý

1 Průběh posuzování:

Na základě předloženého oznámení koncepce, zpracované v rozsahu přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb., (dále jen „zákon“), bylo dne 31. 3. 2006 Ministerstvem životního prostředí zahájeno zjišťovací řízení. Oznámení koncepce bylo zveřejněno v Informačním systému SEA a rozesláno dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům. Zjišťovací řízení bylo ukončeno dne 11. 5. 2006 vydáním závěru zjišťovacího řízení.

Návrh koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí, zpracovaném v rozsahu přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb., byl Ministerstvu životního prostředí předložen dne 3. 8. 2006 a po kontrole náležitostí byl dne 14. 8. 2006 rozeslán dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům a zveřejněn v Informačním systému SEA. Veřejné projednání návrhu koncepce „Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko 2007 – 2013“ včetně vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí se konalo dne 15. 9. 2006 na Krajském úřadu v Ostravě. Zápis z veřejného projednání obdrželo Ministerstvo životního prostředí dne 9. 10. 2006.

Stručný popis koncepce:

Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko 2007 – 2013 je základním koncepčním dokumentem pro čerpání prostředků z Evropského fondu regionálního rozvoje. Region NUTS II Moravskoslezsko je zahrnut do Cíle Konvergence, který je určen pro podporu urychlení konvergence nejméně rozvinutých členských států a regionů EU. Hlavním cílem této koncepce je urychlit rozvoj regionu a zvýšit jeho konkurenceschopnost efektivnějším využitím jeho potenciálu. Tohoto cíle je navrženo dosáhnout zejména zvyšováním kvality života obyvatel a atraktivity regionu pro investory a návštěvníky, zlepšováním podmínek pro práci i volný čas, zejména modernizací dopravní a technické infrastruktury a rozvojem dalších atributů spokojenosti obyvatel a návštěvníků regionu. Program je rozčleněn do pěti prioritních oblastí, kterými jsou: Regionální infrastruktura a dostupnost, podpora prosperity regionu, rozvoj měst, rozvoj venkova a technická pomoc. V každé vyjmenované oblasti jsou navrženy strategie dosažení cílů a vyjmenovány hlavní oblasti podpory.

2 Stručný popis vyhodnocení:

Vyhodnocení vlivů Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko 2007 – 2013 bylo provedeno v souladu se zákonem a zpracováno v rozsahu přílohy č. 9 tohoto zákona. Vyhodnocení bylo prováděno průběžně se zpracováním koncepce, k vyhodnocení byla využita metoda referenčních cílů, tj. porovnávání možného vlivu specifických cílů koncepce na stanovené referenční cíle ochrany životního prostředí.

Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko 2007 – 2013 byl rovněž posouzen dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, a to z hlediska důsledků na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a stav jejich ochrany z uvedených hledisek dle § 45h zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Závěry vyhodnocení:

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný orgán podle § 21 zákona č. 100/2001 Sb., na základě návrhu koncepce, zpracovaného vyhodnocení koncepce dle zákona č. 100/2001 Sb., včetně posouzení koncepce dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, vyjádření dotčených správních úřadů, dotčených územně samosprávných celků a veřejnosti, výsledků veřejného projednání a vypořádání připomínek vydává:

SOUHLASNÉ STANOVISKO

k návrhu koncepce

„Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko 2007 - 2013“

verze po zapracování připomínek z veřejného projednání

za dodržení níže uvedených podmínek stanoviska (část A).

Realizace koncepce „Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko 2007 - 2013“ nebude mít významný negativní vliv na evropsky významné lokality a ptačí oblasti za dodržení níže uvedených podmínek stanoviska (část B).

A. Podmínky souhlasného stanoviska:

- 1) Při realizaci koncepce budou respektovány podmínky, stanovené vyhodnocením pro jednotlivé priority.
- 2) Bude zaveden systém sledování vlivů koncepce na životní prostředí tak, aby data z něj získaná byla srovnatelná s daty ČSÚ a jeho výsledky budou pravidelně zveřejňovány.
- 3) Navazující strategické dokumenty Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko 2007 – 2013 budou plně respektovat platné koncepční materiály z oblasti životního prostředí, zejména Státní politiku životního prostředí ČR, Integrovaný národní program snižování emisí v ČR, Plán odpadového hospodářství ČR, Strategii biologické rozmanitosti ČR, Plán odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje, Program ke zlepšení kvality ovzduší Moravskoslezského kraje a další.
- 4) Podmínkou realizace navržených priorit je respektování závěrů posouzení vlivů na životní prostředí procesem EIA.
- 5) Při přípravě jednotlivých projektů, vyplývajících z navržených priorit, je nezbytné respektovat plány péče o ZCHÚ a do výběru konkrétních projektů zapojit příslušné orgány ochrany přírody a krajiny. Při posuzování projektů je nezbytné respektovat i lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.
- 6) Koncipovat konkrétní projekty řešení brownfields, regenerace prostředí ve městech, venkovských sídlech a projekty v oblasti zlepšování kvality venkovské krajiny tak, aby navrhované řešení dbalo na ochranu, zachování a vhodné využívání kulturního dědictví v souladu s požadavky zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.
- 7) Při podpoře projektů k instalaci větrných elektráren řešit problém kumulace vlivů mnoha desítek záměrů výstavby větrných elektráren v oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku s ohledem na krajinný ráz a vlivy na obyvatelstvo, dostatečnou hustotu výkonu větrné energie, dostatečnou vzdálenost od současně zastavěných a zastavitelných území (min. 1000 m) při respektování doporučení Metodického pokynu k vybraným aspektům postupu orgánů ochrany přírody při vydávání souhlasu podle § 12 a případných dalších rozhodnutí dle zákona č. 114/1992 Sb., které souvisí s umístěním staveb vysokých větrných elektráren.

- 8) Mezi kritéria pro výběr podporovaných projektů zahrnout též kritéria vlivů na přírodu, jakými jsou např.:
- Narušení ochranných podmínek zvláště chráněných území,
 - narušení územní ochrany a integrity lokalit soustavy NATURA 2000 (evropsky významných lokalit a ptačích oblastí),
 - poškození nebo likvidace biotopů s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů,
 - zásahu do prvků ÚSES a VKP, negativnímu ovlivnění přírodních stanovišť, biotopů, fauny, flóry,
 - zvýšení fragmentace krajiny, snížení průchodnosti krajiny.
- 9) Předkladatel koncepce zveřejní na svých internetových stránkách vyhodnocení došlých vyjádření a připomínek z veřejného projednání, a to jak ke koncepci, tak i k jejímu posouzení.
- 10) Pravidelně vyhodnocovat celkový vliv koncepce na životní prostředí a na základě toho navrhnout jeho aktualizaci (zejména v případě, kdy budou zjištěny významné negativní vlivy této koncepce na životní prostředí. Lze např. předpokládat, že většina nových aktivit bude znamenat hlukové příspěvky ke stávající hladině hluku).
- 11) Při aktualizaci operačního programu NUTS II Moravskoslezsko 2007 – 2013 zejména:
- a) Věnovat větší pozornost opatřením směřujícím do oblasti ochrany vod
 - b) Zvážit rozšíření specifických cílů o myslivost, která může napomoci zvýšit turistický ruch.
 - c) Aktualizovat problematiku řešení starých ekologických zátěží i na lokality, kde dosud nebyla uzavřena smlouva pro likvidace ekologických škod a jsou územně závažné (DEZA – LAHOS Ostrava, HCHZ Ostrava, Ostramo Viček – TRANSKOREKTA a pod.). Jednou z priorit by mělo být i sledování finančního zabezpečení a technického řešení těchto starých ekologických zátěží.
 - d) Mez indikátory pro monitoring a evaluaci zahrnout též odběry povrchových a podzemních vod, celkové množství a kvalitu vypouštěných odpadních vod, kvalitu vod říční sítě, nejvýznamnější emise, změnu krajinného rázu, prostupnost krajiny pro migraci zvěře, výskyt určitého druhu zvěře, popř. další.
 - e) Ve vyhodnocení vlivů koncepce pak lze doporučit konkretizovat informaci o překračování cílových imisních limitů pro troposférický ozón a zařadit mezi referenční cíle i takové, které vyplývají z Programu ke zlepšení kvality ovzduší Moravskoslezského kraje z června 2006. Dále je vhodné doplnit některé další indikátory uvedené v „Národním číselníku indikátorů pro programové období 2007– 2013“.

B. Podmínky souhlasného stanoviska z hlediska vlivů na lokality soustavy Natura 2000:

Každý projekt, vyplývající z navržených priorit Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko 2007 – 2013, bude realizován s respektováním ochrany území evropsky významných lokalit a ptačích oblastí soustavy Natura 2000 a nesmí vést k poškození nebo zhoršení stavu předmětu ochrany těchto území.

Ministerstvo životního prostředí dále předpokládá, že řídicí složky realizace této koncepce zajistí u každého navrženého řešení co nejširší publicitu a informování veřejnosti.

Ing. Jaroslava HONOVÁ

ředitelka odboru

posuzování vlivů na životní prostředí a IPPC